

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.10.2011
COM(2011) 666 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CĂTRE
CONSILIU**

Strategia de extindere și principalele provocări 2011-2012

{SEC(2011) 1200 final}
{SEC(2011) 1201 final}
{SEC(2011) 1202 final}
{SEC(2011) 1203 final}
{SEC(2011) 1204 final}
{SEC(2011) 1205 final}
{SEC(2011) 1206 final}
{SEC(2011) 1207 final}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CĂTRE CONSILIU

Strategia de extindere și principalele provocări 2011-2012

1. INTRODUCERE

Procesul de extindere a Uniunii Europene a intrat într-o nouă fază. Încheierea negocierilor de aderare cu Croația, care deschid calea către aderare la jumătatea anului 2013, confirmă politica adoptată în urma conflictelor devastatoare care au avut loc în Balcani în anii '90, menită să asigure instaurarea păcii, a stabilității și a democrației în întreaga regiune și, în cele din urmă, aderarea la UE a țărilor din această regiune. O dovadă recentă a faptului că politica UE în materie de extindere are capacitatea de a genera schimbări o reprezintă noul impuls pentru reformă pe care l-a insuflat în toate țările implicate în procesul de aderare.

Politica de extindere a UE, astfel cum a fost consacrată în Tratatul privind Uniunea Europeană¹, constituie un răspuns la aspirațiile legitime ale locuitorilor continentului nostru de a contribui la construirea unei Europe unite. Integrarea țărilor din Europa Centrală și de Est în cursul ultimului deceniu a arătat că extinderea aduce beneficii întregii Uniuni Europene, permițându-i acesteia să fie mai bine pregătită să răspundă provocărilor existente la nivel mondial.

Politica de extindere s-a dovedit a fi un instrument puternic de transformare a societății. Țările care au aderat deja la UE, precum și cele în curs de aderare au cunoscut schimbări impresionante datorită reformelor democratice și economice întreprinse în vederea aderării. Angajamentul, respectarea condițiilor stabilite și credibilitatea au constituit baza procesului de aderare și a reușitei acestuia.

Consensul reînnoit privind extinderea, care a fost aprobat în cadrul Consiliului European din decembrie 2006 și care se bazează pe principii precum consolidarea angajamentelor, stabilirea unor condiții echitabile și riguroase și buna comunicare cu opinia publică, coroborate cu capacitatea UE de a integra noi membri, reprezintă în continuare cadrul politicii de extindere a UE.

Prin politica de extindere, UE își extinde zona de pace, stabilitate, democrație și prosperitate, concepte care au dobândit o nouă relevanță, în lumina evenimentelor recente:

- evenimentele dramatice care au avut loc în sudul Mediteranei și în Orientul Mijlociu, precum și fragilitatea situațiilor rezultate în urma acestor evenimente subliniază importanța unui pol de stabilitate și democrație în sud-estul Europei, ancorat solid în procesul de extindere al UE.
- recenta criză financiară mondială și dificultățile cu care se confruntă în prezent zona euro au evidențiat interdependența economiilor naționale, atât în cadrul, cât și în afara granițelor UE. Aceste evenimente subliniază importanța procesului de consolidare a stabilității

¹ Articolul 49.

economice și financiare și de favorizare a creșterii economice, inclusiv în țările implicate în procesul de aderare. Procesul de extindere este un instrument puternic în acest scop.

De la adoptarea ultimului pachet privind extinderea, s-a înregistrat o îmbunătățire a situației în Balcanii de Vest. Arestarea lui Ratko Mladić și a lui Goran Hadžić, precum și transferul acestora către Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII), a reprezentat depășirea unui obstacol major în calea aderării Serbiei la UE și a marcat un pas important pe calea reconcilierii. S-au înregistrat primele rezultate în cadrul dialogului inițiat între Belgrad și Pristina, care vizează, printre altele, realizarea de progrese în vederea aderării la UE. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește reformele legate de UE în majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare. Cetățenii altor două țări din Balcanii de Vest, Albania și Bosnia și Herțegovina, beneficiază de regimul de călătorii fără viză.

Cu toate acestea, în mai multe țări au fost amânate reforme importante, de multe ori din cauza evoluției situației politice și a conflictelor interne. S-au înregistrat întârzieri și blocaje deosebit de grave în Bosnia și Herțegovina și în Albania. Buna guvernare, statul de drept, capacitatea administrativă, șomajul, reforma economică și incluziunea socială rămân principalele provocări în majoritatea țărilor. Au avut loc o serie de evenimente îngrijorătoare în ceea ce privește libertatea de exprimare în mass-media. Părerile sunt în continuare împărțite în ceea ce privește statutul Kosovo², ceea ce afectează în mod negativ atât Kosovo, cât și întreaga regiune. Recentele evenimente din nordul Kosovo constituie un motiv de profundă îngrijorare. Problema denumirii Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei rămâne nesoluționată.

Procesul de aderare a Islandei a înregistrat progrese în ultimul an. Progresele înregistrate în ceea ce privește negocierile se datorează faptului că Islanda dispune deja de un nivel ridicat de integrare a structurilor, având în vedere că această țară are o lungă tradiție democratică, face parte din Spațiul Economic European și din spațiul Schengen și are o administrație publică de înalt nivel.

În Turcia, procesul de aderare rămâne cel mai eficient cadru pentru promovarea reformelor legate de UE, pentru dezvoltarea dialogului privind aspectele de politică externă și de securitate, pentru consolidarea competitivității economice și pentru diversificarea surselor de aprovizionare cu energie. În cadrul negocierilor de aderare, în ultimul an nu a fost posibilă, din păcate, deschiderea niciunui nou capitol de negociere. Trebuie relansate relațiile cu Turcia pe o nouă bază constructivă, care să propună măsuri concrete în domenii de interes comun.

Aderarea iminentă a Croației demonstrează faptul că procesul de extindere vizează maximizarea efectelor sale transformatoare în țările respective. Îmbunătățirile aduse procesului prin consensul reînnoit privind extinderea din 2006 au fost puse în practică cu Croația, dovedindu-și valoarea. Negocierile în curs și cele viitoare cu alte țări implicate în procesul de aderare ar trebui să țină seama de această experiență. În special, capitolele de negociere dificile, cum ar fi cele privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale, precum și cele privind justiția, libertatea și securitatea ar trebui abordate cât mai curând posibil, astfel încât țara candidată să aibă timp suficient pentru a obține rezultate în ceea ce privește reforma.

Aderarea Croației va constitui un pas important în cadrul proiectului istoric al integrării în UE a țărilor din Balcanii de Vest. UE a declarat în repetate rânduri că politica sa în ceea ce privește țările din Balcanii de Vest este una de incluziune, începând cu „abordarea regională”

² În temeiul RCONU 1244/1999.

de la mijlocul anilor 1990, continuând, în special, cu procesul de stabilizare și de asociere lansat în 1999 și cu reuniunea la nivel înalt de la Salonic din 2003, care a confirmat că viitorul țărilor din Balcanii de Vest este legat de Uniunea Europeană. Intenția nu este aceea de a trasa o linie de separare în Balcani, ci de a face din aderarea Croației un catalizator și un stimulent pentru accelerarea procesului de aderare la UE a celorlalte țări din regiune. Având în vedere angajamentele asumate de UE, precum și istoria și geografia regiunii, „proiectul va rămâne în lucru” până când toate țările din Balcanii de Vest vor fi incluse în UE, odată ce vor fi îndeplinite condițiile.

În acest context, Comisia rămână aderă complet la principiul meritelor proprii. Ritmul în care avansează fiecare țară în direcția aderării la UE depinde în principal de rezultatele obținute în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor și a condițiilor stabilite.

Experiența Croației, încununată de succes, trimite un mesaj puternic celorlalte țări implicate în procesul de aderare:

- UE își respectă angajamentele dacă sunt îndeplinite condițiile;
- criteriile și condițiile de aderare sunt exigente și punerea lor în aplicare este monitorizată cu o atenție sporită. Aceasta nu constituie însă un obstacol, ci permite țărilor candidate să fie mai bine pregătite, situație de care vor beneficia, după aderare, atât statele însele, cât și UE;
- diferendele bilaterale cu țările vecine pot și trebuie rezolvate prin dialog și compromis, în conformitate cu principiile stabilite.

Menținerea credibilității procesului de extindere este un element important pentru promovarea reformelor în țările implicate în procesul de aderare și pentru ca aceste țări să beneficieze de sprijin din partea statelor membre. Progresele din ultimul an au confirmat faptul că rezultatele concrete pe calea aderării la UE sunt realizabile și înainte de aderare, în momentul în care condițiile respective sunt îndeplinite. Recomandările Comisiei din prezenta comunicare privind abordarea următoarelor etape din procesul de aderare și privind prelungirea liberalizării vizelor pentru Albania și Bosnia și Herțegovina sunt exemple elocvente în acest sens. Pe de altă parte, în cazurile în care voința politică și angajamentul de a obține rezultate concrete sunt insuficiente sau inexistente, procesul de aderare nu a avansat și riscă să stagneze.

Prezenta comunicare evaluează situația actuală a agendei de extindere a Uniunii Europene, care cuprinde țările din Balcanii de Vest, Turcia, și Islanda. Pe baza analizelor aprofundate pentru fiecare țară care o însoțesc³, comunicarea face un bilanț al progreselor realizate de aceste țări în vederea aderării, evaluează stadiul în care au ajuns în prezent și perspectivele acestora pentru următorii ani și face o serie de recomandări în acest sens. La fel ca în anii precedenți, o serie de provocări majore beneficiază de o atenție deosebită.

³ Rezumatele și concluziile rapoartelor de țară sunt anexate la prezenta comunicare.

2. PRINCIPALELE PROVOCĂRI

2.1. Accent mai puternic pe consolidarea statului de drept și reforma administrației publice

Consolidarea statului de drept este considerată în continuare o provocare majoră și o condiție esențială pe care trebuie să o îndeplinească țările implicate în procesul de aderare la UE. În ultimii ani s-a acordat mai multă atenție acestui aspect în toate stadiile procesului de aderare, în conformitate cu consensul reînnoit privind extinderea.

Importanța acordată statului de drept reiese din atenția deosebită acordată acestor aspecte în cadrul negocierilor de aderare cu Croația, în special în cadrul capitolelor de negociere privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale și privind justiția, libertatea și securitatea. Importanța statului de drept în cadrul priorităților-cheie stabilite drept condiții pentru deschiderea negocierilor de aderare cu Albania și Muntenegru este un alt exemplu de stabilire a priorităților în acest domeniu înaintea deschiderii negocierilor propriu-zise.

Experiența acumulată pe parcursul negocierilor de aderare cu Croația va fi benefică și pentru negocierile în curs și pentru viitoarele negocieri cu alte țări. În acest scop, Comisia va propune o nouă abordare în ceea ce privește chestiunile legate de sistemul judiciar, drepturile fundamentale, justiția și afacerile interne. Acestea ar trebui abordate într-o fază incipientă a procesului de aderare, iar capitolele corespunzătoare ar trebui deschise în consecință, pe baza planurilor de acțiune, întrucât necesită înregistrarea de rezultate convingătoare. Comisia va prezenta rapoarte periodice, în toate etapele procesului, cu privire la progresele înregistrate în aceste domenii raportându-se la criteriile de referință definite în planurile de acțiune, și indicând, dacă este cazul, măsurile corective necesare. Fondurile IPA vor fi folosite pentru sprijinirea acestui proces.

Comisia încurajează țările implicate în procesul de preaderare să creeze *sisteme judiciare* independente și eficiente și să remedieze deficiențele existente. În acest sens, Croația și-a îmbunătățit sistemul de numire a judecătorilor, Serbia a lansat un proces de revizuire a procedurii de reînnoire a mandatelor judecătorilor și procurorilor, Muntenegru a început o revizuire a principalelor dispoziții constituționale și juridice privind sistemul judiciar. Kosovo a încheiat procesul de verificare a judecătorilor și procurorilor.

Lupta împotriva corupției reprezintă una dintre principalele provocări cu care se confruntă majoritatea țărilor implicate în procesul de extindere în ceea ce privește statul de drept. Corupția rămâne o problemă gravă, care, pe lângă faptul că afectează viața de zi cu zi a cetățenilor în domenii vitale precum asistența medicală și educația, are efecte negative grave asupra investițiilor și a activităților comerciale și afectează bugetele naționale, în special în ceea ce privește achizițiile publice și privatizarea. În ultimii ani, Comisia a pus mai mult accentul asupra luptei împotriva corupției în țările implicate în procesul de aderare.

În urma colaborării cu țările implicate în procesul de aderare, UE a dobândit o experiență importantă, care a contribuit la dezvoltarea unei abordări proprii în ceea ce privește lupta împotriva corupției în toate domeniile de politică, atât interne, cât și externe⁴. Deși lucrează la crearea unui mecanism de monitorizare a corupției pentru statele membre, Comisia va continua să acorde o prioritate deosebită monitorizării politicilor anticorupție din țările implicate în procesul de aderare, punând accentul, încă din primele etape ale pregătirilor de

⁴ Acest lucru se reflectă în recenta Comunicare a Comisiei privind combaterea corupției COM (2011) 308 final.

aderare, pe rezultate și durabilitate. Comisia va promova, de asemenea, o strânsă coordonare între donatorii internaționali pentru a asigura o utilizare optimală a resurselor.

Lupta împotriva criminalității organizate rămâne o prioritate importantă pentru țările implicate în procesul de aderare. Aceasta este strâns legată de lupta împotriva corupției și de instituirea unor autorități judiciare independente. Caracterul transfrontalier al multor activități infracționale reprezintă o provocare majoră în lupta împotriva criminalității organizate. *Cooperarea regională între organele de aplicare a legii și cele judiciare*, inclusiv crearea de rețele profesionale, este deosebit de importantă pentru a răspunde acestei provocări. Comisia sprijină crearea unei rețele regionale a procurorilor care să beneficieze de asistență din partea unor experți detașați din statele membre, precum și din partea agențiilor europene relevante. De asemenea, Comisia sprijină crearea unor sisteme coordonate de protecție a martorilor în regiune.

În ultimul an, Comisia și-a intensificat *dialogul privind statul de drept* cu țările din Balcanii de Vest. Scopul urmărit este consolidarea pregătirilor încă din primele etape ale procesului de preaderare, pe baza unor analize aprofundate privind sectoarele justiției și afacerilor interne. În acest scop, s-au organizat misiuni de experți în majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare. Comisia și-a consolidat cooperarea și schimbul de informații cu agențiile UE relevante, inclusiv Europol, Frontex, Eurojust și Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie, precum și cu organisme care promovează inițiative regionale, Consiliul Europei și alte organizații internaționale. S-au stabilit deja criterii de referință, după caz, încă din primele etape ale procesului. A fost lansat un dialog structurat privind justiția cu Bosnia și Herțegovina, iar Comisia propune un dialog similar cu Kosovo pe tema statului de drept, scopul fiind abordarea provocărilor din acest domeniu și sprijinirea reformei sistemului judiciar.

Reforma administrației publice, care vizează sporirea transparenței, a răspunderii și a eficacității, elemente esențiale pentru democrație și statul de drept, continuă să fie o prioritate absolută în cadrul criteriilor politice în majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare. Pentru punerea în aplicare a acquis-ului este esențial să existe proceduri administrative adecvate, inclusiv în ceea ce privește resursele umane și gestionarea finanțelor publice. Țările trebuie să depună mai multe eforturi pentru a îmbunătăți funcționarea administrațiilor publice, aplicând strategii naționale globale.

În unele țări implicate în procesul de aderare, există tot mai multe dovezi că nu se respectă în mod corespunzător rolul partidelor aflate la guvernare și rolul statului. Astfel de practici riscă să submineze statul de drept și funcționarea democrației.

2.2. Asigurarea libertății de exprimare în mass-media

Libertatea de exprimare este un drept fundamental, care este garantat de dreptul internațional și face parte integrantă din modul de funcționare a democrației pluraliste. Pentru procesul de aderare, garantarea acestei libertăți este un element esențial al criteriilor politice de aderare stabilite la Copenhaga.

Țările implicate în procesul de aderare se caracterizează, în general, prin peisaje mass-media pluraliste. Cu toate acestea, în mai multe țări, s-a înregistrat o înrăutățire a situației în acest domeniu în ultima perioadă. Aceasta constituie un serios motiv de îngrijorare. Comisia examinează în continuare libertatea de exprimare în rapoartele de însoțire, în care este prezentată situația din fiecare țară.

Printre provocările legate de libertatea de exprimare și mass-media se numără imixtiunile politice, care se manifestă și la nivelul sistemului juridic, presiunea economică, influențarea mass-mediei prin criminalitate și corupție și protecția insuficientă a jurnaliștilor împotriva hărțuirii sau chiar a atacurilor violente. Provocările economice se referă la lipsa de transparență, la concentrarea proprietății, la lipsa unei concurențe loiale și la lipsa de independență a autorităților de reglementare a pieței. Într-o serie de țări implicate în procesul de aderare, punerea în aplicare globală a legislației în domeniul mass-media nu este satisfăcătoare. O serie de cazuri în care au avut loc atacuri la adresa jurnaliștilor rămân nerezolvate, la câțiva ani de la producerea acestora. În Turcia, cadrul juridic nu garantează încă suficient libertatea de exprimare. Numărul mare de acțiuni în justiție și de anchetare a unor ziariști, precum și presiunile nejustificate asupra mass-mediei constituie un motiv serios de îngrijorare.

În consecință, se înregistrează restricții importante în ceea ce privește libertatea de exprimare a canalelor media care au o atitudine critică la adresa guvernelor și se descurajează jurnalismul de investigație. Mass-media și jurnaliștii sunt adesea constrânși să se autocenzureze.

Este esențial ca țările implicate în procesul de aderare să garanteze deschiderea și pluralismul mass-mediei pentru ca jurnalismul să aibă o abordare critică și independentă. Organismele publice de radiodifuziune trebuie să își îmbunătățească permanent situația economică și autonomia pentru a-și îndeplini misiunea. În același timp, profesiunea de jurnalist are trebui să se autoreglementsze, pe baza codurilor de etică și a standardelor profesionale cuprinzătoare.

În mai 2011, Comisia a organizat o conferință privind libertatea de exprimare, care a reunit reprezentanți ai mass-mediei și ai societății civile din țările din Balcanii de Vest și din Turcia. Această conferință și-a propus ca, dincolo de cadrul discuțiilor oficiale la nivel guvernamental, să permită părților direct interesate să își prezinte punctul de vedere și să împărtășească din experiența lor. De concluziile conferinței se va ține cont în cadrul activității Comisiei în acest domeniu.

Comisia va monitoriza îndeaproape evoluția acordurilor existente și a dialogurilor structurate cu țările implicate în procesul de aderare și va continua să integreze aceste elemente în negocierile de aderare, în special în capitolul privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale. Comisia va identifica prioritățile și va încuraja eforturile guvernelor de a atinge standardele europene în domeniul libertății de exprimare. În acest scop, va fi consolidată cooperarea cu țările partenere și cu organizațiile internaționale relevante, în special cu Consiliul Europei și cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa. Se va consolida în continuare dialogul cu jurnaliștii și cu asociațiile de jurnaliști.

2.3. Consolidarea cooperării regionale și a reconcilierii în Balcanii de Vest

Cooperarea regională și bunele relații de vecinătate reprezintă un element esențial al procesului de stabilizare și de asociere și, prin urmare, sunt monitorizate îndeaproape de Comisie în toate etapele procesului de aderare. Cooperarea regională sprijină și întărește reconcilierea într-o regiune care, până nu de mult, a fost scena unor conflicte majore. Cooperarea regională și comerțul pot aduce avantaje economice suplimentare în regiune. Acesta este, de asemenea, o parte integrantă a procesului de integrare în UE, care necesită adesea abordări și măsuri regionale.

În ultimul deceniu s-au înregistrat progrese semnificative în acest sens, iar în ultimul an se semnalează existența unor măsuri suplimentare importante. Vizitele liderilor din regiune, în special a celor din Serbia și Croația, în țările vecine, precum și declarațiile făcute referitor la conflictele din anii '90 au contribuit semnificativ la reconcilierea la nivel regional. Procesul de la Sarajevo privind returnarea refugiaților, la care participă Serbia, Croația, Bosnia și Herțegovina și Muntenegru, urmează a fi finalizată cu succes în următoarele zile. Inițiativele ONG-urilor și ale societății civile, cum ar fi Inițiativa tinerilor pentru drepturile omului, Comisia pentru adevăr și reconciliere (RECOM) și inițiativa Igman joacă un rol important în consolidarea concilierii în rândul cetățenilor din regiune, dincolo de reconcilierea la nivel de guverne.

Cooperarea funcționează bine și se înregistrează progrese în anumite sectoare, printre care Comunitatea Energiei, spațiul aerian comun european, precum și cursurile de formare organizate în comun în cadrul Școlii regionale de administrație publică (ReSPA). În decembrie 2010, Comisia a propus o strategie de stimulare a dezvoltării regiunii danubiene, care a fost aprobată ulterior de statele membre⁵. Schimburile comerciale regionale efectuate în cadrul Acordului central european de comerț liber (CEFTA) sunt în creștere, iar acordul s-a extins, acoperind domenii cum ar fi politica în domeniul concurenței, eliminarea progresivă a barierelor tarifare și liberalizarea serviciilor. Consiliul de Cooperare Regională (CCR) a început punerea în aplicare a strategiei și a programului său de lucru pe trei ani, punând accentul mai mult pe acțiuni orientate către obținerea de rezultate.

În același timp, problemele care decurg din conflictele anterioare, împreună cu alte chestiuni bilaterale deschise rămân principalele provocări pentru stabilitatea în regiunea Balcanilor de Vest, care afectează cooperarea regională, relațiile dintre țări, precum și funcționarea lor internă și procesul de reformă. Aceste chestiuni rămase în suspensie trebuie rezolvate urgent, întrucât constituie un impediment major în calea aderării la UE pentru țările din Balcanii de Vest.

Mai precis, *dezacordurile referitoare la aspectele interetnice sau la statut*, în special în Bosnia și Herțegovina și Kosovo, continuă să împiedice funcționarea normală a instituțiilor, încetinesc ritmul procesului de reformă și al Agendei europene și pot avea uneori implicații regionale mai complexe. Comisia consideră că cea mai bună modalitate de a rezolva aceste probleme este ca aceste țări să continue pe calea aderării la UE. Evoluțiile recente, în special progresele înregistrate în cadrul dialogului Belgrad – Pristina, desfășurat sub egida UE, sunt esențiale în acest context. Cea de a 10-a aniversare a semnării Acordului-cadru de la Ohrid, sărbătorită în luna august a acestui an, ne reamintește faptul că problemele dificile legate de originea etnică pot fi rezolvate cu succes prin dialog și compromis.

Recent s-au înregistrat rezultate în soluționarea problemelor privind funcționarea *integratoare* a inițiativelor regionale care rezultă din diferențele de opinii referitoare la statutul Kosovo, dar mai sunt încă multe de făcut în această privință. În cadrul dialogului Belgrad-Pristina s-a ajuns la un acord privind acceptarea de către Serbia a ștampilelor vamale ale Kosovo, lucru care ar trebui să permită reluarea relațiilor comerciale regionale în cadrul CEFTA. Anterior, au fost reluate reuniunile CEFTA și CCR, cu participarea tuturor părților, și a fost semnată Convenția

⁵ Strategia presupune cooperarea între țările din bazinul Dunării în domenii precum mediul, transporturile, energia, dezvoltarea socioeconomică, educația, cercetarea și inovarea, siguranța și securitatea. Dintre țările implicate în procesul de aderare, Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina și Muntenegru participă la această strategie. A se vedea COM (2010) 715 final și concluziile Consiliului din 13 aprilie 2011.

privind regulile de origine preferențiale paneuromediteraneene. Cu toate acestea, divergențele de opinie privind statutul Kosovo au continuat să împiedice finalizarea și semnarea Tratatului de instituire a Comunității transporturilor și extinderea măsurilor comerciale autonome pentru Kosovo și alți parteneri din Balcanii de Vest. Aceste divergențe constituie în continuare un obstacol în calea dezvoltării de relații contractuale între UE și Kosovo.

Trebuie găsită o soluție globală la problemele legate de cooperarea regională în cadrul dialogului Belgrad-Pristina. Comisia invită toate părțile implicate să caute în continuare soluții practice și pragmatice pentru a asigura participarea tuturor la cooperarea regională, fără a aduce atingere pozițiilor diferite privind statutul Kosovo. Progresele înregistrate în ultimul an demonstrează că acest lucru este posibil.

Finalizarea proceselor în cazul *infracțiunilor comise în timpul războaielor* din Fosta Iugoslavie este esențială pentru o reconciliere durabilă. Cooperarea deplină cu TPII rămâne o condiție esențială pentru procesul de aderare al țărilor din Balcanii de Vest. Recentele arestări ale ultimilor doi inculpați ai TPII și transferul acestora la Haga au reprezentat pași importanți în această direcție. Comisia invită, de asemenea, guvernele respective să dea dovadă de mai multă hotărâre în ceea ce privește buna desfășurare a proceselor interne privind crimele de război.

Comisia ia foarte în serios raportul aprobat de adunarea parlamentară a Consiliului Europei în ianuarie (raportul Marty) privind crimele, inclusiv traficul de organe, care se presupune că au fost comise în timpul și după conflictul din Kosovo. Comisia sprijină pe deplin ancheta realizată de EULEX, ia act de importanța protecției martorilor în acest context și salută crearea unui grup operativ EULEX la Bruxelles, precum și cooperarea guvernelor respective cu acest grup operativ.

În general, este important ca guvernele și organizațiile societății civile din regiune să facă mai multe eforturi pentru a le explica cetățenilor că această reconciliere este o parte integrantă a viitorului lor european și că judecarea crimelor de război este un element indispensabil al acestui proces. Liderii politici ar trebui să evite declarațiile și măsurile care ar putea pune sub semnul întrebării aceste principii importante.

În ceea ce privește *chestiunile bilaterale* deschise, acestea trebuie rezolvate de către părțile în cauză cât mai curând posibil pe parcursul procesului de extindere, cu hotărâre, într-un spirit de bună vecinătate și ținând cont de interesele generale ale UE. Comisia le îndeamnă să depună toate eforturile necesare în vederea soluționării conflictelor frontaliere existente, în conformitate cu principiile și cu mijloacele stabilite, inclusiv apelând la Curtea Internațională de Justiție, dacă este necesar. Problemele bilaterale nu ar trebui să constituie o piedică în calea procesului de aderare. Comisia este pregătită să faciliteze găsirea impulsului politic necesar în încercarea de a găsi soluții și de a sprijini inițiativele conexe.

Acordul de arbitraj privind frontierele dintre Slovenia și Croația, a cărui punere în aplicare este programată să înceapă în cursul acestui an, pregătește terenul pentru rezolvarea aspectelor bilaterale. Comisia încurajează ferm părțile implicate în diferendul privind numele Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei să dea dovadă de același spirit constructiv în cadrul negocierilor în curs care se desfășoară sub egida ONU.

2.4. O redresare economică durabilă și aderarea la obiectivele Strategiei Europa 2020

Toate țările implicate în procesul de aderare sunt în proces de redresare, chiar dacă în ritmuri diferite: după ieșirea din criză, economia Turciei a înregistrat o creștere care continuă să fie impresionantă, dar există tot mai multe semne de supraîncălzire. Economiiile țărilor din Balcanii de Vest încep și ele să se redreseze, deși vor avea nevoie de timp pentru a atinge din nou nivelurile înregistrate înaintea crizei. Economia Islandei continuă să își revină după perturbările economice importante pe care le-a cunoscut în timpul crizei.

Cu toate acestea, țările implicate în procesul de aderare se confruntă cu importante provocări socioeconomice. Rata șomajului rămâne ridicată și este în creștere în majoritatea țărilor. În Kosovo, Bosnia și Herțegovina și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, rata șomajului rămâne cea mai ridicată din Europa. Rata de participare pe piața muncii este scăzută, în special în rândul femeilor și al tinerilor, iar munca nedeclarată, foarte răspândită, rămâne o provocare. Exporturile din Balcanii de Vest, care contribuie la redresare, rămân dominate de produse cu valoare adăugată scăzută, inclusiv produse de bază, care sunt expuse volatilității prețurilor și concurenței puternice exercitate de piețele emergente.

Majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare au continuat să aplice, în general, politici macroeconomice prudente. Consolidarea fiscală și reforma piețelor forței de muncă rămân prioritățile cele mai urgente pe termen scurt, reflectând în mare parte provocări similare celor cu care se confruntă în prezent și UE. Sunt necesare mai multe reforme structurale pentru stimularea competitivității și îmbunătățirea climatului de investiții, atrăgând astfel investițiile străine directe, favorizând crearea de locuri de muncă și asigurând sustenabilitatea creșterii. În Balcanii de Vest, îmbunătățirea capacității administrației publice și consolidarea statului de drept, inclusiv reformarea sistemului judiciar și combaterea corupției generalizate prezintă dificultăți specifice. Progresele realizate în aceste domenii ar fi, de asemenea, benefice mediului de afaceri. Serviciile publice oferite întreprinderilor și investițiile în infrastructură rămân limitate.

Reformele pieței muncii, printre care se număra o revizuire a sistemelor sociale, a anumitor chestiuni fiscale și a sistemelor de învățământ, ar trebui să contribuie la soluționarea problemei acestei vulnerabilități structurale majore din Balcanii de Vest, care constituie un obstacol în calea unei creșteri mai puternice, durabile și favorabile incluziunii.

Aderarea la obiectivelor Strategiei Europa 2020

Europa 2020 este strategia de creștere a UE pentru deceniul în curs, care orientează Uniunea către o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, într-o lume aflată în schimbare. Țările implicate în procesul de aderare sunt încurajate să se asocieze Strategiei Europa 2020 și inițiativelor sale emblematice,⁶ care oferă o bază utilă pentru reforme.

Obiectivele Strategiei Europa 2020 se reflectă, după caz, în dialogurile privind politica economică, ocuparea forței de muncă și politicile sociale dintre Comisie și țările implicate în procesul de aderare. În cadrul programării asistenței financiare, Comisia a ținut cont de

⁶ Inițiativele emblematice ale Strategiei Europa 2020 sunt: „O agendă digitală pentru Europa”, „O Uniune a inovării”, „Tineretul în mișcare”, „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, „O politică industrială adaptată erei globalizării”, „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” și „Platforma europeană de combatere a sărăciei”.

obiectivele Strategiei Europa 2020, în special de cele legate de dezvoltarea socioeconomică. Cooperarea Comisiei cu instituțiile financiare internaționale (IFI) ia în calcul aceste obiective.

Criza datoriilor care afectează în prezent Europa a subliniat importanța unor *finanțe publice solide*; de aceea, Comisia pune la dispoziția țărilor candidate și potențial candidate mecanismele sale de evaluare *inter pares*. Supravegherea fiscală multilaterală de către UE este un instrument important în acest sens, care va fi adaptat progresiv în funcție de viitoarea guvernanta economică consolidată în cadrul UE.

În domeniul *dezvoltării sectorului privat*, coordonarea politicilor cu țările din Balcanii de Vest și cu Turcia are loc în funcție de dispozițiile cuprinse în „Small Business Act” al UE⁷. Această coordonare, care se bazează pe evaluări periodice privind îndeplinirea obiectivelor de referință ale UE, a condus la formularea unor recomandări bine echilibrate, care reflectă particularitățile naționale ale țărilor implicate în procesul de aderare. Comisia propune ca rezultatele „Small Business Act” să fie utilizate ca instrument de referință pentru activitățile legate de viitoarele întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) din regiune.

În ceea ce privește cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Comisia încurajează instituțiile financiare internaționale partenere (IFI) să sprijine noi forme de finanțare a IMM-urilor, în special fondurile proprii, capitalul de risc și mecanismele de garantare. Comisia va cofinanța o platformă pentru IMM-uri în țările din Balcanii de Vest, al cărei obiectiv va fi îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare prin garanții și capital de risc.

În domeniul *cercetării și inovării*, cooperarea țărilor implicate în procesul de aderare la UE se situează deja la un nivel avansat în ceea ce privește eligibilitatea pentru participarea la inițiative ale UE. Țările implicate în procesul de aderare participă la cel de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică și la Programul pentru competitivitate și inovare. Cu toate acestea, indicatorii actuali arată că, în cele mai multe cazuri, acestea sunt cu mult sub media UE în ceea ce privește investițiile și dezvoltarea politicilor de cercetare și inovare. Liderii regionali sunt încurajați, inclusiv în cadrul viitoarelor conferințe ministeriale, să se angajeze să sporească investițiile în cercetare, inovare și capital uman.

Țările implicate în procesul de aderare trebuie să se pregătească mai bine pentru a face față *schimbărilor climatice* și să se alinieze la eforturile UE de a face față acestei provocări, inclusiv prin sensibilizarea opiniei publice. Introducerea treptată a unor acțiuni de combatere a schimbărilor climatice va aduce beneficii, întrucât va genera o reducere a emisiilor de dioxid de carbon și va stimula crearea de locuri de muncă.

Procesul incipient de redresare economică nu a generat încă îmbunătățirea *situației sociale*. Numărul persoanelor care trăiesc sub pragul sărăciei rămâne ridicat, iar în țările din Balcanii de Vest continuă să crească. Faptul că munca nedeclarată este foarte răspândită are un impact negativ asupra situației sociale, tinerii fiind principala categorie afectată.

Garantarea de locuri de muncă și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile reprezintă o prioritate. Cu toate acestea, în sectorul social s-au făcut puține investiții reale, iar cooperarea cu donatorii internaționali s-a confruntat cu obstacole în ceea ce privește planificarea strategică. În cadrul dialogului său privind politicile, Comisia subliniază importanța ocupării forței de muncă și a politicilor sociale și încurajează țările să își fixeze obiective clare și

⁷ COM(2008) 394 final.

realiste în aceste două domenii și să își orienteze mai bine cheltuielile sociale și să le clasifice în funcție de priorități. Țările implicate în procesul de aderare ar trebui să subscrie, după caz, la obiectivele Platformei europene împotriva sărăciei și excluziunii sociale.

Ar trebui adoptate măsuri ambițioase pentru incluziunea tuturor grupurilor vulnerabile în societate. În ceea ce privește romii, o minoritate extrem de defavorizată, Comisia a invitat țările din Balcanii de Vest și Turcia să coopereze în cadrul platformei UE privind romii, care monitorizează în mod sistematic incluziunea acestora și propune acțiuni în acest sens. Comisia a organizat o serie de seminarii privind aspecte legate de romi pentru a încuraja țările din regiune să își revizuiască și să consolideze planurile de acțiune naționale relevante privind combaterea discriminării și îmbunătățirea integrării romilor și punerea în aplicare a acestora, în special în domenii precum educația, ocuparea forței de muncă, locuințele și sănătatea. Țările din zona Balcanilor de Vest trebuie să facă eforturi importante pentru a facilita înregistrarea persoanelor strămutate în registrul civil.

Îmbunătățirea *educației și a formării* sunt factori esențiali de schimbare structurală pentru o creștere durabilă și favorabilă incluziunii. Până în prezent, nivelul investițiilor în educație, competențe și calificări a fost, în general, scăzut, iar recunoașterea calificărilor naționale la nivel regional este insuficientă. Sistemele de învățământ de stat și infrastructura de care dispun acestea trebuie reformate; sunt necesare programe de învățământ, de formare și de formare profesională comparabile la nivel internațional, pentru a rezolva problema dezechilibrului între competențele necesare și cele existente.

Comisia a permis participarea țărilor candidate la cadrul strategic Educație și formare 2020, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Muntenegru urmând să adere la acest cadru. Comisia a propus dezvoltarea unei platforme pentru Balcanii de Vest în domeniul educației și formării, pe baza metodei deschise de coordonare, pentru a permite participarea tuturor țărilor implicate în procesul de aderare. Acest lucru va intensifica dialogul privind principalele provocări politice și va asigura punerea în aplicare și monitorizarea acestora. Țările din Balcanii de Vest au fost invitate să participe la activitățile centralizate organizate în cadrul programului comunitar de învățare pe tot parcursul vieții.

2.5. Extinderea rețelelor de transport și de energie

Consolidarea cooperării în domeniul transportului și energiei cu țările implicate în procesul de aderare aduce beneficii directe cetățenilor și întreprinderilor europene. Interconectarea rețelelor de transport și energie constituie un element esențial al cooperării UE cu toate țările învecinate, care vizează promovarea unei creșteri economice durabile, a comerțului și a schimburilor culturale, a ocupării forței de muncă, precum și îmbunătățirea condițiilor de trai. În cazul țărilor implicate în procesul de aderare, această cooperare urmărește, de asemenea, pregătirea în vederea integrării depline și a punerii în aplicare a acquis-ului în domeniul transportului și energiei.

Având în vedere localizarea sa strategică la intersecția dintre Europa, Orientul Mijlociu și Caucaz, Turcia și-a consolidat constant legăturile cu UE, după cum au arătat recente evoluții din sectorul aviatic sau rolul pe care l-a avut în crearea coridorului sudic al gazelor. Dezvoltarea în continuare a acestor legături ar fi benefică ambelor părți. Coridorul sudic al gazelor ar contribui la securitatea aprovizionării Europei cu gaze naturale, având în vedere că ar participa în mare măsură la extinderea rețelelor de aprovizionare și ar stimula concurența pe piața internațională a gazelor. Comisia sprijină financiar acțiunile Turciei de dezvoltare în continuare a rețelelor de transport, în special în ceea ce privește legăturile feroviare de mare

viteză și modernizarea instalațiilor portuare. În același timp, Turcia ar trebui încurajată să își aprofundeze piața gazelor naturale și să își sporească lichiditățile și flexibilitatea contractuală. Un astfel de proces ar duce la apariția unui „hub energetic”, a cărui existență ar garanta o mai mare securitate a energiei.

În Balcanii de Vest, a fost creată, în cadrul Observatorului în domeniul transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO), o rețea de transport regional care identifică proiecte prioritare de interes regional. Țările din Balcanii de Vest sunt semnatare, împreună cu statele membre ale UE și alte țări europene, ale Acordului privind spațiul aerian comun european, semnat în 2006. Cooperarea în domeniul transporturilor este, de asemenea, prevăzută în strategia privind regiunea Dunării.

Din 2008, Comisia negociază crearea unei Comunități a transporturilor cu țările din Balcanii de Vest, prin care să se înființeze o piață integrată pentru infrastructură și transportul terestru, fluvial și maritim. Negocierile sunt aproape finalizate, dar nu pot înainta din cauza pozițiilor diferite în ceea ce privește denumirea Kosovo. Comisia îndeamnă părțile interesate să adopte măsurile necesare pentru încheierea rapidă a negocierilor și semnarea tratatului.

Comisia a propus o revizuire a rețelelor transeuropene ale UE (TEN-T) în domeniul transporturilor în vederea îmbunătățirii legăturilor cu țările vizate de politica de extindere și cea de vecinătate⁸.

În domeniul energiei, UE urmărește, de asemenea, integrarea rețelelor, în special prin sprijinirea Comunității Energiei, din care fac parte UE și statele sale membre, toate țările din Balcanii de Vest, precum și unele țări vecine⁹. Comunitatea energiei, stabilește, pe baza normelor UE în domeniul energiei, o piață regională deschisă, transparentă și competitivă, care contribuie la atragerea investițiilor. Acquis-ul privind Comunitatea energiei acoperă deja piața internă a energiei, eficiența energetică și energiile regenerabile, precum și anumite părți ale acquis-ului în domeniul mediului și al concurenței și în domeniul social. Acesta va fi extins pentru a acoperi rezervele obligatorii de petrol, în plus față de piețele energiei electrice și gazelor naturale.

3. PROGRESSE ÎNREGISTRATE ÎN ȚĂRILE IMPLICATE ÎN PROCESUL DE ADERARE ȘI AGENDA PENTRU 2011-2012

3.1. Balcanii de Vest

Croația

Negocierile de aderare cu Croația s-au încheiat în luna iunie. Acesta este rezultatul faptului că Croația și-a îndeplinit criteriile de referință care i-au permis încheierea capitolelor restante în cursul anului trecut, inclusiv a unor capitole dificile, precum sistemul judiciar și drepturile fundamentale și politica în domeniul concurenței. Croația a obținut rezultate semnificative în lupta împotriva corupției, a introdus un nou sistem obiectiv și transparent de numire a judecătorilor și a procurorilor și a ameliorat considerabil punerea în aplicare a programelor prin care se acordă locuințe refugiaților care se întorc în țară. S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește restructurarea șantierelor sale navale aflate în dificultate.

⁸ COM(2011) 415 final.

⁹ Turcia are statut de observator. Țările vecine implicate sunt Ucraina și Moldova în calitate de membri deplin, iar Georgia și Armenia în calitate de observatori.

Rezultatele negocierilor de aderare vor fi incluse într-un tratat de aderare care, așa cum s-a stabilit în cadrul Consiliului European din luna iunie, ar urma să fie semnat până la sfârșitul anului. Astfel, Croația ar putea adera la UE la 1 iulie 2013, cu condiția ca până la acea dată să fie finalizate procedurile de ratificare necesare. Croația a atins un nivel deosebit de ridicat de pregătire în ceea ce privește asumarea responsabilităților care îi revin în calitate de membru în momentul aderării. Croația îndeplinește criteriile politice de la Copenhaga și se preconizează că va îndeplini criteriile economice și cele legate de *acquis* până la 1 iulie 2013. Această dinamică trebuie menținută.

Croația trebuie să continue punerea în aplicare a reformelor și să consolideze capacitățile dezvoltate în cursul negocierilor de aderare. Comisia va monitoriza îndeaproape modul în care Croația își va îndeplini toate angajamentele asumate și va continua pregătirile pentru a-și asuma responsabilitățile care îi revin în calitate de membru în momentul aderării. Monitorizarea va viza în special angajamentele asumate de Croația în următoarele domenii: sistemul judiciar și drepturile fundamentale, justiție, libertate și securitate, precum și politica în domeniul concurenței.

Monitorizarea va cuprinde tabele de monitorizare actualizate periodic, dialogul prevăzut în cadrul Acordului de stabilizare și de asociere, misiuni de evaluare *inter pares*, programul economic de preaderare și notificări fiscale. Până la aderarea Croației, Comisia va face evaluări semestriale privind punerea în practică a angajamentelor asumate de Croația în ceea ce privește aceste capitole. Un raport global de monitorizare va fi prezentat Parlamentului European și Consiliului în toamna anului 2012.

În cazul în care sunt identificate aspecte problematice în cadrul procesului de monitorizare și Croația nu le remediază, Comisia va adresa autorităților croate, dacă va fi necesar, scrisori de avertizare timpurie și va putea propune Consiliului să ia toate măsurile necesare încă înainte de aderare. În plus, la fel ca și în cazul celui de al cincilea val de extindere, tratatul de aderare va cuprinde o clauză generală de salvagardare economică, o clauză de salvagardare privind piața internă și o clauză de salvagardare în domeniul justiției, libertății și securității.

Croația ar trebui să continue să joace un rol activ în cooperarea regională din Balcanii de Vest. Comisia așteaptă cu interes punerea în aplicare a acordului de arbitraj privind frontierele, semnat de Slovenia și Croația. Acesta va sprijini înființarea și funcționarea tribunalului arbitral, conform dispozițiilor respectivului acord. Comisia salută declarația guvernului croat potrivit căreia sprijină celelalte țări din regiune în vederea aderării la UE și încurajează Croația să soluționeze înainte de aderare celelalte probleme bilaterale nerezolvate cu țările vecine. În același timp, liderii politici ar trebui să evite declarațiile și măsurile care ar putea pune sub semnul întrebării importanța reconcilierii sau gravitatea crimelor de război.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

Alegerile parlamentare care au avut loc în luna iunie în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei au respectat, în general, standardele internaționale și reformele legate de aderare au continuat. Coaliția de guvernare este stabilă. Această țară continuă să îndeplinească în mod satisfăcător criteriile politice. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește reforma parlamentului, a sistemului judiciar, a administrației publice și respectarea și protecția minorităților, dar există în continuare provocări fundamentale. Sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește libertatea de exprimare în mass-media, independența sistemului judiciar, reforma administrației publice și combaterea corupției. Forțele politice trebuie să facă mai multe eforturi pentru a coopera între ele.

Țara continuă să își îndeplinească angajamentele asumate în cadrul Acordului de stabilizare și de asociere (ASA). Comisia își menține propunerea de a trece la a doua etapă a asocierii prevăzute de ASA și încurajează Consiliul să adopte fără întârziere o decizie în acest sens.

Comisia menționează că Consiliul nu a fost în măsură să dea curs recomandării din 2009 a Comisiei pentru deschiderea negocierilor de aderare cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei. Trecerea la următoarea etapă a procesului de aderare a acestei țări va fi benefică pentru ritmul reformelor și pentru climatul relațiilor interetnice și va avea un impact pozitiv asupra regiunii.

Diferendul dintre Grecia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei cu privire la numele acesteia din urmă este nesoluționat de aproape două decenii. Începând din anii '90 se desfășoară un dialog sub egida ONU și, din 2009, în cadrul acestui dialog au loc contacte bilaterale, inclusiv la nivel de primi miniștri. Aceste inițiative nu au dat însă roade. Menținerea relațiilor de bună vecinătate, inclusiv găsirea unei soluții negociate și reciproc avantajoase privind chestiunea denumirii țării, sub egida ONU, rămâne un aspect esențial. Comisia subliniază necesitatea intensificării eforturilor de a soluționa fără întârziere acest aspect și reamintește că ar trebui evitate acțiunile și declarațiile care ar putea afecta relațiile de bună vecinătate. Se caută de prea mult timp o soluție la problema denumirii țării.

Muntelegru

În decembrie 2010, Consiliul European a acordat Muntenegrului statutul de țară candidată și a adoptat cele șapte priorități principale pentru deschiderea negocierilor de aderare identificate în cadrul avizului Comisiei privind cererea de aderare la UE prezentată de Republica Muntenegru.

De la adoptarea avizului, Muntenegru a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor politice de la Copenhaga, obținând rezultate globale satisfăcătoare, în special în ceea ce privește prioritățile principale identificate. S-a constatat o îmbunătățire a cadrului legislativ și instituțional pentru consolidarea activității Parlamentului și a cadrului electoral, pentru profesionalizarea și depolitizarea administrației publice, pentru garantarea independenței și a răspunderii sistemului judiciar, pentru lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, pentru libertatea presei și cooperarea cu societatea civilă. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi susținute pentru a înregistra în continuare rezultate pozitive în domeniul statului de drept, în special în ceea ce privește cazurile de corupție la nivel înalt și criminalitatea organizată. S-au întreprins acțiuni constructive în ceea ce privește politicile de luptă împotriva discriminării și îmbunătățirea situației persoanelor strămutate. Această inițiativă trebuie să se traducă în practică printr-o reducere efectivă a cazurilor de discriminare a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor strămutate.

Comisia va acorda o atenție specială monitorizării progreselor înregistrate de Muntenegru în domeniul statului de drept și al luptei împotriva discriminării pentru a menține ritmul reformelor în aceste domenii și va continua să sprijine Muntenegru în punerea în aplicare a reformelor legate de UE.

Albania

Scena politică albaneză a fost dominată, în mare parte, de continuarea impasului politic și de apariția unor noi conflicte. Ciocnirile violente dintre demonstranții antiguvernamentali și forțele de poliție s-au soldat cu moartea a patru persoane, amplificând climatul de neîncredere

dintre forțele politice, precum și față de anumite instituții de stat. Deși considerate competitive și transparente, alegerile locale din luna mai au fost marcate în mod decisiv de deficiențe care trebuie soluționate. În special, controversile legate de numărătoarea voturilor în cazul buletinelor de vot pierdute la alegerile pentru postul de primar al orașului Tirana au accentuat polaritatea dintre majoritatea aflată la putere și opoziție.

În prezent, forțele politice din Albania trebuie să restabilească urgent și să mențină un nivel al dialogului politic care să permită buna funcționare a instituțiilor democratice de bază, în special a parlamentului, și să înregistreze progrese pe calea aderării la UE. Având în vedere deficiențele semnificative identificate cu ocazia ultimelor două tururi electorale, se impune o reformă electorală globală care ar fi de dorit să beneficieze de consiliere independentă externă și de consens între partidele politice.

Cele două principale partide politice au răspuns pozitiv propunerii UE de a restabili un dialog constructiv privind prioritățile naționale legate de integrarea europeană. Este esențial acum ca partidele politice albaneze să se angajeze într-un proces structurat și susținut de colaborare în vederea reformelor europene. Printre viitoarele măsuri ar trebui să figureze un proces de revizuire comună și de adoptare a unui plan de acțiune care să răspundă recomandărilor formulate în aviz și un calendar pentru principalele reforme, inclusiv în ceea ce privește activitatea parlamentară și alegerile.

În general, Albania a înregistrat progrese limitate în îndeplinirea criteriilor politice de aderare și a celor douăsprezece priorități-cheie pentru deschiderea negocierilor de aderare prevăzute în avizul Comisiei aprobat de Consiliu în decembrie 2010. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește lupta împotriva criminalității organizate, îmbunătățirea tratamentului deținuților și drepturile copilului, dar progresele înregistrate rămân insuficiente în ceea ce privește sistemul judiciar, politica anticorupție, drepturile de proprietate, precum și îmbunătățirea condițiilor de trai ale comunității romă; sunt necesare măsuri și în ceea ce privește procedura parlamentară și alegerile. Albania a început să pună în aplicare un plan de acțiune care să răspundă recomandărilor formulate în avizul Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura eficacitatea și integralitatea acțiunilor avute în vedere, inclusiv printr-o strânsă cooperare cu opoziția. Înainte ca Comisia să recomande statutul de țară candidată și deschiderea negocierilor de aderare la UE, Albania va trebui să facă eforturi susținute și să înregistreze progrese vizibile în ceea ce privește toate aceste aspecte.

Albania a continuat punerea în aplicare fără probleme a Acordului de stabilizare și de asociere. Din decembrie 2010, această țară beneficiază de regimul de călătorii fără viză în spațiul Schengen pentru cetățenii săi, ca urmare a rezultatelor satisfăcătoare ale dialogului pentru liberalizarea vizelor.

Comisia este hotărâtă să sprijine în continuare Albania în realizarea de reforme legate de UE și în îndeplinirea principalelor priorități formulate în aviz.

Bosnia și Herțegovina

În Bosnia și Herțegovina, acțiunile reprezentanților politici continuă să reflecte lipsa unei înțelegeri comune asupra căii generale pe care trebuie să o urmeze această țară, asupra viitorului și a cadrului său instituțional. Nu s-a ajuns la un consens privind garantarea și îmbunătățirea funcționării instituțiilor, ținând seama, în același timp, de interesele întregii populații, în special din perspectiva aspirațiilor acestei țări legate de aderarea la UE,

împărtășite la nivelul întregii țări. Procesul de formare a autorităților executive și legislative, inițiat în urma alegerilor din octombrie 2010, nu a fost încă finalizat și nu s-a format încă un guvern central. Această mare întârziere a afectat și reformele de care Bosnia și Herțegovina are atâta nevoie pentru a înregistra progrese suplimentare în ceea ce privește aderarea la UE. Procesul de aderare la UE necesită instituții funcționale la toate nivelurile și un mecanism de coordonare eficace pentru relațiile cu UE, care să permită acestei țări să adopte o poziție comună.

Prin urmare, ritmul general al reformelor a fost foarte limitat. S-au înregistrat unele rezultate, în special în ceea ce privește realizările care au condus la acordarea regimului de călătorii fără viză în UE pentru cetățenii acestei țări în decembrie 2010. În iunie, conducerea țării a hotărât să inițieze cu UE un dialog structurat privind justiția în cadrul procesului de stabilizare și de asociere, scopul urmărit fiind asigurarea unui sistem judiciar independent, eficace, imparțial și responsabil.

Respectarea Convenției europene a drepturilor omului este o cerință esențială a Acordului interimar și a Acordului de stabilizare și de asociere. În acest sens, amânarea continuă a modificării Constituției pentru a ține seama de hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului privind discriminarea etnică în ceea ce privește reprezentarea în instituțiile țării rămâne o problemă extrem de gravă¹⁰. Trebuie inițiat un proces credibil pentru a ține seama de decizia Curții Europene a Drepturilor Omului și la nivel central trebuie adoptată legea privind ajutoarele de stat. Sunt necesare progrese în ceea ce privește adoptarea unei legi privind recensământul populației la nivel de stat și trebuie accelerat procesul de reformă pentru a facilita procesul de integrare în UE. Adoptarea cadrului bugetar global este o prioritate pentru sustenabilitatea fiscală.

Guvernanța Bosniei și Herțegovinei continuă să presupună o prezență internațională cu mandat executiv. În ceea ce privește hotărârea judecătorească definitivă privind statutul districtului Brčko, unul dintre obiectivele și una dintre condițiile care trebuiau îndeplinite pentru închiderea Biroului Înaltului Reprezentant¹¹, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește soluționarea problemei cu energia electrică. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îndeplini obiectivele rămase, pentru a facilita tranziția de la o țară cu un sistem internațional de guvernare și securitate către o țară cu instituții naționale responsabile pe deplin de procesul politic și legislativ, în conformitate cu cerințele pe care trebuie să le îndeplinească o țară care aspiră la calitatea de membru al UE. Pe lângă toate aceste chestiuni este necesară crearea unui mediu politic stabil.

Stabilirea unui dialog structurat privind justiția, precum și experiența dobândită din reformele care au fost realizate în cadrul procesului de liberalizare a vizelor indică calea de urmat: adoptând o abordare europeană bazată pe dialog și compromis și concentrându-se pe agenda UE, țara va fi capabilă să treacă treptat de la paralizie și confruntare la cooperare și de la supravegherea internațională la un viitor legat de UE.

¹⁰ Cauza Sejdić-Finci/Bosnia și Herțegovina, decembrie 2009.

¹¹ Aceasta presupune realizarea a cinci obiective: 1) o soluționare acceptabilă și durabilă a problemei repartizării bunurilor publice între stat și celelalte niveluri de guvernare; 2) o soluționare acceptabilă și durabilă a chestiunii bunurilor aparținând armatei; 3) aplicarea completă a hotărârii definitive privind statutul districtului Brčko; 4) sustenabilitatea fiscală și 5) consolidarea statului de drept (demonstrată prin adoptarea unei strategii naționale privind crimele de război, a unei legi privind străinii și azilul și a unei strategii naționale de reformă a sectorului judiciar), precum și îndeplinirea a două condiții specifice: 1) semnarea Acordului de stabilizare și de asociere și 2) o situație politică stabilă.

Uniunea Europeană și-a consolidat rolul în Bosnia și Herțegovina, odată cu instalarea în funcție a primului reprezentant unic în Bosnia și Herțegovina. UE va continua să acorde sprijin instituțiilor țării pentru punerea în aplicare a obiectivelor agendei UE, în conformitate cu concluziile Consiliului din martie 2011.

Serbia

În paralel cu această comunicare, Comisia a adoptat avizul privind cererea de aderare la UE prezentată de Serbia. Concluziile și recomandările din aviz figurează în anexa la prezenta comunicare.

Kosovo

Într-o perioadă de alegeri parlamentare anticipate și a unui îndelungat proces de alegere a unui nou președinte al parlamentului, s-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește agenda de reforme. Alegerile au fost marcate de deficiențe grave, care trebuie soluționate. Curtea Constituțională a jucat un rol pozitiv prin modul în care și-a exercitat atribuțiile.

Noul guvern și-a demonstrat angajamentul față de perspectiva europeană a Kosovo, inclusiv prin eforturi susținute în domenii precum regimul vizelor și schimburile comerciale, precum și instituirea unui Consiliu Național pentru Integrare Europeană. De curând, noul parlament a început să voteze legislația relevantă pentru lansarea principalelor reforme. Sunt încă multe lucruri de făcut pentru combaterea criminalității organizate și a corupției. Administrația publică este slabă și punerea în aplicare a reformei sistemului judiciar rămâne o provocare.

În urma Rezoluției Adunării Generale a ONU din septembrie 2010, a fost lansat, sub egida UE, un dialog între Pristina și Belgrad. Dialogul urmărește promovarea cooperării, înregistrarea de progrese pe calea aderării la UE și îmbunătățirea condițiilor de trai. Până în septembrie, dialogul s-a desfășurat, în general, într-un spirit constructiv, permițând degajarea unui acord în ceea ce privește mai multe aspecte: libera circulație a mărfurilor și a persoanelor, registrul de stare civilă și cadastrul. Aceste eforturi constructive trebui să continue și să conducă la adoptarea de noi măsuri menite să asigure normalizarea relațiilor. Acordurile încheiate trebuie puse în aplicare cu bună credință.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește integrarea sârbilor kosovari care locuiesc la sud de râul Ibër/Ibar. Sârbii din Kosovo au participat la recensământul din Kosovo și s-a înregistrat o creștere a participării lor la recente alegeri generale. Pe de altă parte, în nordul Kosovo persistă tensiunile și incidentele interetnice. Structurile sârbe separate, sprijinite de autoritățile de la Belgrad, s-au opus recensământului și au încurajat boicotarea alegerilor organizate de autoritățile kosovare. Comisia îndeamnă toate părțile implicate în Kosovo să dezamorseze tensiunile și să coopereze pe deplin cu EULEX.

Căutarea de soluții prin dialog și respingerea acțiunilor unilaterale și a violenței reprezintă singura modalitate prin care se pot înregistra progrese în Kosovo. Comisia îi invită pe toți actorii să respingă violența și să evite adoptarea unor măsuri care pot afecta stabilitatea.

Kosovo împărtășește perspectiva europeană a Balcanilor de Vest. În luna martie, Comisia și-a prezentat propunerea privind un acord-cadru care permite Kosovo să participe la programele UE, una dintre principalele inițiative anunțate în Comunicarea din 2009 privind Kosovo¹².

¹² COM(2009) 534 final.

Comisia va continua să sprijine eforturile Kosovo de a îndeplini celelalte două obiective principale – eventuala liberalizare a vizelor și încheierea unui acord comercial cu UE, precum și alte eforturi de reformă în vederea consolidării perspectivei sale europene. Comisia își va revizui comunicarea din 2009 pentru a se asigura că Kosovo poate beneficia în continuare de procesul de aderare la UE și propune lansarea unui dialog structurat cu Kosovo privind statul de drept. Comisia subliniază, de asemenea, importanța lansării, de către Kosovo, a unui program cuprinzător în partea de nord.

3.2. Turcia

Având în vedere că dispune de o economie dinamică și un rol regional important și având în vedere contribuția sa la politica externă a UE și la securitatea energetică, Turcia este o țară importantă pentru securitatea și prosperitatea Uniunii Europene. Este deja integrată în mare măsură în UE în ceea ce privește comerțul și investițiile străine, prin uniunea vamală. Turcia a devenit o platformă industrială importantă pentru o serie de companii europene de vârf și, prin urmare, reprezintă o componentă valoroasă a competitivității Europei. Creșterea puternică a PIB-ului, care a atins aproape 9 % în 2010 și se așteaptă să atingă 6,1% în acest an, precum și participarea la G-20 contribuie și mai mult la creșterea importanței economice a acestei țări.

Contribuția Turciei la Uniunea Europeană într-o serie de domenii esențiale va fi pe deplin eficace doar în contextul unui proces de aderare activ și credibil, care să respecte angajamentele UE și condițiile stabilite.

Rămâne esențial ca Turcia să își continue reformele politice corespunzătoare criteriilor de aderare. Crearea unui minister specific pentru afaceri UE reprezintă un semnal încurajator în acest sens. Deși s-au înregistrat progrese semnificative în ultimii zece ani, sunt necesare eforturi suplimentare semnificative pentru a garanta punerea în practică a drepturilor fundamentale, în special a libertății de exprimare, a drepturilor femeii și a libertății religioase. Faptul că Turcia a adoptat recent legislația privind fundațiile religioase, în baza căreia aceste fundații își pot recupera bunurile confiscate, este un important pas înainte. Comisia este pregătită să acorde sprijin Turciei pentru promovarea reformelor necesare, printre care se numără și un proces cuprinzător de reformă constituțională.

În urma evenimentelor din Africa de Nord și Orientul Mijlociu, Turcia și-a intensificat activitatea diplomatică, reprezentând în continuare un partener constructiv în Balcanii de Vest. Fiind un stat stabil, cu instituții democratice, cu o economie în creștere rapidă și o țară candidată aflată în proces de negociere a aderării sale la UE, Turcia poate juca un rol important în proiectarea stabilității și în sprijinirea reformelor în țările vecine, care sunt, în același timp, țări vecine ale Uniunii Europene. UE aprofundează dialogul său politic cu Turcia în ceea ce privește aspectele de politică externă de interes reciproc. În acest context, este important ca acest dialog să fie o completare a procesului de aderare, în scopul unei mai bune coordonări.

Ținând seama de progresele înregistrate de liderii celor două comunități sub auspiciile Secretarului General al ONU în vederea găsirii unei soluții globale la problema Ciprului, Turcia este încurajată să sprijine și să contribuie în mod concret la această dezbatere. Un acord global este în interesul tuturor părților, întrucât ar întări stabilitatea în partea de sud-est a Mediteranei, ar oferi noi oportunități economice și ar constitui un impuls puternic pentru negocierile de aderare la UE, care se află într-o fază critică.

Comisia este preocupată de recente tensiuni înregistrate în relațiile dintre Turcia și Cipru și reamintește recomandarea Consiliului de a evita orice amenințare, sursă de fricțiune sau acțiuni care ar putea afecta relațiile de bună vecinătate și soluționarea pașnică a diferendelor. UE a subliniat, de asemenea, toate drepturile suverane ale statelor membre ale UE, printre care se numără și dreptul de a semna acorduri bilaterale, în conformitate cu acquis-ul UE și cu dreptul internațional, inclusiv Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării. În conformitate cu pozițiile Consiliului și ale Comisiei reiterate în ultimii ani, Comisia reafirmă că Turcia trebuie să își îndeplinească urgent obligația de punere în aplicare deplină a protocolului adițional și să realizeze progrese pe calea normalizării relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. De asemenea, Comisia încurajează evitarea oricărei amenințări, surse de fricțiune sau acțiuni care ar putea afecta relațiile de bună vecinătate și soluționarea pașnică a diferendelor. UE va continua să monitorizeze și să analizeze progresele înregistrate în aceste domenii în conformitate cu deciziile relevante ale Consiliului.

Turcia trebuie să își intensifice eforturile pentru a soluționa chestiunile bilaterale nerezolvate, inclusiv diferendele privind frontierele cu țările vecine. Grecia a depus un număr considerabil de plângeri oficiale prin care semnală cazuri în care Turcia a pătruns în apele sale teritoriale și în spațiul său aerian, inclusiv zboruri deasupra unor insule grecești.

Comisia va acționa pentru a crea un nou cerc virtuos în procesul de aderare al Turciei. Trebuie elaborată o nouă agendă care să permită crearea unei relații constructive și pozitive, pe baza unei abordări pragmatice și ținând seama de adoptarea de măsuri concrete în domenii de interes comun, de o înțelegere comună a constrângerilor și de dorința Turciei de a înregistra progrese în procesul de aliniere la UE.

Această agendă ar trebui să acopere o gamă largă de domenii, inclusiv intensificarea dialogului și a cooperării privind reformele politice, regimul vizelor, mobilitatea și migrația, energia, lupta împotriva terorismului, participarea în continuare a Turciei la programe comunitare precum „Europa pentru cetățeni”, înfrățirea orașelor, precum și schimburile comerciale și uniunea vamală pentru a elimina elementele care împiedică în prezent schimburile comerciale, pentru a avea o coordonare mai strânsă în negocierile privind acordurile de liber schimb și pentru a explora noi metode de valorificare deplină a potențialului economic comun al UE și al Turciei. În paralel cu negocierile de aderare, Comisia intenționează să își consolideze relațiile de cooperare cu Turcia, sprijinind eforturile acesteia de continuare a reformelor și de aliniere la acquis, inclusiv în ceea ce privește capitolele care, pentru moment, nu pot fi deschise în cadrul negocierilor de aderare. Comisia va continua să informeze Consiliul în momentul în care va considera că Turcia își va fi îndeplinit obiectivele de referință¹³.

3.3. Islanda

Islanda continuă să se redreseze după prăbușirea financiară și economică din 2008 - 2009. Situația politică a rămas stabilă, deși guvernul de coaliție a fost pus la încercare de mai multe ori, iar majoritatea sa parlamentară a fost redusă.

Procesul de aderare a Islandei a continuat și se finalizează procesul de verificare a legislației islandeze. Faptul că, într-o gamă largă de domenii de politică, această țară are deja un nivel

¹³ De exemplu, capitolul 20 – Politica privind întreprinderile și industria și capitolul 21- Rețele transeuropene.

ridicat de integrare în UE reprezintă un avantaj considerabil în acest proces. Comisia ține seama de particularitățile și așteptările Islandei în cadrul actualei abordări privind negocierile de aderare, prin respectarea deplină a principiilor și a acquis-ului Uniunii. Menținerea unei abordări deschise și constructive va permite identificarea unor soluții care să reflecte nivelul ridicat de cooperare dintre UE și autoritățile islandeze.

În acest context, au fost lansate negocierile de aderare a unor capitole de negociere specifice. S-au deschis patru capitole, din care două au fost închise cu titlu provizoriu. Având în vedere că nivelul general de aliniere este satisfăcător, în special în ceea ce privește capitolele care fac obiectul Spațiului Economic European (SEE) și al acordurilor Schengen, negocierile ar trebui să decurgă în condiții bune. Islanda va trebui să își respecte în continuare obligațiile existente, cum ar fi cele identificate de către Autoritatea AELS de Supraveghere în temeiul Acordului privind SEE.

Au fost inițiate activități de comunicare care promovează o dezbatere informată despre procesul de aderare a Islandei. Aderarea la UE rămâne un subiect controversat în Islanda. Comisia va continua să ofere sprijin în materie de informare și de contacte interpersonale.

4. SPRIJINIREA PROCESULUI DE EXTINDERE

4.1. Asistență financiară

Comisia acordă sprijin financiar și tehnic țărilor implicate în procesul de aderare pentru pregătire în vederea aderării. Asistența se furnizează în principal în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA), care beneficiază de un buget total de 11,6 miliarde EUR în perioada 2007-2013¹⁴.

Începând din 2010, Comisia a schimbat progresiv modul de acordare a asistenței financiare, de la acordarea de sprijin proiectelor individuale la o abordare mai globală, la nivel sectorial, care se axează pe principalele domenii ce figurează în agenda de reformă a țărilor beneficiare. Guvernele țărilor implicate în procesul de aderare sunt încurajate să adopte politici cuprinzătoare și durabile în sectoarele prioritare precum justiția și afacerile interne, administrația publică, dezvoltarea sectorului privat, transportul, energia, mediul și schimbările climatice, dezvoltarea socială, agricultura și dezvoltarea rurală.

În documentele de planificare indicativă multianuală (DPIM) pentru perioada 2011-2013 se menționează sectoarele-cheie pentru fiecare țară, în funcție de situația specifică fiecărei țări și de progresele înregistrate în procesul de aderare. Se acordă o atenție specială luptei împotriva corupției, dezvoltării societății civile și libertății de exprimare. Aproximativ 10 % din fondurile IPA disponibile vor fi alocate proiectelor la care vor participa mai multe țări din Balcanii de Vest și Turcia. Comisia a adoptat astăzi revizuirea anuală a cadrului financiar indicativ multianual pentru asistența în cadrul IPA, care acoperă perioada 2012 - 2013.

În conformitate cu Comunicarea din iunie 2011 privind „Un buget pentru Europa 2020”¹⁵, Comisia pregătește în prezent cadrul juridic pentru furnizarea de asistență pentru preaderare în temeiul următorului cadru financiar multianual, care va acoperi perioada 2014-2020, ca parte a unui pachet de instrumente în domeniul acțiunii externe.

¹⁴ Regulamentul (CE) nr. 1085/2006.

¹⁵ COM(2011) 500.

Asistența furnizată în temeiul actualului Regulament IPA s-a dovedit a fi eficientă și eficace. Propunerea pentru un nou instrument financiar, care urmează a fi prezentată în decembrie 2011, va beneficia de experiența dobândită în punerea în aplicare a instrumentului actual. În acest context, noul instrument va viza acordarea de sprijin atât pentru îndeplinirea criteriilor de aderare, cât și pentru dezvoltarea socioeconomică.

În urma dialogului cu țările beneficiare, cu alți donatori și cu societatea civilă și pe baza experienței dobândite până în prezent, Comisia a reflectat asupra unor modalități de a consolida legătura dintre asistența financiară și prioritățile identificate în cadrul strategiei de extindere, de a consolida caracterul strategic și orientat și flexibil al asistenței financiare și de a simplifica procedurile. În acest context, printre elementele avute în vedere se numără: planificarea globală pe termen lung a asistenței acordate în toate domeniile de politică, o mai mare atenție acordată nevoilor și priorităților țărilor beneficiare, recompensarea progreselor înregistrate în procesul de aderare, utilizarea fondurilor IPA pentru a mobiliza mai multe fonduri din partea altor donatori și a sectorului privat și consolidarea rolului societății civile.

4.2. Liberalizarea vizelor și mobilitatea

Aplicarea unui regim de călătorie fără viză în UE prezintă o importanță maximă pentru cetățenii din toate țările implicate în procesul de aderare și face parte din procesul de aderare. Cu toate acestea, pentru a parcurge etapele procesului de liberalizare, țara respectivă trebuie să respecte condițiile care garantează securitatea internă și interesele UE în materie de politică de migrație.

Islanda face parte deja din spațiul Schengen. În Balcanii de Vest, cetățenii croați nu au avut niciodată nevoie de viză pentru a intra pe teritoriul UE. Cetățenilor din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, din Muntenegru și din Serbia li s-a fost acordat un regim de călătorie fără viză în spațiul Schengen în decembrie 2009 și același statut a fost acordat, un an mai târziu, cetățenilor din Albania și Bosnia și Herțegovina.

Deciziile recente de eliminare a obligativității vizelor pentru cetățenii țărilor din Balcanii de Vest s-au bazat pe faptul că aceste țări îndeplinesc obiectivele de referință din foile de parcurs stabilite în contextul dialogurilor privind liberalizarea vizelor conduse de Comisie. Dialogurile au avut un puternic efect de stimulare a reformelor menite să asigure alinierea la normele UE în materie de justiție și afaceri interne, în special în ceea ce privește consolidarea capacității administrative de gestionare a frontierelor și securitatea documentelor, consolidarea statului de drept și combaterea criminalității transnaționale organizate, a corupției și a migrației ilegale.

Cu toate acestea, după eliminarea obligativității vizelor, în unele state membre ale UE s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de cereri de azil din partea cetățenilor din aceste țări, în special din Serbia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, ceea ce demonstrează o exploatare abuzivă a acestui regim de călătorie fără viză. Ca răspuns, Comisia a instituit, în ianuarie 2011, un mecanism de monitorizare a situației după liberalizarea vizelor în cadrul procesului de stabilizare și de asociere, lansând un dialog cu țările în cauză pentru a evalua dacă reformele au fost aplicate în mod consecvent și pentru a identifica măsurile corective eficace. De atunci, țările în cauză au intensificat controalele pe teren și au lansat campanii de informare a cetățenilor cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor care călătoresc fără viză. Comisia invită autoritățile din țările în cauză să ia toate măsurile suplimentare necesare pentru a asigura buna funcționare a regimului de călătorie fără viză.

Pentru a asigura succesul acestui tip de măsuri, va trebui să se acorde mai mult sprijin și să se asigure condiții de trai mai bune grupurilor celor mai vulnerabile, inclusiv romilor.

Cu ocazia unei revizuii mai ample a politicii UE în domeniul vizelor, Comisia a prezentat Consiliului o propunere de modificare a regulamentului privind vizele, care ar prevedea posibilitatea suspendării temporare a unui regim de călătorii fără viză de care beneficiază o țară terță în cazul unui aflux brusc de persoane¹⁶.

Liberalizarea vizelor pentru Kosovo ar însemna finalizarea acestui proces în Balcanii de Vest. În decembrie 2010, Consiliul a confirmat această perspectivă imediat ce vor fi îndeplinite toate condițiile. În acest scop, Kosovo a adoptat un cadru juridic de readmisie, a semnat acorduri bilaterale de readmisie cu 13 state din spațiul Schengen, a adoptat planuri de reintegrare și a continuat punerea în aplicare a acestora. Prin urmare, Comisia va lansa, spre sfârșitul anului, un dialog cu Kosovo privind vizele.

UE și Turcia au început să își intensifice activitatea de *cooperare privind vizele*, în timp ce Comisia a lansat un dialog cu Turcia privind *vizele, mobilitatea și migrația*, în conformitate cu concluziile Consiliului din februarie 2011. Acest proces, care a început să dea rezultate în ceea ce privește atât eliberarea de vize pentru cetățenii turci, cât și combaterea imigrației ilegale în UE, va contribui la identificarea unor măsuri concrete pe care Turcia va trebui să le pună în aplicare în vederea unei viitoare liberalizări a vizelor. În acest context, Turcia ar face un pas important înainte dacă ar adopta măsurile necesare pentru încheierea rapidă a acordului de readmisie.

4.3. Informare și comunicare

Sprijinul cetățenilor este esențial pentru succesul politicii de extindere. În acest sens, autoritățile naționale, regionale și locale din statele membre și din țările implicate în procesul de aderare joacă un rol central în eforturile de informare și comunicare.

Comisia este angajată în facilitarea unor dezbateri publice documentate privind procesul de aderare, bazate pe difuzarea de informații accesibile și factuale prin intermediul tuturor canalelor media. Aceste informații trebuie să se adreseze în primul rând tinerilor și principalilor formatori de opinie, precum jurnaliștii și reprezentanții organizațiilor societății civile și ai întreprinderilor. Schimburile parlamentare pot și ele juca un rol important în lansarea unor dezbateri documentate și în înțelegerea procesului de aderare de către ambele părți.

În perioada care va urma se vor discuta etapele următoare în procesul de aderare a țărilor candidate la extindere. Rezultatele palpabile sunt cea mai bună carte de vizită pentru politica de extindere a UE. Încheierea cu succes a negocierilor cu Croația poate fi un exemplu concludent în acest sens, la fel și reziliența economiilor din Europa de Sud-Est și realizările concrete privind aspecte-cheie precum aprovizionarea cu energie sau rețelele de transport. Este esențial să se explice publicului că respectarea agendei de extindere poate ajuta UE să își atingă obiectivele legate de criza economică, ocuparea forței de muncă, mediu și schimbările climatice, siguranță și migrație și, în același timp, poate accelera agenda de reforme și poate îmbunătăți condițiile de trai în țările implicate în procesul de aderare.

¹⁶ COM(2011) 290.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pe baza analizei de mai sus, Comisia formulează următoarele **concluzii** și **recomandări**:

1. Extinderea vizează extinderea zonei de pace, stabilitate, democrație și prosperitate a UE. Extinderea aduce beneficii întregii Uniuni Europene, permițându-i acesteia să fie mai bine pregătită să răspundă provocărilor existente la nivel mondial. Odată cu încheierea, în luna iunie, a negocierilor de aderare a Croației, procesul de extindere a Uniunii Europene a intrat într-o nouă fază.
2. Politica de extindere s-a dovedit a fi un instrument puternic de transformare a societății. Țările care au aderat deja la UE, precum și cele în curs de aderare au cunoscut schimbări impresionante datorită reformelor democratice și economice întreprinse în vederea aderării. Dezvoltarea Croației din momentul în care s-a angajat pe calea aderării demonstrează încă o dată **puterea de transformare** a UE.
3. Prin politica sa de extindere, bazată pe consensul reînnoit aprobat de Consiliul European în decembrie 2006, UE aplică **condiții** ambițioase și monitorizează cu atenție sporită progresele înregistrate. Acest lucru înseamnă că statele aspirante vor fi foarte bine pregătite, situație de care vor beneficia, după aderare, atât statele însele, cât și UE.
4. Experiența acumulată în urma negocierilor cu Croația va fi valorificată în beneficiul negocierilor prezente și viitoare. În acest scop, Comisia va propune o nouă abordare în ceea ce privește chestiunile legate de sistemul judiciar, drepturile fundamentale, justiție, libertate și securitate. Acestea ar trebui abordate într-o fază incipientă a procesului de aderare, iar capitolele corespunzătoare ar trebui deschise în mod corespunzător, pe baza planurilor de acțiune, întrucât necesită înregistrarea de rezultate convingătoare. Comisia va prezenta rapoarte periodice, în toate etapele procesului, cu privire la progresele înregistrate în aceste domenii în funcție de etapele definite în planurile de acțiune, indicând, dacă este cazul, măsurile corective necesare. Fondurile IPA vor fi folosite pentru sprijinirea acestui proces.
5. Un **proces de extindere credibil**, care oferă o perspectivă clară de aderare, cu condiția respectării unor condiții stricte, este esențial pentru consolidarea reformelor în țările implicate în procesul de aderare și oferă cetățenilor din aceste țări rezultate tangibile deja în faza de pregătire în vederea aderării la Uniunea Europeană. Condițiile care trebuie îndeplinite în vederea aderării la UE oferă stimulente puternice pentru a demara reforme dificile și sunt esențiale pentru asigurarea sprijinirii procesului de extindere în statele membre.
6. Parcursul european al Croației a fost unul de succes și indică celorlalte țări implicate în procesul de aderare calea de urmat. Odată cu intrarea în UE a primei țări din Balcanii de Vest, viitorul european al regiunii este pe cale să devină realitate.
7. Consolidarea **statului de drept** rămâne o provocare majoră pentru majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare și este o condiție esențială pentru aderarea la UE. Comisia continuă să acorde prioritate reformei sistemului judiciar și a administrației publice și luptei împotriva crimei organizate și a corupției, printre instrumentele folosite numărându-se monitorizarea periodică, dialoguri structurate, evaluări *inter pares*, consolidarea instituțională, înfrățirea instituțională și asistența financiară.

8. În unele țări implicate în procesul de aderare, s-a înregistrat o înrăutățire a situației în ceea ce privește **libertatea de exprimare**. Este esențial ca țările implicate în procesul de aderare să garanteze deschiderea și pluralismul mass-media pentru a avea un jurnalism critic și independent. Comisia va monitoriza îndeaproape evoluția situației în acest domeniu și va integra aceste aspecte în negocierile de aderare, în special în capitolul referitor la sistemul judiciar și drepturile fundamentale.
9. Cooperarea regională, care favorizează reconcilierea și integrarea în UE, rămâne un element esențial al procesului de stabilizare și de asociere. Deși această cooperare a înregistrat progrese suplimentare într-o serie de domenii, aspectele legate în special de conflictele din trecut continuă să aibă efecte negative și să pună în pericol stabilitatea în Balcanii de Vest. Aceste chestiuni trebuie rezolvate urgent. Este absolut necesar să existe o cooperare regională favorabilă incluziunii. Acest lucru ar fi posibil dacă toate părțile ar avea o abordare constructivă și pragmatică, indiferent de dezacordurile privind statutul Kosovo.
10. **Probleme bilaterale** trebuie rezolvate de părțile implicate, cu hotărâre, într-un spirit de bună vecinătate și ținând cont de interesele generale ale UE. Acestea ar trebui abordate cât mai curând posibil, pentru a se evita blocarea procesului de aderare. Blocajele legate de aspectele bilaterale pot compromite puterea de transformare a procesului de extindere. Comisia îndeamnă părțile interesate să depună toate eforturile necesare în vederea soluționării conflictelor frontaliere existente, în conformitate cu principiile și cu mijloacele stabilite, făcând apel inclusiv la Curtea Internațională de Justiție, dacă este necesar. Relațiile de bună vecinătate rămân esențiale. UE este pregătită să faciliteze găsirea de soluții și să sprijine inițiativele conexe.
11. Instituirea unui regim de călătorie fără viză în UE este de cea mai mare importanță pentru cetățenii din toate țările implicate în procesul de aderare. **Liberalizarea vizelor**, ca parte a procesului de aderare, a cunoscut progrese suplimentare odată cu renunțarea la obligativitatea vizelor pentru cetățenii din Bosnia și Herțegovina și Albania în decembrie 2010, după ce aceste două țări au îndeplinit condițiile stabilite. Comisia îndeamnă autoritățile țărilor din Balcanii de Vest să ia toate măsurile necesare pentru combaterea exploatarea abuzive a regimului de călătorie fără viză. La rândul său, Comisia a intensificat monitorizarea situației după introducerea liberalizării vizelor prin înființarea unui mecanism de dialog cu țările în cauză, care conține măsuri pentru remedierea abuzurilor.
12. Având în vedere progresele înregistrate de Kosovo în ceea ce privește readmisia și reintegrarea persoanelor returnate și în conformitate cu concluziile Consiliului din decembrie 2010, Comisia va lansa, spre sfârșitul anului, un dialog cu Kosovo privind vizele. UE și-a intensificat cooperarea cu Turcia privind aspectele legate de vize și Comisia a lansat un dialog cu Turcia privind vizele, mobilitatea și migrația și va identifica măsurile concrete pe care Turcia trebuie să le adopte în vederea unei viitoare liberalizări a vizelor. Un pas important ar fi ca Turcia să adopte măsurile necesare pentru încheierea rapidă și intrarea în vigoare a acordului de readmisie.
13. Ca urmare a crizei economice mondiale, țările implicate în procesul de aderare evoluează în direcția unei **redresări economice**, deși în ritmuri diferite. În contextul crizei, economia Turciei a devenit mai puternică, iar creșterea pe care o înregistrează este în continuare impresionantă. Cu toate acestea, toate țările implicate în procesul

de aderare se confruntă cu provocări importante. Rata șomajului rămâne ridicată și este în creștere în majoritatea țărilor. Consolidarea fiscală, reforma structurală și îmbunătățirea mediului de afaceri, inclusiv prin consolidarea statului de drept și reforma pieței muncii, sunt priorități majore pentru asigurarea durabilității redresării și a unei creșteri favorabile incluziunii. În acest context, Comisia invită țările implicate în procesul de aderare să utilizeze obiectivele strategiei **Europa 2020** ca ancoră pentru reforme.

14. În decembrie 2011, Comisia va prezenta cadrul de furnizare a **asistenței financiare** de preaderare conform cadrului financiar multianual 2014-2020, pe baza experienței pozitive dobândite în contextul instrumentului actual. Pe baza acestei experiențe, Comisia va consolida legătura dintre asistență și prioritățile strategiei de extindere, punând accentul pe dezvoltarea socioeconomică, îmbunătățind flexibilitatea asistenței și simplificând procedurile.
15. **Sprijinul cetățenilor** este esențial pentru succesul politicii de extindere. Autoritățile naționale, regionale și locale din statele membre și țările implicate în procesul de aderare joacă un rol central în cadrul eforturilor de informare și de comunicare în acest sens. Comisia se angajează să faciliteze o dezbatere publică documentată cu privire la procesul de extindere, pe baza unor informații accesibile și factuale. Comisia încurajează dezvoltarea unei societăți civile active ca element esențial al democrației și ca facilitator al unei dezbateri documentate despre extinderea UE.
16. Comisia a adoptat un aviz favorabil privind aderarea **Croației** la UE la 1 iulie 2013. Încheierea negocierilor de aderare a fost posibilă datorită faptului că această țară și-a îndeplinit obiectivele de referință restante, inclusiv la capitole dificile precum sistemul judiciar și drepturile fundamentale și politica în domeniul concurenței. Croația trebuie să continue procesul de consolidare a reformelor, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul negocierilor de aderare. Comisia va monitoriza îndeaproape pregătirile pe care Croația urmează să le facă pentru a-și asuma responsabilitățile care îi revin în calitate de stat membru în momentul aderării. Croația ar trebui să sprijine în continuare procesul de aderare a celorlalte țări din Balcanii de Vest.
17. Cu economia sa dinamică și importantul său rol regional, **Turcia** este o țară importantă pentru Uniunea Europeană. Acest lucru a fost evidențiat în contextul evoluțiilor politice și economice la nivel regional și global. Turcia a continuat reformele relevante în contextul UE, dar sunt necesare în continuare eforturi semnificative, inclusiv în ceea ce privește garantarea drepturilor fundamentale de bază. Din păcate, de mai bine de un an nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește negocierile de aderare. Comisia va face eforturi pentru relansarea relațiilor dintre UE și Turcia, propunând o nouă agendă constructivă care să sprijine în continuare reformele, în special un proces global de reformă constituțională, și integrarea economică. Această agendă ar putea acoperi o gamă amplă de domenii de interes comun, inclusiv reformele politice, dialogul privind politica externă, alinierea la acquis-ul UE, vizele, mobilitatea și migrația, energia, lupta împotriva terorismului, comerțul și participarea la programele UE. Contribuția acestei țări la UE va fi pe deplin eficace într-o perspectivă de aderare credibilă și activă.

Comisia este preocupată de recente tensiuni înregistrate în relațiile dintre Turcia și Cipru și reamintește solicitarea Consiliului adresată Turciei de a se abține de la orice

fel de amenințare, sursă de neînțelegeri sau acțiuni care ar putea afecta în mod negativ relațiile de bună vecinătate și soluționarea pașnică a diferendelor frontaliere. UE a subliniat, de asemenea, toate drepturile suverane ale statelor membre ale UE, printre care se numără și dreptul de a semna acorduri bilaterale, în conformitate cu acquis-ul UE și cu dreptul internațional, inclusiv Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării.

În repetate rânduri, UE a subliniat că Turcia trebuie să își îndeplinească de urgență obligația de punere în aplicare integrală și nediscriminatorie a Protocolului adițional la Acordul de asociere și să înregistreze progrese pe calea normalizării relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. Aceasta ar putea conferi un impuls semnificativ procesului de aderare. UE va continua să monitorizeze și să analizeze progresele înregistrate în privința chestiunilor care fac obiectul Declarației din 21 septembrie 2005, în conformitate cu concluziile relevante ale Consiliului. În lipsa unor progrese, Comisia recomandă ca UE să își mențină măsurile din 2006.

18. În ceea ce privește **problema Ciprului**, liderii comunităților cipriote grecești și turce au intensificat ritmul negocierilor privind o soluție globală sub egida Organizației Națiunilor Unite. Comisia sprijină cu fermitate eforturile acestora și le oferă consiliere tehnică pe teme care țin de competența UE. Comisia îi invită în prezent pe ambii lideri să facă compromisurile necesare pentru încheierea cu succes a negocierilor și îi îndeamnă pe toți actorii implicați să își concentreze toate eforturile și energiile pentru soluționarea globală a problemei Ciprului. În timpul desfășurării intensive a discuțiilor cu Cipru, este esențial ca toate părțile în cauză să fie reținute și să facă tot posibilul pentru a asigura un climat pozitiv care va facilita încheierea cu succes a procesului, contribuind în mod concret la găsirea unei soluții globale.
19. Procesul de aderare a **Islandei** ia amploare și s-au lansat negocierile privind anumite capitole din acquis. Nivelul ridicat de integrare a acestei țări cu UE în ceea ce privește o gamă largă de domenii de politică se dovedește a fi un avantaj considerabil. Comisia ține cont de particularitățile și de așteptările Islandei, respectând pe deplin abordarea stabilită privind negocierile de aderare și salvagardarea principiilor și a acquis-ul Uniunii, precum și cadrul de negociere. Comisia va continua să alimenteze dezbaterile publice naționale privind aderarea cu informații factuale privind calitatea de membru al UE.
20. **Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei** continuă să îndeplinească în mod suficient criteriile politice. S-au înregistrat unele progrese în privința reformelor fundamentale. Punerea în aplicare a legislației adoptate, precum și garantarea libertății de exprimare în mass-media, consolidarea independenței sistemului judiciar, reforma administrației publice, precum și combaterea corupției continuă, cu toate acestea, să reprezinte provocări importante.

Comisia recomandă deschiderea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană a Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei. De asemenea, Comisia își reiterează propunerea de a trece fără întârziere la a doua etapă a procesului de asociere, în conformitate cu Acordul de stabilizare și de asociere.

Este esențială menținerea unor relații de bună vecinătate, inclusiv găsirea unei soluții negociate și reciproc acceptabile privind chestiunea denumirii țării, sub auspiciile ONU. Nu trebuie pierdut încă un an.

21. **Muntenegru** a abordat cu succes prioritățile-cheie stabilite de UE în 2010 drept condiții preliminare pentru deschiderea negocierilor de aderare. Consensul național privind integrarea europeană s-a consolidat în această țară. Având în vedere progresele înregistrate, Comisia consideră că Muntenegru a atins nivelul necesar de respectare a criteriilor de aderare, în special a criteriilor politice de la Copenhaga. Cu toate acestea, rămâne esențială menținerea ritmului reformelor, punându-se accentul în special pe punerea în aplicare a legislației și a politicilor în domeniul statului de drept. În acest scop, Comisia intenționează să propună aplicarea, în cazul Muntenegrului, a noii abordări pentru capitolele de negociere privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale și justiția, libertatea și securitatea menționate la punctul 4 de mai sus.

Având în vedere aceste aspecte și luând în considerare concluziile Consiliului din decembrie 2010, Comisia recomandă deschiderea negocierilor de aderare cu Muntenegru.

22. În ultimul an, scena politică **albaneză** a fost dominată, în mare parte, de impasul politic între majoritatea aflată la putere și opoziție și de **apariția unor noi conflicte**. În prezent, este important ca, bazându-se pe semnalele încurajatoare înregistrate recent, forțele politice din Albania să restabilească de urgență și să mențină un nivel de dialog politic care să permită funcționarea principalelor instituții democratice, îmbunătățirea cadrului electoral, precum și punerea în aplicare a celor mai importante reforme. Comisia îi încurajează pe principalii actori să găsească împreună metode concrete de atenuare a divergențelor interne pentru realizarea perspectivei europene a țării.
23. Comisia a prezentat astăzi avizul privind cererea de aderare a **Serbiei**. Comisia recomandă Consiliului European să acorde Serbiei statutul de țară candidată, având în vedere progresele înregistrate până în prezent și înțelegând că Serbia reia dialogul cu Kosovo și se îndreaptă rapid către punerea în aplicare cu bună credință a acordurilor încheiate.

Serbia a avansat semnificativ în ceea ce privește îndeplinirea într-o măsură suficientă a criteriilor politice stabilite în cadrul Consiliului European de la Copenhaga din 1993 și a condițiilor prevăzute în cadrul procesului de stabilizare și de asociere, dar trebuie să înregistreze în continuare progrese și să găsească soluții la problemele legate de Kosovo.

Prin urmare, Comisia recomandă deschiderea negocierilor cu Serbia în vederea aderării la Uniunea Europeană imediat ce această țară va înregistra progrese suplimentare semnificative în îndeplinirea următoarelor priorități-cheie:

- măsuri suplimentare menite să asigure normalizarea relațiilor cu Kosovo, în conformitate cu condițiile stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere prin respectarea deplină a principiilor de cooperare regională favorabilă incluziunii, respectarea deplină a dispozițiilor Tratatului de instituire a Comunității Energiei, identificarea unor soluții pentru telecomunicații și acceptarea reciprocă a diplomelor, continuarea punerii în aplicare cu bună credință a tuturor acordurilor încheiate și cooperarea activă cu EULEX, pentru a permite acestui organism să își exercite atribuțiile în toate zonele din Kosovo.

Comisia va prezenta un raport privind punerea în aplicare de către Serbia a priorităților-cheie menționate mai sus imediat ce se vor înregistra progrese suficiente.

24. UE va continua să faciliteze **dialogul dintre Belgrad și Pristina** pentru promovarea cooperării, realizarea de progrese pe calea aderării la UE și îmbunătățirea nivelului de trai al cetățenilor. Dialogul s-a dovedit până în prezent a fi un instrument valoros pentru reconcilierea diferențelor dintre cele două părți și a condus la încheierea mai multor acorduri în domenii precum libera circulație a bunurilor și a persoanelor, registrul de stare civilă și cadastrul.
25. În ultimul an, marcat de procese electorale lente, **Kosovo** a înregistrat progrese limitate în cadrul agendei de reforme. Președintele și guvernul și-au demonstrat angajamentul față de perspectiva europeană a Kosovo, fapt ce a condus la adoptarea unor reforme inițiale. Rămân nerezolvate probleme importante precum criminalitatea organizată și corupția și consolidarea administrației publice. Comisia propune lansarea unui dialog structurat cu Kosovo pe tema statului de drept pentru a răspunde acestor provocări și pentru a sprijini reforma sistemului judiciar.

Deși s-au înregistrat progrese în ceea ce privește integrarea sârbilor kosovari, s-au intensificat tensiunile în nordul Kosovo. Cetățenii din nord trebuie, de asemenea, să beneficieze de perspectiva europeană. În acest sens, Comisia subliniază cât de important este pentru Kosovo să lanseze un program global pentru partea de nord.

Comisia va continua să sprijine eforturile Kosovo de a se înscrie într-o perspectivă europeană, în special în ceea ce privește vizele, un acord comercial și participarea Kosovo la programele UE, în conformitate cu comunicarea sa din 2009. În acest sens, Comisia își va revizui comunicarea din 2009 pentru a se asigura că Kosovo poate beneficia în continuare de procesul de aderare la UE și încurajează eforturile întreprinse pentru depășirea obstacolelor existente în calea dezvoltării relațiilor dintre UE și Kosovo cauzate de divergențele privind statutul Kosovo.

26. În **Bosnia și Herțegovina** se înregistrează în continuare o situație de blocaj la nivel politic și instituțional, care împiedică funcționarea statului și punerea în aplicare a reformelor legate de UE. Formarea unui guvern central reprezintă o prioritate urgentă în vederea garantării eficacității guvernantei la nivel național. Pentru a-și continua drumul către aderarea la UE, această țară trebuie să își modifice Constituția în conformitate cu o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a elimina discriminarea etnică privind reprezentarea în instituțiile de stat, și să adopte o nouă lege privind ajutoarele de stat. Trebuie adoptată o lege privind recensământul. Angajarea acestei țări într-un dialog structurat privind justiția în cadrul procesului de stabilizare și de asociere arată calea de urmat, prin dialog și compromis, precum și prin concentrarea asupra agendei UE.

Înregistrarea de progrese suplimentare în vederea îndeplinirii obiectivelor și a condițiilor stabilite pentru închiderea Biroului Înaltului Reprezentant rămâne esențială. Numirea primului reprezentant unic al UE în Bosnia și Herțegovina consolidează prezența UE și sprijină această țară în procesul de tranziție de la supravegherea internațională la un viitor european, în conformitate cu concluziile Consiliului din martie 2011.

27. Politica de extindere a UE a generat **schimbări democratice și economice** profunde în țările candidate la aderare. Rezultatele înregistrate în ultimul an subliniază valoarea unei politici de extindere credibile. Și totuși, în cazurile în care voința politică și angajamentul de a obține rezultate concrete sunt insuficiente sau inexistente, procesul de aderare nu va avansa și riscă să stagneze. Prin adoptarea unor reforme dure, țările implicate în procesul de aderare la UE devin mai stabile, mai bine pregătite și mai prospere.

ANEXA 1

Concluziile și recomandările din Avizul Comisiei privind cererea de aderare la Uniunea Europeană prezentată de Serbia

În contextul reformelor substanțiale din ultimii ani, Serbia a înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor politice legate de stabilitatea instituțiilor menite să asigure respectarea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și protecția minorităților, stabilite în cadrul Consiliului European de la Copenhaga din 1993, precum și a condițiilor prevăzute în cadrul procesului de stabilitate și de asociere. Serbia dispune de un cadru constituțional, legislativ și instituțional cuprinzător, care corespunde, în general, standardelor europene și internaționale. Parlamentul a avut o activitate legislativă mult mai eficace în actuala legislatură. Statul de drept dispune de un cadru juridic și instituțional cuprinzător, inclusiv în domeniul luptei împotriva corupției și a criminalității organizate, în care s-au înregistrat primele rezultate. Cadrul juridic privind protecția drepturilor omului și a minorităților este bine dezvoltat și a început să fie pus în aplicare. Serbia a atins un nivel satisfăcător în ceea ce privește cooperarea cu TPII și joacă un rol tot mai important în consolidarea procesului de reconciliere din regiune. Serbia a fost de acord cu inițierea unui proces de dialog cu Kosovo și a participat la un astfel de dialog menit să faciliteze viața oamenilor, în urma căruia au rezultat mai multe acorduri (privind libera circulație a persoanelor și a bunurilor, registrul de stare civilă și cadastrul), iar Serbia a făcut primii pași pentru punerea în aplicare a acestora.

În ceea ce privește criteriile economice, Serbia a înregistrat progrese importante în ceea ce privește crearea unei economii de piață funcționale și a dobândit un anumit grad de stabilitate macroeconomică, în ciuda crizei economice și financiare globale. Cu toate acestea, vor fi necesare eforturi suplimentare pentru restructurarea economiei și îmbunătățirea mediului de afaceri, în special prin consolidarea statului de drept și eliminarea birocrației, prin consolidarea concurenței și a rolului deținut de sectorul privat, precum și prin găsirea unor soluții de combatere a rigidităților existente pe piața muncii. Pentru a putea face față, pe termen mediu, presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii, Serbia trebuie să continue reformele structurale în vederea îmbunătățirii capacității de producție a economiei și a creării unui climat care să favorizeze creșterea ponderii investițiilor străine.

Serbia a obținut rezultate pozitive în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor asumate în cadrul Acordului de stabilizare și de asociere și al Acordului interimar.

Serbia ar fi capabilă să își asume, pe termen mediu, obligațiile asociate calității de stat membru, în aproape toate domeniile acquis-ului, cu condiția să continue procesul de aliniere și să facă eforturi suplimentare pentru punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. Trebuie acordată o atenție specială următoarelor domenii: agricultură și dezvoltare rurală, sistemul judiciar și drepturile omului, justiție, libertate și securitate, precum și controlul financiar. Alinierea deplină la acquis-ul din domeniul mediului și schimbărilor climatice ar putea fi realizată numai pe termen lung și ar necesita sporirea nivelului de investiții.

Pe baza estimărilor preliminare, aderarea Serbiei ar urma să aibă un impact limitat asupra politicilor Uniunii Europene și nu ar urma să afecteze capacitatea Uniunii de a-și menține și aprofunda nivelul de dezvoltare.

Comisia recomandă Consiliului să acorde Serbiei statutul de țară candidată, având în vedere progresele înregistrate până în prezent și înțelegând că Serbia reia dialogul cu Kosovo și se îndreaptă rapid către punerea în aplicare cu bună credință a acordurilor încheiate.

Serbia a avansat semnificativ în ceea ce privește îndeplinirea într-o măsură suficientă a criteriilor politice stabilite în cadrul Consiliului European de la Copenhaga din 1993 și a condițiilor prevăzute în cadrul procesului de stabilizare și de asociere, cu condiția să se înregistreze în continuare progrese și să se găsească soluții la problemele legate de Kosovo.

Prin urmare, Comisia recomandă deschiderea negocierilor cu Serbia în vederea aderării la Uniunea Europeană imediat ce această țară va înregistra progrese suplimentare semnificative în îndeplinirea următoarelor priorități-cheie:

- măsuri suplimentare menite să asigure normalizarea relațiilor cu Kosovo, în conformitate cu condițiile stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere prin respectarea deplină a principiilor de cooperare regională favorabilă incluziunii, respectarea deplină a dispozițiilor Tratatului de instituire a Comunității Energiei, identificarea unor soluții pentru telecomunicații și acceptarea reciprocă a diplomelor, continuarea punerii în aplicare cu bună credință a tuturor acordurilor încheiate, cooperarea activă cu EULEX, pentru a permite acestui organism să își exercite atribuțiile în toate zonele din Kosovo.

Comisia va prezenta un raport privind punerea în aplicare de către Serbia a priorităților-cheie menționate mai sus imediat ce se vor înregistra progrese suficiente.

Serbia este încurajată să își mențină ritmul reformelor pentru a atinge nivelul necesar de respectare a criteriilor de aderare, în special în ceea ce privește statul de drept, și să își continue angajamentul constructiv în privința cooperării regionale și a consolidării relațiilor bilaterale cu țările vecine. Se estimează că va continua punerea în aplicare a Acordului interimar și, de la intrarea sa în vigoare, a Acordului de stabilizare și de asociere. Comisia va sprijini în continuare aceste eforturi prin instrumentul financiar IPA.

ANEXA 2

Concluzii privind Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru, Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo¹⁷, Turcia și Islanda

Croația

Negocierile de aderare s-au încheiat în iunie 2011, după ce Croația și-a îndeplinit și ultimele obiective finale de referință. Acum Croația trebuie să își consolideze gradul ridicat de aliniere la care a ajuns și să se concentreze asupra acțiunilor care trebuie întreprinse înainte de aderare. Prezentul raport privind progresele înregistrate face parte din procesul prin care Comisia monitorizează modul în care Croația își îndeplinește toate angajamentele asumate în cadrul negocierilor de aderare și își continuă pregătirile pentru a-și asuma responsabilitățile care îi revin în momentul aderării.

Croația îndeplinește în continuare **criteriile politice**. S-au realizat progrese substanțiale în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește statul de drept, iar rezultatele devin vizibile. Trebuie continuate eforturile de consolidare a acestor rezultate.

Democrația și statul de drept au fost consolidate în continuare. *Guvernul și parlamentul* au continuat să funcționeze în mod eficace. În domeniul reformei *administrației publice*, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida punerea în aplicare eficientă a cadrului juridic pentru a finaliza construirea unui serviciu public modern, fiabil, depolitizat și orientat către cetățeni.

Croația a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește *sistemul judiciar*. S-au adoptat noi legi menite să consolideze independența judiciară și s-au adoptat numeroase măsuri de îmbunătățire a eficienței sistemului judiciar. S-a instituit un nou sistem de numire a magistraților. Există în continuare provocări care trebuie abordate, în special necesitatea îmbunătățirii suplimentare a eficienței sistemului judiciar și asigurarea punerii în practică a unor noi măsuri referitoare la independența, imparțialitatea și răspunderea sistemului judiciar. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește instrumentarea parțială a dosarelor privind crimele de război. Celor patru camere specializate în materie de crime de război li s-a conferit competență exclusivă pentru toate cazurile noi și rolul acestora ar trebui consolidat pentru cauzele aflate pe rol. Ministerul Justiției a adoptat o strategie pentru combaterea impunității, în special în cazurile în care victimele erau etnici sârbi sau presupușii autori ai infracțiunilor erau membri ai forțelor de securitate croate.

S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește *combaterea corupției*. În urma accelerării eforturilor de combatere a corupției, s-au înregistrat rezultate pozitive; s-a îmbunătățit legislația și s-au consolidat autoritățile relevante. Rezultatele înregistrate în instrumentarea dosarelor de corupție trebuie consolidate în continuare, în special în ceea ce privește corupția la nivel înalt, corupția la nivel local, inclusiv în ceea ce privește cauzele referitoare la achizițiile publice și la sistemul judiciar. Este nevoie de mai multă experiență privind punerea în aplicare a cadrului juridic preventiv recent adoptat și trebuie consolidate în continuare structurile de punere în aplicare.

¹⁷ În temeiul Rezoluției nr. 1244 a Consiliului de Securitate al ONU.

Drepturile omului continuă să fie, în general, bine respectate și s-au înregistrat noi progrese în domenii precum *drepturile omului și protecția minorităților*. Croația a continuat să adopte diverse măsuri de sensibilizare a opiniei publice și de îmbunătățire a protecției drepturilor omului. În ceea ce privește *accesul la justiție*, punerea în aplicare a legii privind asistența juridică a continuat să se îmbunătățească, în special prin simplificarea procedurilor. În ceea ce privește *sistemul penitenciar*, activitatea privind extinderea structurilor existente de detenție și tratament a continuat, dar închisorile croate sunt în continuare suprapopulate. În ceea ce privește *relele tratamente*, avocatul poporului a continuat să primească reclamații privind utilizarea excesivă a forței de către poliție, situații care trebuie urmărite în mod corespunzător.

Libertatea de exprimare, inclusiv libertatea și pluralismul mass-mediei, sunt prevăzute în legislația croată și sunt în general respectate. S-au înregistrat în continuare progrese în ceea ce privește transparența proprietății asupra mass-media, însă s-au înregistrat în continuare progrese limitate în cercetarea dosarelor, deschise în anii trecuți, de intimidare a jurnaliștilor care tratează cazurile de corupție și de criminalitate organizată. S-au raportat, totuși, câteva cazuri noi. Dezvoltarea jurnalismului de investigație este blocată în special de presiunile economice. Există în continuare probleme legate de interferențele politice la nivel local. *Libertatea de întrunire* necesită o atenție continuă în ceea ce privește gestionarea demonstrațiilor.

S-au înregistrat unele progrese în privința *drepturilor femeilor și a egalității de gen*. Cu toate acestea, situația femeilor pe piața forței de muncă nu s-a schimbat în mod semnificativ și procentajul femeilor aflate în șomaj rămâne ridicat. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *drepturile copiilor*. Avocatul poporului pentru copii a devenit mai activ în cazurile în care problema violenței împotriva copiilor nu a fost abordată în mod corespunzător de către autoritățile competente.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește incluziunea grupurilor vulnerabile din punct de vedere social și a persoanelor cu handicap. Capacitatea biroului avocatului poporului pentru persoanele cu handicap este în curs de consolidare. Criteriile pentru stabilirea drepturilor nu se aplică în mod uniform și legislația care reglementează anumite drepturi este fragmentată. Tranziția de la asistența instituțională la servicii de asistență asigurate de comunitate a înregistrat o evoluție lentă. Drepturile lucrătorilor și drepturile sindicale sunt în general respectate.

Croația a început să înregistreze rezultate pozitive în ceea ce privește punerea în aplicare a legii privind lupta împotriva discriminării și a legislației privind infracțiunile săvârșite din ură. S-au adoptat diverse măsuri de sensibilizare și se lucrează la consolidarea Biroului Avocatului poporului pentru drepturile omului. Organele de aplicare a legii au deschis o serie de dosare în temeiul legislației privind infracțiunile săvârșite din ură. Cu toate acestea, trebuie consolidate rezultatele pozitive deja înregistrate și trebuie găsite soluții pentru combaterea tendințelor xenofobe și homofobe existente la nivelul societății.

S-au realizat unele progrese privind *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale*. Au continuat declarațiile publice la nivel înalt privind asumarea de angajamente în ceea ce privește drepturile minorităților, reafirmând poziția acestora în societatea croată. S-au acordat fonduri pentru organizațiile care reprezintă minoritățile. Anchetele de poliție în cazul incidentelor împotriva minorităților s-au dovedit a fi mai eficace. S-au luat măsuri pentru o mai bună punere în aplicare a dispozițiilor în materie de ocupare a forței de muncă din actul constituțional privind drepturile minorităților naționale și s-a adoptat un plan pentru ocuparea forței de muncă în rândul minorităților, care urmează să fie pus în aplicare. Cu toate acestea,

Croația trebuie să continue să încurajeze un spirit de toleranță față de minorități, în special față de sârbii croați. Cazurile de discriminare continuă la nivel local, în special în sectorul public. S-au înregistrat progrese în domeniul educației pentru minoritatea romă, în special în învățământul preșcolar. Au continuat lucrările de îmbunătățire a infrastructurii în unele tabere de romi. Continuă să existe probleme în ceea ce privește participarea comunității rome în sistemul de învățământ. Romii ar putea utiliza într-un mod mai eficace măsurile adoptate în favoarea lor. Accesul la locuințe adecvate, la protecție socială și la servicii medicale constituie în continuare o problemă pentru romi, iar rata șomajului rămâne extrem de ridicată.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește **returnarea refugiaților**. Refugiații au continuat să se întoarcă în Croația. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește problema locuințelor, în special prin furnizarea de servicii de cazare în cadrul programelor prin care se acordă locuințe persoanelor returnate. De asemenea, a scăzut numărul de recursuri în cazul cererilor de reconstrucție a locuințelor refuzate. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește reconstrucția proprietăților imobiliare rămase. A continuat procesul de punere în aplicare a deciziei de validare a drepturilor de pensie. Cu toate acestea, Croația trebuie să facă progrese pentru a oferi cazare în cazul a aproximativ 2 500 de cereri de locuințe nesoluționate încă. Trebuie accelerate eforturile de creare a condițiilor economice și sociale necesare pentru returnarea durabilă a refugiaților.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Croația continuă să coopereze cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII). Conform solicitării Biroului procurorului TPII, grupul operativ inter-agenții al guvernului a început să analizeze noi surse de informații importante în cadrul investigațiilor sale de localizare a documentelor dispărute privind utilizarea artileriei sau pentru a stabili ce s-a întâmplat cu acestea. Croația nu a fost însă în măsură să ofere explicații privind documentele militare care lipsesc. De asemenea, liderii politici ar trebui să evite declarațiile și măsurile care ar putea pune sub semnul întrebării importanța reconcilierii și necesitatea de a face dreptate prin judecarea crimelor de război.

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește *procesul Declarației de la Sarajevo*. În urma reuniunilor din iunie și septembrie 2011, Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia au convenit asupra unei serii de aspecte, inclusiv asupra conținutului unei declarații comune care urmează să fie semnată în cadrul unei conferințe ministeriale care va avea loc în noiembrie 2011 la Belgrad.

În luna iulie, guvernul croat a adoptat și transmis spre adoptare parlamentului o declarație privind promovarea valorilor europene în Europa de Sud-Est, prin care Croația se angajează să garanteze în mod ferm că problemele bilaterale, cum ar fi problemele legate de frontiere, nu vor obstrucționa aderarea țărilor candidate la UE, de la începutul procesului de aderare până la intrarea în vigoare a Tratatului de aderare.

Croația a continuat să participe activ la inițiativele regionale, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp), la Consiliul de Cooperare Regională (CCR) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA). Relațiile bilaterale cu celelalte țări implicate în procesul de aderare și cu statele membre UE învecinate continuă să se dezvolte, inclusiv cu Serbia, dar unele aspecte necesită o atenție continuă, în special în ceea ce privește cooperarea privind anchetarea și urmărirea penală a crimelor de război. Relațiile cu *Slovenia* s-au îmbunătățit și mai mult, odată cu intrarea în vigoare a acordului de arbitraj privind frontierele.

În ciuda redresării economiilor din UE și a altor parteneri comerciali, **economia** Croației era încă în recesiune în 2010 și în primul trimestru al anului 2011. Cu toate acestea, începând din primăvară s-au înregistrat semne de reluare a creșterii activității economice. Șomajul, deficitul și datoria publică sunt în creștere. Nivelul ridicat al datoriei externe rămâne unul dintre principalele puncte vulnerabile ale economiei.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Croația este o economie de piață funcțională. Aceasta ar trebui să poată face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul său amplu de reformă, în vederea reducerii deficiențelor structurale.

S-a menținut un larg consens politic cu privire la elementele fundamentale ale unei economii de piață. Având în vedere constrângerile existente, politica macroeconomică s-a dovedit a fi, în linii mari, adecvată pentru abordarea provocărilor legate de recesiune. Banca Centrală a reușit să păstreze stabilitatea cursului de schimb și stabilitatea financiară, menținând o politică monetară flexibilă în condițiile unor presiuni inflaționiste scăzute. Sectorul bancar s-a dovedit a fi rezistent la șocuri. În domeniul fiscal, autoritățile au depus eforturi pentru a limita creșterea deficitului prin reducerea cheltuielilor. Cadrul bugetar pentru atingerea sustenabilității fiscale pe termen mediu a fost îmbunătățit. Deficitul de cont curent a continuat să scadă, în condițiile creșterii exporturilor, în timp ce nivelul scăzut al cererii interne a menținut importurile la un nivel scăzut. S-au înregistrat unele progrese, deși limitate, în ceea ce privește reformele structurale în cadrul programului de redresare economică.

Cu toate acestea, în termeni generali, ritmul reformelor structurale a rămas scăzut, nu în ultimul rând cu privire la privatizarea și restructurarea întreprinderilor care înregistrează pierderi. Mediul investițional a continuat să sufere din cauza sarcinii normative împovărătoare, din cauza caracterului imprevizibil al deciziilor administrative, în special la nivel local, precum și din cauza a numeroase taxe nefiscale. Reformele planificate în ceea ce privește piața forței de muncă, care este extrem de rigidă, au fost strict limitate, iar rata de ocupare și cea de participare, deja reduse, au continuat să scadă. Prestațiile sociale, care reprezintă un procent relativ ridicat din bugetele publice, nu sunt încă direcționate corespunzător. Având în vedere necesitatea asigurării sustenabilității fiscale pe termen mediu, procesul bugetar ar putea fi încă îmbunătățit. Îmbunătățirea eficienței cheltuielilor publice rămâne o provocare-cheie.

În ceea ce privește **capacitatea Croației de a-și asuma obligațiile asociate calității de stat membru**, pregătirile în vederea îndeplinirii cerințelor UE au continuat să progreseze corespunzător și, în majoritatea sectoarelor, nivelul de aliniere la normele UE este unul ridicat. S-au înregistrat progrese suplimentare în majoritatea domeniilor, inclusiv la capitolele în care nivelul de aliniere este deja ridicat. Sunt necesare eforturi suplimentare în anumite domenii pentru consolidarea capacității administrative necesare punerii în aplicare corespunzătoare a *acquis*-ului. Punerea în aplicare a Acordului de stabilizare și de asociere a progresat fără probleme.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *liberei circulații a mărfurilor*. La acest capitol, alinierea la *acquis* este într-un stadiu destul de avansat. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește legislația orizontală care trebuie încă revizuită și legislația privind produsele din cadrul noii și vechii abordări pentru a alinia întreaga legislație națională la *acquis*.

S-au înregistrat progrese constante în domeniul *libertății de circulație a lucrătorilor* și pregătirile în vederea aplicării acquis-ului sunt pe drumul cel bun. Trebuie să se acorde în continuare o atenție deosebită întăririi capacității administrative în ceea ce privește coordonarea sistemelor de securitate socială.

S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *dreptului de stabilire și al libertății de a presta servicii*, în cazul cărora alinierea la acquis este, în general, satisfăcătoare. Trebuie să continue activitatea privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale și transpunerea și punerea în aplicare a directivei privind serviciile pentru a realiza alinierea completă, precum și consolidarea în continuare a capacității administrative a autorităților de reglementare în domeniul serviciilor poștale.

S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *liberei circulații a capitalurilor* în ceea ce privește acquis-ul privind serviciile de plată, liberalizarea mișcărilor de capital și măsurile de combatere a spălării de bani. Alinierea legislativă este aproape finalizată.

S-au înregistrat noi progrese în domeniul *achizițiilor publice*. Alinierea la acquis este pe drumul cel bun și este aproape finalizată. Ar trebui să se acorde o atenție specială alinierii legislației secundare la noua lege privind achizițiile publice și consolidării instituțiilor în acest sector prin formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului lor.

Se pot raporta progrese în domeniul *dreptului societăților comerciale*. Alinierea la acquis se desfășoară fără probleme. S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *dreptului proprietății intelectuale* și alinierea la acquis a atins un nivel foarte ridicat. Trebuie făcute mai multe eforturi pentru sensibilizarea opiniei publice cu privire la drepturile de proprietate intelectuală.

S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește *politica în domeniul concurenței*, în special prin aprobarea planurilor de restructurare pentru șantierul naval. Cu toate acestea, niciunul dintre contractele de privatizare nu a fost semnat. S-a atins un nivel ridicat de aliniere legislativă. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru ca Agenția croată în domeniul concurenței să poată pună mai bine în aplicare normele împotriva cartelurilor ca urmare a intrării în vigoare a noii legi privind concurența.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *serviciilor financiare*, atât în ceea ce privește alinierea legislației, cât și consolidarea capacității administrative. Nivelul de aliniere este ridicat.

Croația a înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *societății informaționale și al mass-media* și a atins un nivel ridicat de aliniere la acquis. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a susține liberalizarea tuturor segmentelor piețelor de comunicații electronice și pentru a promova independența organismului public de radiodifuziune.

Se pot raporta progrese satisfăcătoare în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*, în special în ceea ce privește instituirea și implementarea agenției de plată și a sistemului integrat de administrare și control, precum și în ceea ce privește organizarea comună a piețelor. În general, pregătirile sunt în plină desfășurare. Croația trebuie să depună eforturi considerabile în toate aceste domenii pentru a dispune de sisteme pe deplin operaționale și care respectă cerințele în vigoare. De asemenea, sunt necesare eforturi continue pentru alinierea la acquis a sistemului de sprijin pentru agricultură. Croația trebuie să își mărească fără întârziere capacitatea de absorbție a fondurilor pentru dezvoltare rurală.

Se pot raporta progrese satisfăcătoare în ceea ce privește *siguranța alimentelor și politica veterinară și fitosanitară*, în special în ceea ce privește transpunerea legislației UE și adoptarea legislației de punere în aplicare. În mai multe sectoare, transpunerea legislației este aproape finalizată. Croația trebuie să își mențină eforturile de modernizare și de monitorizare a unităților, de înființare a unor puncte de control la frontieră, de monitorizare a sectorului subproduselor de origine animală și de consolidare a capacității administrative și de control a acestora.

Croația a înregistrat în continuare progrese satisfăcătoare în ceea ce privește alinierea la acquis-ul în domeniul *pescuitului*. În general, pregătirile sunt într-un stadiu destul de avansat. Croația trebuie să depună în continuare eforturi pentru punerea în aplicare a legislației, în special în ceea ce privește gestionarea, inspecția și controlul flotei și politica structurală.

S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *politicii de transport*, nivelul de aliniere fiind satisfăcător. Sunt necesare eforturi suplimentare, în special pentru continuarea activității în cea de a doua etapă a Acordului privind spațiul aerian european comun, pentru finalizarea alinierii legislației aviatice și pentru asigurarea funcționării depline a autorității privind siguranța feroviară și a sistemului de monitorizare a informațiilor privind traficul naval.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *energiei*, unde nivelul de aliniere este ridicat. Sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește deschiderea pieței energiei electrice și a gazului și îndeplinirea obiectivelor UE privind sursele regenerabile de energie și eficiența energetică. Procedurile administrative aferente proiectelor privind sursele regenerabile de energie trebuie simplificate și capacitatea administrativă trebuie consolidată.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *fiscal*. Nivelul de aliniere legislativă a Croației este foarte ridicat, dar sunt necesare eforturi suplimentare, în special în domeniul TVA și al accizelor. Croația ar trebui să se pregătească în continuare pentru interconectarea IT.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii economice și monetare*; în acest domeniu, alinierea la acquis este completă. Ar trebui să se facă mai multe eforturi pentru a îmbunătăți coordonarea politicilor economice.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *statistic*. S-a atins un bun nivel de aliniere. Trebuie depuse în continuare eforturi în vederea alinierii pe deplin a statisticilor croate la cerințele UE.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii sociale și ocupării forței de muncă*. Nivelul de aliniere la acquis este satisfăcător. Cu toate acestea, există în continuare lacune în alinierea legislației, în special în ceea ce privește transpunerea directivelor privind dreptul muncii care nu intră în domeniul de aplicare al legii muncii, și în domeniul combaterii discriminării și cel al egalității de gen. Ar trebui să se acorde atenția cuvenită abordării deficiențelor structurale de pe piața forței de muncă, precum și funcționării dialogului social și consolidării capacităților partenerilor sociali. Capacitatea administrativă necesită o consolidare continuă în toate domeniile.

Croația a înregistrat unele progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*. La acest capitol, alinierea la acquis este într-un stadiu foarte avansat. Sunt necesare eforturi suplimentare susținute pentru a se concentra asupra îmbunătățirii mediului de afaceri, prin reducerea sarcinii administrative, precum și asupra inovării și a competențelor. Trebuie finalizată alinierea definiției IMM-urilor la acquis. Trebuie făcute în continuare eforturi de restructurare a industriei de construcții navale.

Croația a continuat să facă progrese în domeniul *rețelelor transeuropene*, unde alinierea la *acquis* a fost finalizată.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *politicii regionale și coordonării instrumentelor structurale*. Croația se află într-o etapă avansată de pregătire pentru punerea în aplicare a politicii de coeziune în toate domeniile. Croația trebuie să facă eforturi suplimentare susținute pentru a se concentra asupra creșterii capacității administrative pentru punerea în aplicare viitoare a politicii de coeziune și asupra dezvoltării unei rezerve de proiecte mature.

Croația a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește *sistemul judiciar și drepturile fundamentale*. Reforma sistemului judiciar a continuat cu adoptarea unei noi legislații care consolidează și mai mult independența sistemului judiciar și cu o reducere suplimentară a numărului cauzelor aflate pe rol. Reforma sistemului judiciar necesită o atenție constantă, în special în ceea ce privește eficiența judiciară și punerea în practică de noi măsuri referitoare la independența, imparțialitatea și răspunderea sistemului judiciar. Croația a continuat să își îmbunătățească modul de tratare a cazurilor interne de crime de război. Problema impunității trebuie abordată cu seriozitate. Eforturile de combatere a corupției s-au intensificat, rezultatele obținute fiind pozitive, în special în ceea ce privește îmbunătățirea legislației și consolidarea autorităților relevante. Rezultatele înregistrate în instrumentarea dosarelor de corupție trebuie consolidate, în special în ceea ce privește corupția la nivel înalt, corupția la nivel local, inclusiv în ceea ce privește cauzele referitoare la achizițiile publice și la sistemul judiciar. Este nevoie de mai multă experiență privind punerea în aplicare a cadrului juridic de prevenire, adoptat recent. Protecția drepturilor fundamentale a fost consolidată, dar trebuie să fie îmbunătățită și mai mult în practică, în special pentru minorități și refugiați.

Pot fi raportate progrese satisfăcătoare în domeniul *justiției, libertății și securității*, al cărui nivel general de aliniere la *acquis* este avansat. În materie de azil, cadrul juridic a fost consolidat. Trebuie să se acorde atenție îmbunătățirii procesului de integrare a persoanelor care beneficiază de protecție în Croația și protecției migranților minori aflați în situație ilegală. Alinierea la *acquis*-ul UE în domeniul vizelor trebuie să continue. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește frontierele externe. A continuat procesul de consolidare a poliției de frontieră în materie de personal și echipament. Croația trebuie să se concentreze pe aplicarea la timp a planului de acțiune revizuit privind gestionarea integrată a frontierelor. S-au înregistrat progrese în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală. Se pot, de asemenea, raporta progrese satisfăcătoare în domeniul luptei împotriva criminalității organizate și a drogurilor.

S-au înregistrat în continuare progrese în domeniul *științei și cercetării*, nivelul de aliniere la *acquis* este ridicat, dar sunt încă necesare eforturi în ceea ce privește nivelul investițiilor în cercetare, precum și în ceea ce privește cercetătorii de calitate și drepturile lor. Ar trebui acordată atenția cuvenită pregătirilor pentru „O Uniune a inovării”.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniile *educației, formării, tineretului și culturii*. Nivelul de aliniere la *acquis* este satisfăcător. Croația participă din ianuarie 2011 la programele „Învățare pe tot parcursul vieții” și „Tineretul în acțiune”. Educația și formarea profesională și educația adulților necesită o atenție continuă.

S-au înregistrat progrese în domeniul *mediului*. În general, pregătirile Croației se apropie de final atât în ceea ce privește alinierea, cât și în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației, în special în domenii precum calitatea apei și substanțele chimice. Trebuie

îmbunătățită punerea în aplicare a acquis-ului orizontal, în special participarea efectivă a publicului și accesul la justiție în probleme de mediu. Sunt încă necesare eforturi considerabile în vederea unei mai bune consolidări a capacității administrative, în special în ceea ce privește protecția naturii și schimbările climatice. În ceea ce privește *schimbările climatice*, sunt în continuare necesare eforturi suplimentare semnificative pentru finalizarea alinierii legislative și pentru asigurarea punerii în aplicare, în special în materie de aviație, alocări gratuite, registre și licitații.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. Aliniera la acquis și pregătirile în domeniul protecției consumatorilor sunt destul de avansate. Sunt necesare eforturi susținute pentru a aborda chestiunile rămase nerezolvate în domeniul sănătății publice.

Croația a continuat să înregistreze progrese satisfăcătoare în domeniul *uniunii vamale*. Nivelul de aliniere legislativă în acest domeniu este foarte ridicat și procesul de aliniere a continuat în această perioadă. Croația a continuat să își consolideze capacitatea administrativă și operațională prin modernizarea echipamentelor destinate controalelor fizice și prin îmbunătățirea capacității de analiză a riscurilor. Pregătirile în domeniul interconectării IT sunt, de asemenea, foarte avansate și ar trebui să continue. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru consolidarea capacității administrative în următoarele domenii: controale interne, controale ulterioare și gestionarea riscului.

Croația a continuat să înregistreze progrese în domeniul *relațiilor externe*, în care nivelul de aliniere este ridicat, și continuă să își coordoneze și să își alinieze pozițiile cu cele ale UE în cadrul organizațiilor internaționale. Cu toate acestea, Croația trebuie să își intensifice eforturile pentru a-și alinia acordurile internaționale la acquis-ul UE și să continue să își consolideze capacitatea administrativă în domenii precum politica de dezvoltare și ajutoarele umanitare.

Croația a continuat să facă progrese în domeniul *politicii externe, de securitate și de apărare* și să participe la numeroase misiuni PSAC ale UE. Croația a atins un nivel ridicat de aliniere în acest domeniu. Croația trebuie să continue consolidarea punerii în aplicare a legislației privind controlul armelor, inclusiv privind transparența informațiilor cu privire la arme.

Croația a continuat să înregistreze progrese în domeniul *controlului financiar*, în care a atins un nivel ridicat de aliniere. Sunt necesare eforturi continue pentru a ameliora controlul financiar intern public și auditul extern în Croația atât la nivel central, cât și local.

Se pot raporta progrese satisfăcătoare în domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*. Există deja, într-o mare măsură, infrastructura și procedurile administrative necesare pentru administrarea sistemului de resurse proprii după aderare.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei continuă să îndeplinească într-o măsură suficientă **criteriile politice**. Țara a continuat reformele legate de aderare, deși rămân provocări esențiale. Alegerile parlamentare din iunie s-au desfășurat, în general, în conformitate cu standardele internaționale. Noua coaliție guvernamentală s-a format rapid. S-au înregistrat unele progrese în domeniul sistemului judiciar și al administrației publice, în special în ceea ce privește cadrul juridic. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura punerea în aplicare eficace, în special în ceea ce privește libertatea de exprimare în mass-media, reforma

judiciară și administrativă și combaterea corupției. Trebuie consolidat dialogul dintre guvern și opoziție pentru a asigura buna funcționare a instituțiilor.

Acordul-cadru de la Ohrid, semnat acum zece ani, continuă să fie un element esențial pentru democrație și statul de drept în această țară. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a legii privind limbile, descentralizarea și reprezentarea echitabilă. Sunt necesare eforturi constante pentru a aborda provocările actuale, cum ar fi educația, pentru a asigura relații armonioase între toate comunitățile.

S-a constatat o îmbunătățire a modului de desfășurare a alegerilor, care au fost competitive și bine gestionate pe tot teritoriul țării. Guvernul trebuie să remedieze deficiențele și să pună în aplicare pe deplin concluziile și recomandările formulate de misiunea OSCE/BIDD de observare a alegerilor. Resursele parlamentului trebui sporite pentru a-i permite acestuia să își îndeplinească rolul. Boicotul din partea opoziției a împiedicat derularea activității parlamentului din ianuarie până la data alegerilor. În urma alegerilor, opoziția este reprezentată în noul parlament. S-au realizat unele progrese privind reforma parlamentului. A avansat punerea în aplicare a legii privind limbile străine și a regulamentului de procedură. Dialogul politic trebuie consolidat în continuare.

Coaliția de la guvernare a depășit dificultățile și și-a consolidat cooperarea internă. Noul guvern a relansat procesul de reformă în vederea integrării în UE. În ceea ce privește administrația locală, cadrul financiar pentru furnizarea serviciilor locale trebuie să fie mai transparent și mai echitabil.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește cadrul pentru administrația publică, prin crearea unui minister responsabil de reforma administrației publice. Serviciile de e-guvernare s-au modernizat, oferind servicii îmbunătățite cetățenilor. Cu toate acestea, progresele au fost limitate în ceea ce privește punerea în aplicare generală a reformelor. Sunt necesare eforturi suplimentare semnificative, în special în ceea ce privește politica de recrutare și respectarea principiilor transparenței, profesionalismului și independenței funcționarilor publici. Modificările aduse legii privind procedurile administrative generale nu asigură furnizarea eficace de servicii administrative și de protecție cetățenilor.

A fost adoptat un pachet legislativ cuprinzător pentru a spori eficiența sistemului judiciar, părți din acesta urmând să intre în vigoare în perioada 2012-2015. A fost creată o instanță administrativă superioară, umplându-se astfel acest vid din sistemul judiciar. Drepturile de vot ale ministrului justiției în cadrul Consiliului Judiciar au fost abolite pentru a asigura o mai mare independență a sistemului judiciar. Sunt necesare măsuri suplimentare pentru a ameliora independența și profesionalismul în mod concret, în special prin practici în materie de recrutare. Punerea în aplicare a reformelor precedente trebuie consolidată.

Au fost aduse noi modificări cadrului judiciar al politicii de combatere a corupției. Au fost luate în considerare recomandările GRECO și a început o verificare sistematică a declarațiilor de avere. Trebuie să se înregistreze rezultate în ceea ce privește tratarea cazurilor de corupție la nivel înalt, iar verificarea declarațiilor de conflict de interese trebuie să devină sistematică. Transparența cheltuielilor publice și a finanțării partidelor politice este în continuare insuficientă. Corupția este în continuare răspândită în multe domenii și continuă să constituie o problemă gravă.

Pe ansamblu, cadrul juridic și instituțional pentru **drepturile omului și protecția minorităților** este instituit. Drepturile civile și politice sunt, în general, respectate și s-au

înregistrate progrese suplimentare limitate în acest sens. Anumite închisori au fost renovate, însă trebuie elaborată o strategie națională eficace pentru sistemul penitenciar. Persistă deficiențe cu privire la combaterea impunității în cadrul agențiilor de aplicare a legii. A fost lansat un dialog cu privire la preocupările serioase legate de lipsa libertății de exprimare în mass-media. Publiciștii și jurnaliștii au semnalat tot mai multe cazuri de presiune politică și de intimidare. Închiderea, pe motive de evaziune fiscală, a unui canal de televiziune important și a trei ziare care au formulat opinii critice la adresa guvernului a stârnit îngrijorare cu privire la proporționalitatea și selectivitatea procedurii, prin reducerea diversității peisajului mediatic. În acest context, jurnaliștii și politicile editoriale sunt ușor influențabile, ceea ce duce la autocenzură pe scară largă. Societatea publică de radiodifuziune nu reușește să își îndeplinească rolul conferit prin lege.

Drepturile economice și sociale sunt, în general, recunoscute și s-au realizat unele progrese suplimentare. Au fost aplicate noi criterii pentru participarea reprezentativă a partenerilor sociali. Consiliul Național pentru prevenirea delinvenței juvenile și Comisia pentru protecția împotriva discriminării și-au început activitatea. Legea privind combaterea discriminării nu a fost încă pe deplin aliniată la acquis, în special în ceea ce privește discriminarea pe motive de orientare sexuală. Capacitatea Comisiei de combatere a discriminării trebuie (să fie) consolidată.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește *drepturile culturale și ale minorităților*. A 10-a aniversare a Acordului-cadru de la Ohrid a constituit o bună ocazie pentru lansarea unui dialog consolidat între comunitățile din țară. Președintele republicii și prim-ministrul au participat împreună la evenimentele organizate cu această ocazie importantă. În parlament, s-au înregistrat progrese în punerea în aplicare a legii privind limbile. Reprezentarea comunității etnice albaneze în administrația publică este proporțională cu procentul acestora în cadrul populației, iar reprezentarea comunității romilor și a turcilor a crescut. Integrarea romilor în sistemul de învățământ s-a îmbunătățit, înregistrându-se o creștere a numărului romilor înscriși în învățământul secundar și universitar. Sunt necesare eforturi constante pentru a construi încrederea, în special în domeniile educației, culturii și limbii. Romii trăiesc în continuare în condiții grele și fac în continuare obiectul discriminărilor.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, țara a continuat să coopereze pe deplin cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII). În luna iulie, parlamentul a adoptat o interpretare autentică a legii privind amnistia, conform căreia amnistia ar trebui să se aplice persoanelor suspectate în toate cauzele care nu vor fi judecate de TPII. În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite nu respectă poziția comună și principiile directoare ale UE în această privință. Este necesar ca țara să se alinieze la poziția UE.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a continuat să participe activ la inițiativele de cooperare regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp), Consiliul de cooperare regională (CCR) și Acordul central european de comerț liber (CEFTA).

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este un partener activ în regiune și a continuat să dezvolte relații cu țările vecine și cu alte țări implicate în procesul de aderare. Relațiile cu Grecia sunt în continuare afectate de problema denumirii țării, nerezolvată încă. Țara rămâne angajată în discuții, sub egida ONU, precum și prin întâlniri directe ale prim-miniștrilor, în vederea soluționării diferendului. Ar trebui evitate acțiunile și declarațiile care ar putea periclita relațiile de bună vecinătate. Este în continuare esențială menținerea unor relații de

bună vecinătate, inclusiv găsierea, sub auspiciile ONU, a unei soluții negociate cu Grecia și acceptabile pentru ambele părți, privind chestiunea denumirii țării.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și-a îmbunătățit **capacitatea de a-și asuma obligațiile asociate calității de stat membru** și a realizat unele progrese în îndeplinirea priorităților din cadrul parteneriatului pentru aderare. Cu toate acestea, țara se confruntă în continuare cu importante probleme în punerea în aplicare și asigurarea aplicării eficiente a legislației. Lipsesc resursele financiare și umane adecvate pentru punerea deplină în aplicare a acquis-ului.

Economia Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei a început să se redrezeze în a doua jumătate a anului 2010, ca urmare a cererii externe și a creșterii investițiilor, în special în domeniul construcțiilor. Spre sfârșitul anului 2010, guvernul a convenit cu FMI asupra unei linii de credit preventive. Acest lucru ar trebui să sporească încrederea piețelor internaționale. Reformele structurale au continuat. Cu toate acestea, șomajul structural ridicat, în special în rândul tinerilor și al persoanelor cu un nivel scăzut de educație, reprezintă în continuare un important motiv de îngrijorare. Capacitățile instituționale ale administrației publice și ale agențiilor de reglementare și supraveghere sunt, în continuare, inadecvate.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este în continuare într-un stadiu destul de avansat. În unele domenii, a realizat progrese suplimentare în sensul unei economii de piață funcționale, în special prin facilitarea procedurii de înregistrare a societăților, prin accelerarea procedurilor judiciare, prin îmbunătățirea funcționării piețelor financiare, prin simplificarea suplimentară a cadrului de reglementare și prin îmbunătățirea comunicării cu comunitatea de afaceri. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei ar trebui să poată face față, pe termen mediu, presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul de reformă, în vederea reducerii deficiențelor structurale importante.

S-a menținut un larg consens politic privind punctele esențiale ale politicilor economice. Dialogul economic cu comunitatea de afaceri s-a îmbunătățit. Politica monetară, bazată pe o raportare de facto la euro, a sprijinit creșterea și a contribuit la stabilitatea macroeconomică. Politica fiscală a rămas orientată către stabilitate. S-au înregistrat unele progrese suplimentare în ceea ce privește facilitarea pătrunderii pe piață și simplificarea cadrului de reglementare. Durata procedurilor de insolvență a fost redusă în continuare, iar procesul de înregistrare a proprietăților este, practic, finalizat. Sectorul financiar a început să își revină în urma crizei financiare mondiale. Concurența în acest sector a cunoscut o ușoară îmbunătățire, ca și nivelul de intermediere financiară.

Deficiențele statului de drept continuă să împiedice funcționarea corespunzătoare a economiei de piață. Eficiența administrației publice este, în continuare, scăzută, reflectând procedurile anevoioase, lipsa de personal și rotația mare a funcționarilor. Unele agenții de reglementare și supraveghere nu au încă independența necesară și resurse suficiente pentru a-și îndeplini atribuțiile în mod eficace. Executarea contractelor este, în continuare, dificilă, ceea ce afectează negativ mediul de afaceri, în special întreprinderile mici și mijlocii. Calitatea educației și a capitalului uman este scăzută. Capitalul fizic trebuie modernizat în continuare și aprofundat. Calitatea guvernantei fiscale a rămas scăzută, una dintre cauze fiind orientarea puternică pe termen scurt a cheltuielilor publice. Prin urmare, progresele legate de reducerea șomajului structural foarte ridicat au rămas foarte limitate. Datoria publică a crescut, reflectând adâncirea deficitelor fiscale și creșterea împrumuturilor externe. Sectorul informal rămâne o problemă gravă.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *liberei circulații a mărfurilor*. Deși bugetul pentru punerea în aplicare a strategiei globale privind instituțiile orizontale a crescut, legislația cadru nu este încă pe deplin aliniată la acquis-ul orizontal. S-au înregistrat puține progrese în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor* și alinierea la acquis se află încă într-o fază incipientă. În domeniul *dreptului de stabilire și al libertății de a presta servicii*, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este pe drumul cel bun, mai ales în domeniul serviciilor poștale. Nivelul de coordonare între diversele organisme responsabile de autorizarea serviciilor transfrontaliere s-a îmbunătățit, de asemenea. Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale se află într-un stadiu incipient. Progresele legate de *libera circulație a capitalurilor* s-au axat pe acțiuni de asigurare a aplicării legislației în domeniul luptei împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului. Există restricții privind investițiile de portofoliu pe termen scurt și privind transferurile de plăți transfrontaliere, până la trecerea în a doua fază a Acordului de stabilizare și de asociere.

S-au realizat progrese în domeniul *achizițiilor publice*. Procedurile de achiziții publice sunt mai transparente și aplicarea a fost intensificată. Legislația privind concesiunile și parteneriatele public-privat nu este încă aliniată la acquis. Capacitatea administrativă în domeniul măsurilor corective și concesiunilor, precum și la nivelul autorităților contractante rămâne slabă.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *dreptului societăților comerciale*, în special privind alinierea în continuare a legislației la acquis. Cadrul juridic în domeniul auditului rămâne numai parțial aliniat. S-au înregistrat unele progrese în consolidarea cadrului juridic în domeniul *proprietății intelectuale*. Rezultatele în materie de anchetare, urmărire în justiție și tratament juridic al cazurilor de piraterie și contrafacere nu sunt satisfăcătoare și nivelul de sensibilizare a populației cu privire la drepturile de proprietate intelectuală rămâne scăzut.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *concurenței*. Rezultatele în materie de asigurare a aplicării s-au îmbunătățit cantitativ în domeniul concentrărilor economice și al ajutoarelor de stat, dar rămân slabe în materie de carteluri. Calitatea deciziilor în domeniul ajutoarelor de stat trebuie îmbunătățită în continuare. Comisia pentru protecția concurenței nu dispune de resurse bugetare și de efective de personal corespunzătoare în domeniul antitrust și al concentrărilor economice.

S-au înregistrat progrese generale satisfăcătoare în domeniul *serviciilor financiare*. Supravegherea bazată de riscuri este aplicată progresiv. A intrat în vigoare o nouă legislație de reglementare a serviciilor financiare, cum ar fi serviciile de leasing și societățile financiare non-bancare.

S-au înregistrat progrese în domeniul *societății informaționale și al massmediei*. Avansează alinierea la acquis-ul UE și au fost introduse cele mai multe dintre principalele garanții concurențiale. Capacitatea Consiliului de radiodifuziune de a monitoriza în mod eficient piața este în continuare inadecvată.

S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*. Principalele politici de sprijin pentru agricultură și dezvoltarea rurală sunt aliniate treptat la cerințele UE. Alinierea la acquis necesită eforturi suplimentare susținute. Capacitatea administrativă rămâne un motiv de îngrijorare în întregul sector. S-a înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *siguranței alimentelor, al politicii veterinare și fitosanitare*, în special în ceea ce privește adoptarea noului cadru legislativ. Capacitatea administrativă a

Agenciei alimentare și veterinară rămâne totuși insuficientă pentru a asigura o punere corespunzătoare în aplicare a acquis-ului.

În ceea ce privește *politica în domeniul transporturilor*, s-au constatat progrese în special în ceea ce privește utilizarea tahografelor. Problemele rămase nerezolvate sunt legate în special de capacitatea administrativă încă insuficientă a autorităților de reglementare și siguranță a transporturilor. Trebuie introduse proceduri de certificare a siguranței.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în *sectorul energetic*, în special adoptarea noii legislații-cadru și soluționarea diferendului de durată cu operatorul sistemului de distribuție, un important investitor din UE. Trebuie creată o piață a energiei electrice cu adevărat funcțională și trebuie asigurate condițiile pentru un mediu concurențial. Independența financiară a autorității de reglementare în domeniul protecției împotriva radiațiilor nu a fost încă asigurată.

Pot fi raportate progrese limitate în materie de armonizare a *legislației fiscale* cu acquis-ul. Capacitatea operațională privind administrarea impozitelor a continuat să se îmbunătățească. Trebuie introduse mijloace eficiente de combatere a fraudei fiscale și nu există încă un cod de conduită pentru impozitarea întreprinderilor.

S-au înregistrat progrese semnificative în domeniul *politicii economice și monetare*, în special în adoptarea legislației băncii centrale în materie. Calitatea programului economic de preaderare s-a îmbunătățit. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în mai multe domenii ale *statisticii*; sunt încă necesare eforturi substanțiale pentru a îmbunătăți în special statisticile economice.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul privind *politica socială și ocuparea forței de muncă*. Punerea în aplicare a legislației-cadru privind combaterea discriminării a început. Alinierea deplină la acquis rămâne un obiectiv de atins. Rata ridicată a șomajului și participarea scăzută pe piața muncii sunt în continuare preocupante. Incluziunea romilor, a persoanelor cu handicap și a altor persoane excluse social este lentă. Ar trebui continuată punerea în aplicare a unor politici eficiente de încadrare în muncă și de incluziune socială, iar *dialogul social ar trebui consolidat și mai mult*. Capacitatea administrativă globală nu este suficientă.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare, dar inegale în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*. S-au înregistrat unele realizări în ceea ce privește simplificarea legislației și a procedurilor administrative pentru activitatea economică și reducerea costurilor pentru întreprinderi. Măsurile de sprijinire a întreprinderilor rămân distribuite în cadrul câtorva programe.

În domeniul *rețelelor transeuropene*, s-au realizat progrese suplimentare. Țara continuă să își dezvolte rețelele de transporturi, energie și telecomunicații și participă activ în cadrul Observatorului transporturilor din Europa de Sud-Est și în cadrul Comunității Energiei. Punerea în aplicare a coridorului X este în continuare întârziată, deoarece a fost nevoie de timp suplimentar pentru a institui cadrul financiar.

S-au constatat unele progrese în domeniul *dezvoltării regionale și al coordonării fondurilor structurale*. S-au realizat unele progrese în punerea în aplicare a componentelor IPA privind programul operațional pentru dezvoltare regională și dezvoltarea resurselor umane. S-au înregistrat întârzieri considerabile din cauza unei coordonări instituționale insuficiente și a

nivelului inadecvat de cunoștințe. Este necesar să se asigure o mai mare implicare a autorităților în punerea în aplicare a programului.

Pot fi menționate unele progrese limitate în ceea ce privește independența și eficiența *sistemului judiciar*, printre care modificarea rolului ministrului justiției în cadrul Consiliului Judiciar și înființarea Înaltei Curți Administrative. Sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește evaluarea și inamovibilitatea judecătorilor. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *politica de combatere a corupției*. A continuat alinierea legislativă și a fost introdusă obligația verificării sistematice a declarațiilor de avere. Trebuie obținute rezultate în gestionarea cazurilor de corupție la nivel înalt. În ceea ce privește *drepturile fundamentale*, cu toate că, în mare, cadrul juridic și instituțional există, este nevoie de o mai bună punere în aplicare a acestuia. A fost lansat un dialog pentru a răspunde preocupărilor serioase legate de libertatea de exprimare în mass-media. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește drepturile culturale și minoritățile. Acordul-cadru de la Ohrid reprezintă în continuare un element esențial pentru democrație și statul de drept în această țară.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, pot fi menționate progrese satisfăcătoare cu privire la frontierele externe, la Schengen și la cooperarea judiciară și vamală. Poliția de frontieră nu dispune încă nici de echipamente tehnice, nici de resurse bugetare adecvate. S-au realizat unele progrese privind migrația, politica în domeniul vizelor, cooperarea polițienească și lupta împotriva criminalității organizate. Punerea în aplicare a reformei poliției a continuat, cu toate acestea persistă probleme structurale, lipsa de personal și de resurse financiare suficiente. Aplicarea normelor în domeniul azilului rămâne insuficientă, inclusiv în ceea ce privește furnizarea de asistență juridică, interpretarea și accesul la drepturile sociale.

În ceea ce privește standardele europene privind progresul în domeniul *științei și cercetării*, s-au observat progrese. A fost adoptată strategia națională pentru 2011 –2020. Rata de participare la cel de al șaptelea program-cadru de cercetare al UE a continuat să crească. Capacitatea administrativă pentru sprijinirea participării la programele-cadru este slabă. Pot fi semnalate unele progrese în ceea ce privește standardele europene în domeniul *educației, formării profesionale, tineretului și culturii*. S-au îmbunătățit performanțele în raport cu obiectivele comune de referință în materie de educație și formare pentru 2020. Programele „Învățarea pe tot parcursul vieții” și „Tineretul în acțiune” sunt în continuare suspendate. Creșterea interacțiunii dintre comunitățile etnice în sistemul de învățământ rămâne o provocare.

Pot fi semnalate unele progrese în domeniul *mediului*, în special în ceea ce privește transpunerea acquis-ului UE în legislația națională și în ratificarea acordurilor multilaterale în domeniul mediului. Sunt necesare eforturi semnificative pentru punerea în aplicare a legislației naționale, în special în domeniul gestionării apei și al controlului poluării industriale. În ceea ce privește schimbările climatice, s-au înregistrat progrese modeste în alinierea la acquis-ul UE în domeniul schimbărilor climatice și în punerea în aplicare a acestuia. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida capacitățile instituționale și cooperarea interinstituțională. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. Eforturile sunt încă afectate de resursele financiare limitate și de structurile operaționale slabe.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *uniunii vamale*, atât în ceea ce privește legislația vamală, cât și capacitatea administrativă și operațională.

S-au înregistrat progrese în domeniul *relațiilor externe*, în special în ceea ce privește alinierea la politica comercială comună.

S-au realizat, de asemenea, progrese în domeniul *politicii externe, de securitate și de apărare*. S-au luat măsuri la nivel național pentru a asigura o coordonare mai bună între autoritățile responsabile de aplicarea măsurilor restrictive internaționale. S-a aliniat la toate declarațiile UE și deciziile Consiliului UE și a demonstrat un angajament constant în participarea la operațiunile civile și militare și de gestionare a crizelor.

Progresele din domeniul *controlului financiar* au fost legate în principal de alinierea legislației și sunt necesare eforturi pentru a asigura punerea în aplicare a acesteia, în special în ceea ce privește instituirea sistemelor de gestiune financiară și control. Capacitatea administrativă a Oficiului de stat pentru audit a fost consolidată în continuare; totuși, independența sa trebuie înscrisă în Constituție. Nu se pot semnală progrese semnificative cu privire la *dispozițiile financiare și bugetare*. În ansamblu, nu există divergențe importante între sistemele din această țară și cele din UE din punctul de vedere al principiilor și instituțiilor fundamentale care stau la baza domeniilor de politică, divergențe care să afecteze aplicarea corectă a normelor privind resursele proprii. Nu există încă cadrul administrativ pentru aplicarea cadrului privind resursele proprii.

MunteNegru

MunteNegru a înregistrat progrese satisfăcătoare în îndeplinirea **criteriilor politice** pentru dobândirea calității de stat membru al UE, obținând rezultate globale satisfăcătoare, în special răspunzând priorităților esențiale identificate în Avizul Comisiei din 2010¹⁸. Cadrul legislativ și instituțional a fost îmbunătățit pentru a consolida activitatea parlamentului, cadrul electoral, profesionalismul administrației publice și depolitizarea funcției publice, independența și responsabilizarea sistemului judiciar, politica anticorupție, libertatea presei și cooperarea cu societatea civilă. MunteNegru și-a intensificat eforturile pentru a obține rezultate în combaterea corupției și a criminalității organizate. S-au luat măsuri pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a politicilor de combatere a discriminării, pentru a garanta statutul juridic al persoanelor strămutate și pentru a asigura respectarea drepturilor lor. În practică însă, grupurile vulnerabile fac în continuare obiectul discriminării. MunteNegru a continuat să joace un rol constructiv în regiune și să pună în aplicare în mod corespunzător Acordul de stabilizare și de asociere.

În ceea ce privește **democrația și statul de drept**, legislația privind drepturile și libertățile minorităților și privind alegerile a fost armonizată cu Constituția.

Cadrul legislativ și instituțional pentru **alegeri**, o prioritate-cheie în avizul Comisiei, a fost consolidat semnificativ, în conformitate cu principalele recomandări formulate de OSCE/BIDD0 și de Comisia de la Veneția. Noua lege privind alegerile pune în aplicare angajamentul constituțional de a asigura o reprezentare autentică a minorităților prin introducerea de acțiuni pozitive în vederea reprezentării tuturor minorităților la alegerile parlamentare. Legea îmbunătățește, de asemenea, administrarea și sporește transparența

¹⁸ Prioritățile-cheie vizează următoarele domenii: cadrul legislativ pentru desfășurarea alegerilor și rolul legislativ și de control al parlamentului; reforma administrației publice, reforma judiciară; combaterea corupției; combaterea criminalității organizate; libertatea presei și cooperarea cu societatea civilă; punerea în aplicare a cadrului de combatere a discriminării și situația persoanelor strămutate. Pentru textul integral al priorităților-cheie, a se vedea COM (2010) 670.

procesului electoral. S-au înregistrat progrese în consolidarea rolului legislativ și de control al *parlamentului*, care este de asemenea o prioritate-cheie în avizul Comisiei, prin consolidarea sprijinului acordat comisiilor parlamentare, printr-o mai bună planificare a activității parlamentare și prin exercitarea unui control mai strict, în special în domeniile apărării și securității. Capacitatea generală a parlamentului și mijloacele prin care acesta analizează compatibilitatea proiectelor legislative cu acquis-ul UE trebuie îmbunătățite. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida rolul de control al parlamentului și pentru a spori capacitatea administrativă a acestuia.

Procesul de integrare în UE este considerat o prioritate absolută de noul *guvern*. Coordonarea activității guvernului și elaborarea politicilor în special calitatea consultărilor cu societatea civilă, au cunoscut îmbunătățiri suplimentare. Activitatea guvernului referitoare la planul de acțiune pentru abordarea priorităților-cheie formulate în avizul Comisiei a fost sistematică și eficientă. Capacitatea ministerelor de a asigura coerența și de a monitoriza punerea în aplicare a legislației a crescut într-o oarecare măsură, însă trebuie dezvoltată în continuare. Capacitatea administrativă implicată în coordonarea integrării europene, inclusiv în materie de asistență financiară, trebuie să fie consolidată substanțial. Nu au fost încă efectuate modificări legislative în vederea asigurării unei administrații transparente, eficiente și responsabile la nivel local.

Muntenegru a adoptat măsuri importante pentru a răspunde provocărilor principale reprezentate de *reforma administrației publice*, care constituie o prioritate-cheie identificată în aviz. Guvernul a adoptat și a început să pună în aplicare o strategie de reformă a administrației publice care vizează introducerea unor standarde europene privind recrutarea și promovarea și sporirea eficienței. A fost adoptat un cadru juridic îmbunătățit în domeniul funcției publice și al administrației de stat, menit să asigure eficiența, depolitizarea și recrutarea pe bază de merit. A fost modificată legislația care reglementează procedurile administrative și a fost lansată o amplă reformă în acest sens. Autoritatea de Gestionare a Resurselor Umane a fost consolidată. Trebuie intensificate pregătirile pentru punerea în aplicare a legislației adoptate și acestea trebuie să se axeze pe asigurarea în practică a depolitizării, a profesionalismului, a eficacității și a imparțialității funcției publice, inclusiv prin proceduri de recrutare și promovare bazate pe merit. Punerea în aplicare a acestei strategii trebuie să țină seama în mod corespunzător de necesitatea raționalizării structurilor administrative și a consolidării capacității administrative, în special în domeniile legate de integrarea europeană, asigurând totodată sustenabilitatea financiară a administrației publice. Capacitatea biroului avocatului poporului și a Instituției naționale de audit trebuie ameliorată în continuare.

În ceea ce privește *sistemul judiciar*, Muntenegru a înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea independenței, a autonomiei, a eficienței și a răspunderii judecătorilor și a procurorilor, care reprezintă una dintre principalele priorități menționate în aviz. Cadrul juridic a fost îmbunătățit la nivel subconstituțional în ceea ce privește independența sistemului judiciar și autonomia ministerului public, iar procesul de reformă constituțională a avansat. Dispozițiile referitoare la răspunderea judecătorilor și a procurorilor au fost consolidate. Vor fi necesare eforturi considerabile în perioada următoare pentru a asigura finalizarea reformei sistemului judiciar și punerea în aplicare eficace a legislației nou-adoptate, inclusiv prin obținerea de rezultate convingătoare în cazurile de corupție și criminalitate organizată la toate nivelurile. Trebuie instituit un sistem național unic de recrutare, bazat pe teste anonime pentru numirile pentru prima dată în poziții judiciare. Nu există încă un parcurs sistematic de formare pentru toți judecătorii și procurorii, în special privind noile acte legislative și legislația UE. Au fost intensificate eforturile de reducere a numărului de cazuri aflate pe rolul instanțelor, însă metodologia utilizată trebuie să devină mai coerentă. Lipsa unor infrastructuri și

echipamente adecvate continuă să afecteze eficiența judiciară. Trebuie asigurată publicarea integrală a hotărârilor judecătorești.

În domeniul *politicii anticorupție*, s-au înregistrat progrese în punerea în aplicare a strategiei și a planului guvernamental de acțiune anticorupție, care constituie una dintre prioritățile-cheie din aviz. Cadrul strategic și legislativ privind combaterea corupției a fost consolidat în următoarele domenii-cheie: finanțarea partidelor politice, conflictele de interese, incriminările, protecția denunțătorilor și achizițiile publice. Analiza riscurilor în domeniile vulnerabile a fost finalizată în vederea ajustării suplimentare a politicilor de prevenire. Capacitățile tehnice și administrative de prevenire și combatere a corupției au fost modernizate și s-au desfășurat mai multe anchete în cazuri de corupție. S-au luat măsuri pentru a obține rezultate solide în cadrul investigațiilor proactive, al urmăririlor penale și al condamnărilor în cazurile de corupție, depunând toate eforturile în acest sens, astfel cum se precizează la prioritatea-cheie privind lupta împotriva corupției din aviz. Trebuie însă intensificate eforturile pentru a obține rezultate și mai bune. Numărul condamnărilor definitive, în special în cazurile de corupție la nivel înalt, rămâne scăzut. Recurgerea la măsuri investigative speciale continuă să fie afectată de lipsa unor dotări adecvate și a unor resurse umane specializate. Coordonarea interagenției și, în special, cooperarea dintre procurori și poliție, trebuie îmbunătățite în continuare. Punerea în aplicare a cadrului legislativ este inegală. Dispozițiile nou-adoptate în domeniul conflictelor de interese și al finanțării partidelor politice trebuie puse în aplicare cu fermitate. Este în continuare necesară o monitorizare mai atentă a cazurilor de corupție și de conflicte de interese în rândul magistraților. Corupția este în continuare răspândită în multe domenii și continuă să constituie o problemă gravă.

Respectarea *drepturilor omului și protecția minorităților* în Muntenegru este, în general, asigurată. S-au depus eforturi pentru a continua îmbunătățirea cadrului juridic și instituțional în materie. Trebuie asigurate punerea în aplicare eficace a legislației existente și consolidarea capacităților administrative.

În ceea ce privește *promovarea și respectarea drepturilor omului*, s-au înregistrat progrese limitate. Autoritatea și influența Oficiului de protecție a drepturilor și libertăților omului (Avocatul poporului) au fost îmbunătățite în mod semnificativ: noua lege privind avocatul poporului, prin care acesta este consacrat ca mecanism național de protecție împotriva torturii și a discriminării, a fost adoptată în luna iulie. Cu toate acestea, biroul avocatului poporului se confruntă, în continuare, cu dificultăți legate de capacitatea sa financiară și administrativă de a-și îndeplini sarcinile în mod eficient. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *relele tratamente și combaterea impunității*. Personalul în cauză a urmat cursuri de formare suplimentare. Continuă să fie semnalate cazuri ocazionale de violență, în special în secțiile de poliție. Tratarea cazurilor semnalate este în continuare lentă. În ceea ce privește sistemul penitenciar, a fost elaborat cadrul juridic și de reglementare pentru instituirea unui sistem de sancțiuni alternative și aplicarea de sancțiuni penale. Condițiile de detenție nu sunt încă aliniate la standardele internaționale, în special în ceea ce privește tratamentul medical și furnizarea de camere de familie. Trebuie abordată, de asemenea, problema executării eficace a sancțiunilor.

S-au înregistrat progrese în domeniul *libertății de exprimare*, una dintre prioritățile-cheie prezentate în aviz. Defăimarea și calomnia au fost pe deplin depenalizate. Curtea Supremă a adoptat și a trimis instanțelor naționale orientări care reglementează nivelul compensației pecuniare în cazul acțiunilor de defăimare împotriva mass-media, în conformitate cu standardele europene și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Cu toate

acestea, cazurile anterioare de violență și amenințările actuale la adresa jurnaliștilor nu au fost încă anchetate și urmărite penal în mod corespunzător.

Libertatea de întrunire și de asociere este, în general, respectată. S-au realizat progrese foarte bune în ceea ce privește cooperarea instituțiilor statului cu organizațiile *societății civile*, una dintre prioritățile-cheie ale avizului. Legea privind ONG-urile a fost adoptată în luna iulie. Cele mai înalte autorități de stat au avut contacte regulate cu ONG-urile și, pe ansamblu, o cooperare deschisă și constructivă cu părțile interesate relevante. Au fost, de asemenea, întreprinse eforturi pentru a îmbunătăți cooperarea cu societatea civilă la nivel local.

Muntenegru a făcut progrese în ceea ce privește politicile de *combateră a discriminării*, care este una dintre prioritățile-cheie din aviz. Legea privind ombudsmanul a fost adoptată în iulie; avocatul poporului are acum competență să se pronunțe în cazurile de combatere a discriminării. În septembrie a fost numit, în cadrul biroului prim-ministrului, un consilier pe probleme de combatere a discriminării. Romii, ashkalii și egiptenii, persoanele cu handicap, precum și lesbienele, homosexualii, bisexualii și transgen (LGBT) continuă să fie discriminați, inclusiv de către entitățile publice. Punerea în aplicare eficace a legii de combatere a discriminării trebuie demonstrată prin consolidarea capacității biroului avocatului poporului și a organismelor de aplicare a legii de a trata în mod corespunzător cazurile de discriminare. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește respectarea drepturilor *persoanelor cu handicap*. Au fost adoptate legea privind combaterea discriminării împotriva persoanelor cu handicap și legea privind reabilitarea profesională și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap. Au fost lansate activități educaționale favorabile incluziunii și s-au depus unele eforturi pentru a promova încadrarea în muncă a acestora. Cu toate acestea, cadrul juridic prezintă unele deficiențe, în special în ceea ce privește acțiunea pozitivă și mecanismele de sancțiune, iar persoanele în cauză continuă să fie discriminați, în special în ceea ce privește încadrarea în muncă și accesul la locurile publice. Condițiile în Komanski Most sunt, în continuare, un motiv de îngrijorare. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește promovarea respectării *drepturilor femeii*, dar punerea în aplicare a acestor drepturi, în special în ceea ce privește protejarea victimelor împotriva violenței în familie, rămâne limitată. Accesul femeilor la funcții de decizie trebuie îmbunătățit.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *drepturile de proprietate*. Procesul de restituire continuă să fie foarte lent și trebuie accelerat. Din cauza mai multor cazuri de falsificare a documentelor de proprietate, au fost întreprinse măsuri pentru a consolida controlarea oficiilor de cadastru. Parlamentul a adoptat în luna iulie amendamente la legea privind recensământul național și cadastrul bunurilor imobile; funcționarea sistemului de cadastru trebuie însă ameliorată în continuare, în special în ceea ce privește caracterul complet și acuratețea datelor, precum și acoperirea sa națională.

Relațiile interetnice au rămas stabile în Muntenegru. S-au depus eforturi pentru a îmbunătăți reprezentarea minorităților politice, prin modificarea Legii privind drepturile minorităților, pentru a o armoniza cu Constituția. Progresele realizate în ceea ce privește incluziunea economică, socială și politică a populației de etnie romă, ashkali și egipteană sunt încă destul de limitate, în ciuda eforturilor continue depuse de autorități la nivel național și local. S-au obținut progrese limitate din punctul de vedere al îmbunătățirii situației *persoanelor strămutate*, una dintre prioritățile-cheie din aviz. În ciuda eforturilor depuse de autorități pentru a oferi acestor persoane un statut juridic, din cauza procedurilor greoaie numai un mic număr de persoane au obținut până în prezent statutul de rezident legal.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Muntenegru continuă să îndeplinească condițiile de eligibilitate stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere în ceea ce privește cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie și cooperarea regională. Muntenegru a continuat să participe în mod activ la inițiativele de cooperare regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp), la Consiliul de Cooperare Regională (RCC) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA). În perioada 2010-2011, Muntenegru a deținut președinția Inițiativei Central-Europene (ICE), a Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp) și a Inițiativei Adriatice-Ioniene (AII). Muntenegru continuă să fie puternic angajat în cooperarea regională și să joace un rol constructiv pe plan regional. Mai sunt probleme bilaterale care nu au fost încă rezolvate.

S-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește procesul *Declarației de la Sarajevo*. În urma reuniunilor din iunie și septembrie 2011, Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia s-au pus de acord asupra unui număr de chestiuni, inclusiv asupra textului unei declarații comune care urmează să fie semnată în cadrul unei conferințe ministeriale care va avea loc în noiembrie 2011 la Belgrad.

În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat în 2003 cu Statele Unite ale Americii nu respectă pozițiile comune și principiile directoare ale UE. Muntenegru trebuie să se alinieze la poziția UE.

Economia Muntenegrului a început să își revină în 2010 după efectele crizei care a amenințat cadrul politicii economice naționale. Absența instrumentelor standard de politică monetară¹⁹ a lăsat politicii fiscale misiunea dificilă de a păstra un echilibru între restabilirea creșterii economice și continuarea procesului de consolidare. Cu toate acestea, Muntenegru a reușit să își amelioreze stabilitatea macroeconomică globală și calitatea finanțelor publice și a menținut ritmul reformelor. Procesul de relansare a economiei muntenegrene este încă fragil. Competitivitatea economiei rămâne limitată, cu un grad redus de diversificare în toate sectoarele. Persistă deficiențe în ceea ce privește statul de drept, administrația publică, resursele umane și infrastructura.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Muntenegru a înregistrat progrese suplimentare către o economie de piață funcțională ca urmare a progreselor realizate în stabilizarea sectorului bancar și în menținerea unei politici fiscale relativ prudente, consolidând astfel stabilitatea macroeconomică. Muntenegru ar trebui să poată face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii pe termen mediu, cu condiția să remedieze deficiențele structurale existente prin punerea în aplicare a programului său de reformă.

Recuperarea industriilor orientate către export a stimulat creșterea economică și, împreună cu cererea internă modestă și cu evoluțiile pozitive din domeniul turismului, au contribuit la o reducere a nivelului încă ridicat al dezechilibrelor externe. Politica economică a rămas coerentă și s-au înregistrat progrese în aplicarea unora dintre reformele structurale. Reforma pensiilor de stat este un pas înainte înspre o calitate mai bună și o mai mare sustenabilitate a finanțelor publice. Mecanismele de intrare și de ieșire de pe piață, executarea contractelor și procedurile de înregistrare a întreprinderilor și a proprietăților au fost îmbunătățite în continuare. A fost elaborată legislație financiară cu scopul de a îmbunătăți rezistența sectorului.

¹⁹

Muntenegru utilizează unilateral moneda euro ca unic mijloc legal de plată.

Cu toate acestea, rolul de intermediere financiară al băncilor a rămas limitat, deoarece băncile s-au angajat într-un proces de consolidare a bilanțului lor contabil. Proporția foarte mare de credite neperformante este în continuare un motiv serios de îngrijorare în ceea ce privește stabilitatea financiară. Întreprinderile continuă să se confrunte cu condiții de creditare stricte și costisitoare. Șomajul este ridicat. Nevoile de finanțare bugetare au dus la creșterea datoriilor publice, în timp ce datoriile contingente din garanțiile de stat și arieratele bugetare au crescut semnificativ. Procesul de privatizare a suferit de pe urma contextului global negativ. Pe lângă turism și exporturile de mărfuri, activitatea economică rămâne concentrată în sectoarele necomerciale. Sectorul informal rămâne o problemă importantă. Deficiențele persistente legate de statul de drept afectează în mod negativ mediul de investiții și de afaceri.

Muntelegru a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește îmbunătățirea capacității sale de a-și asuma **obligățiile asociate calității de stat membru**, în special în domeniul achizițiilor publice, al dreptului societăților comerciale, al sistemului judiciar și al drepturilor fundamentale, al științei și cercetării, al educației, tineretului și culturii. Progresele au fost limitate în alte domenii, cum ar fi libera circulație a lucrătorilor, libertatea de a presta servicii, agricultura, mediul, politica regională și coordonarea fondurilor structurale. În general, Muntenegru a continuat să pună în aplicare în mod corespunzător obligațiile care îi revin în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere (ASA). Cu toate acestea, persistă în continuare deficiențe în ceea ce privește ajutoarele de stat și traficul de tranzit, unde sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește alinierea.

În domeniul *liberei circulații a mărfurilor*, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește standardizarea, acreditarea, metrologia și supravegherea pieței. Alinierea cadrului juridic orizontal la *acquis* nu este foarte avansată, iar transpunerea *acquis*-ului specific produselor nu a început încă pe deplin. S-au înregistrat progrese modeste în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor*, în special în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială. Alinierea cadrului legislativ la *acquis* se află încă într-o fază incipientă. S-au realizat progrese modeste în domeniul *dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii*, în special în ceea ce privește eliberarea permiselor de construcție. Independența deplină a Agenției pentru comunicații electronice și servicii poștale nu este asigurată. Eforturile în vederea alinierii la Directiva UE privind serviciile trebuie să fie consolidate. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*, mai ales în ceea ce privește combaterea spălării de bani, acțiunile de combaterea finanțării terorismului și cooperarea dintre autoritățile de supraveghere financiară și agențiile de aplicare a legii. Capacitățile administrative și de supraveghere sunt în continuare slabe. Pot fi semnalate progrese satisfăcătoare în domeniul *achizițiilor publice*. Capacitatea administrativă a fost consolidată și transparența procedurilor s-a îmbunătățit. Cadrul instituțional general pentru achizițiile publice suscită unele motive de îngrijorare. Muntenegru a înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *dreptului societăților comerciale*. Au existat progrese în alinierea la *acquis* a legislației privind organizarea întreprinderilor, contabilitatea și auditul și ofertele publice de cumpărare.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*, în special cu privire la alinierea legislației la *acquis*-ul în materie de drepturi de autor și drepturi conexe, mărci comerciale și protecția desenelor și a modelelor industriale. Consolidarea suplimentară a capacității administrative este esențială pentru realizarea unor progrese suplimentare în acest domeniu.

În domeniul *politicii concurenței*, s-au înregistrat unele progrese în alinierea legislației naționale la *acquis*. Cu toate acestea, persistă dificultăți legate de capacitatea administrativă a administrației pentru protejarea concurenței și a organismelor responsabile cu ajutoarele de

stat. În plus, alinierea cadrului juridic privind controlul ajutoarelor de stat la normele UE nu a fost finalizată. Absența respectării depline a angajamentelor în materie de ajutoare de stat asumate în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere rămâne o sursă de preocupare. Trebuie garantată suplimentar independența operațională a autorității în domeniul ajutoarelor de stat. În ceea ce privește industria metalurgică, autoritățile trebuie să asigure transparența deplină cu privire la valoarea ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor producătoare de aluminiu și oțel. Trebuie luate fără întârziere decizii cu privire la dreptul de proprietate asupra oțelăriei care a fost declarată falimentară.

Muntenegru a realizat progrese inegale în domeniul *serviciilor financiare*, în special în domeniul bancar. Cooperarea dintre cele trei instituții de reglementare a fost consolidată. Alinierea legislativă în domeniile piețelor de asigurări, infrastructurii financiare, titlurilor de valoare și serviciilor de investiții este încă într-un stadiu incipient, iar situația fondurilor de pensii profesionale trebuie abordată.

În ceea ce privește *societatea informațională și mass-media*, s-au realizat progrese suplimentare din punctul de vedere al alinierii legislative. În domeniul comunicațiilor electronice și al societății informaționale, independența autorității de reglementare a crescut, dar este în continuare în pericol. Trebuie depuse în continuare eforturi pentru a pune pe deplin în aplicare legislația și pentru a introduce garanții competitive care să asigure condiții echitabile pentru toți operatorii. În domeniul politicii audiovizuale, Agenția pentru mijloacele electronice de informare a fost consolidată, dar capacitatea acesteia de a monitoriza în mod eficace piața este în continuare inadecvată.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*. Se lucrează la crearea unei baze care să permită generarea de statistici agricole fiabile. Progresele în elaborarea politicilor și utilizarea asistenței financiare disponibile în materie de dezvoltare rurală au fost destul de limitate.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *siguranței alimentelor și politicii veterinare și fitosanitare*, în ceea ce privește consolidarea capacităților în domeniul siguranței alimentelor și al alinierii la acquis în domeniul fitosanitar și al politicii veterinare. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *pescuitului*, în special în ceea ce privește modernizarea capacității administrative, intensificarea activității de inspecție și monitorizare a resurselor pescărești marine și colectarea de date într-un mod mai sistematic. Capacitatea de gestionare și de control a administrației în domeniul pescuitului este în continuare slabă.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii privind transporturile*, în ceea ce privește alinierea la acquis, în special în domeniul transportului rutier și aerian. Trebuie depuse eforturi suplimentare pentru a alinia integral acquis-ul în domeniul transporturilor, în special cu al treilea pachet privind transportul feroviar. Au fost adoptate decizii de abolire a taxelor rutiere discriminatorii la adresa vehiculelor UE. Acestea trebuie însă să fie puse pe deplin în aplicare. Muntenegru a realizat unele progrese în domeniul energetic, în special în domeniul energiilor regenerabile. A fost adoptată o nouă strategie privind politica energetică până în 2030. Ar trebui depuse eforturi suplimentare în sensul adoptării legislației privind rezervele de petrol și al stabilirii unui mediu de reglementare care să încurajeze utilizarea sporită a surselor de energie regenerabilă în toate sectoarele. Capacitatea administrativă este în continuare limitată.

Muntenegru a înregistrat unele progrese în domeniul *fiscal*, în special prin dezvoltarea unui sistem informatizat de înregistrare și colectare a impozitelor. Capacitățile administrative în

domeniul tehnologiei informației (TI) și eficiența sistemelor de date în domeniile cooperării administrative și controlului intern sunt în continuare limitate.

S-au realizat progrese suplimentare în domeniul *politicii economice și monetare*, constând în principal în îmbunătățirea cadrului juridic, cu adoptarea unor dispoziții detaliate privind cerințele de rezervă, registrul de credit și retragerea, înlocuirea și distrugerea bancnotelor și a monedelor uzate.

S-au realizat progrese satisfăcătoare în domeniul *statisticii*. Muntenegru a efectuat cu succes recensământul populației și al locuințelor în aprilie 2011 și a publicat primele rezultate complete în luna iulie. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare considerabile pentru a remedia deficiențele identificate și pentru a îmbunătăți infrastructura statistică astfel încât să se obțină un nivel satisfăcător de aliniere la acquis-ul din domeniul statistic.

S-au realizat progrese modeste în ceea ce privește alinierea la acquis-ul din domeniul *politicii sociale și ocupării forței de muncă*, în special în domeniul sănătății și siguranței în muncă, al incluziunii sociale și al protecției sociale. S-au înregistrat unele progrese în privința dialogului social. S-au depus eforturi în ceea ce privește combaterea discriminării, în special prin adoptarea legii privind avocatul poporului și activități de sensibilizare. Atât capacitatea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, cât și măsurile active de pe piața forței de muncă rămân insuficiente atunci când se impune abordarea unor rate scăzute de activitate și de ocupare a forței de muncă și a decalajului dintre nevoile și competențele disponibile. Pe ansamblu, situația finanțelor publice afectează în mod negativ reformele în domeniul social.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria* ceea ce privește elaborarea de politici în favoarea IMM-urilor. Cu toate acestea, trebuie intensificate eforturile de a dezvolta politica industrială și politica în sectoare de producție importante din punct de vedere strategic.

S-au înregistrat puține progrese în domeniul *rețelelor transeuropene*. În ceea ce privește infrastructurile RTE-T, trebuie depuse eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți legăturile rutiere și feroviare. Progresele privind rețeaua TEN-E au fost legate în principal de ameliorarea liniilor de interconectare electrică.

S-au înregistrat puține progrese în domeniul *politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale*, în principal pentru crearea structurilor de punere în aplicare relevante pentru componentele III și IV din IPA. Aceste structuri trebuie finalizate de urgență. Trebuie dezvoltată o capacitate administrativă corespunzătoare, în special în domenii precum planificarea strategică, elaborarea de proiecte, gestionarea proiectelor și gestiunea și controlul financiar.

În domeniul *justiției și drepturilor fundamentale*, Muntenegru a realizat unele progrese, în special în ceea ce privește abordarea priorităților-cheie în domeniu prevăzute în avizul Comisiei. Vor fi necesare eforturi susținute suplimentare pentru a asigura alinierea la acquis pentru acest capitol, în special pentru a-l pune în aplicare și a asigura respectarea acestuia pe termen mediu. Rezultatele obținute în combaterea infracționalității grave, în special a corupției la nivel înalt, trebuie îmbunătățite în continuare. În ceea ce privește drepturile fundamentale, deși s-au înregistrat unele progrese în consolidarea cadrului juridic și instituțional, garanțiile juridice existente trebuie aplicate pe deplin, iar capacitățile administrative consolidate.

În ceea ce privește *justiția, libertatea și securitatea*, s-au realizat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește consolidarea cooperării judiciare, în special în materie penală. S-au înregistrat unele progrese în domeniul migrației și azilului. De asemenea, s-au înregistrat progrese și în domeniul gestionării frontierelor. A fost adoptată o nouă strategie de combatere a terorismului. S-au realizat progrese în ceea ce privește abordarea dificultăților întâmpinate în combaterea criminalității organizate, în special sub forma unei cooperări internaționale și regionale mai strânse. Numărul anchetelor penale și al arestărilor efectuate în acest context, în special în domeniul traficului de droguri, a crescut ușor. Investigațiile financiare în două cazuri importante au dus la confiscarea temporară a unor bunuri cu o valoare importantă. Cu toate acestea, numărul total de investigații financiare și de confiscări ale activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni rămâne scăzut. Acțiunile polițienești bazate pe informații furnizate de serviciile secrete și cooperarea interagenției trebuie îmbunătățite. Mecanismele de anchetă și urmărire penală trebuie consolidate, în special în domeniul traficului de persoane și al spălării de bani. Nu au fost aduse încă modificări legilor privind afacerile interne și prevenirea spălării de bani. Politica în domeniul vizelor trebuie aliniată în continuare. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura condiții adecvate de primire a solicitanților de azil și a migranților ilegali.

S-au realizat progrese satisfăcătoare în domeniul *cercetării și inovării*. Cadrul instituțional și legislativ pentru activitățile de cercetare științifică a fost consolidat și s-au luat mai multe măsuri pentru a îmbunătăți mobilitatea cercetătorilor. Trebuie avute în vedere în mod corespunzător pregătirile pentru Uniunea inovării.

Pot fi semnalate unele progrese în domeniul *educației și culturii*, în special în ceea ce privește alinierea la *acquis*. Sunt (încă) necesare eforturi suplimentare pentru a asigura educația incluzivă a grupurilor vulnerabile și a copiilor cu nevoi speciale.

Muntenegru a realizat puține progrese în ceea ce privește alinierea la *acquis-ul* în domeniul *mediului și schimbărilor climatice* și punerea în aplicare a acestuia. Progresele realizate sunt, în principal, rezultatul adoptării de acte legislative de punere în aplicare în domeniul gestionării deșeurilor și al naturii, dar și efectul ratificării acordurilor internaționale de mediu. Capacitatea administrativă a Agenției pentru Protecția Mediului (EPA) a fost îmbunătățită, însă trebuie consolidată în continuare într-o măsură importantă, în special în ceea ce privește inspecțiile. Muntenegru trebuie să accelereze procesul de planificare strategică în toate sectoarele, să integreze mai sistematic mediul în alte sectoare pentru a identifica surse sustenabile de finanțare în vederea punerii în aplicare. Capacitatea administrației responsabile cu mediul și schimbările climatice la nivel local și național trebuie consolidată.

În domeniul *protecției consumatorilor și sănătății*, Muntenegru realizează progrese în sensul alinierii la politica UE privind consumatorii și la strategia UE în domeniul sănătății. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a alinia legislația națională la *acquis* și pentru a dezvolta capacitatea administrativă. Sprijinul pentru organizațiile de protecție a consumatorilor și pentru activitățile de sensibilizare a populației rămâne scăzut.

S-au realizat unele progrese în domeniul *uniunii vamale*, în special în materie de aliniere a nomenclurii combinate și de eliminare a taxelor vamale care nu sunt conforme cu *acquis-ul* și cu obligațiile prevăzute în ASA. Sunt necesare în continuare eforturi suplimentare în domenii precum gestionarea contingentelor, dispozițiile legate de securitate și alinierea la Codul Vamal al UE.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *relațiilor externe*. Consolidarea capacității

instituționale și administrative este necesară în domeniul politicilor comerciale, de dezvoltare și umanitare. Muntenegru a continuat să facă progrese în ceea ce privește *politica externă, de securitate și de apărare*. În special, Muntenegru a continuat să aibă o contribuție importantă la stabilitatea regională.

Muntenegru a realizat progrese în domeniul *controlului financiar*, în special în domeniul auditului intern și extern. Cu toate acestea, capacitățile de punere în aplicare (ale țării) în domeniile legate de gestiunea financiară și controlul financiar trebuie consolidate în continuare pentru a pune în aplicare în mod integral și eficient legislația în domeniu. În domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*, nu există diferențe majore între sistemul din Muntenegru și cel al UE din punctul de vedere al principiilor și al instituțiilor fundamentale în domeniile de politică pe care se bazează aplicarea normelor privind resursele proprii. Cu toate acestea cadrul administrativ pentru aplicarea normelor privind resursele proprii nu a fost încă instituit.

Albania

Scena politică internă a Albaniei a fost dominată de continuarea impasului politic și de boicotul parțial al funcționării parlamentului de către opoziție. Acest impas politic datează din iunie 2009, data alegerilor generale. Rezultatul acestor alegeri, care au fost considerate de OSCE/BIDDO ca îndeplinind majoritatea standardelor internaționale, deși au existat unele probleme, a fost contestat de Partidul Socialist. Incidentele violente din 21 ianuarie 2011, care s-au soldat cu moartea a patru demonstranți, au exacerbât climatul de neîncredere între principalele două partide politice și, de asemenea, față de anumite instituții ale statului. Alegerile locale din 8 mai, marcate de numărarea controversată a voturilor exprimate pe buletine de vot pierdute și a rezultatelor contestate la Tirana, au accentuat și mai mult polarizarea între majoritatea aflată la guvernare și opoziție. Toate aceste evenimente au deturnat atenția politică de la atât de necesarele reforme în vederea integrării în UE.

În acest context, guvernul a depus unele eforturi pentru a impulsiona agenda de integrare în UE și, în special, pentru a pregăti un plan de acțiune care să răspundă recomandărilor formulate în avizul Comisiei din 2010. Aceste eforturi au avut ca rezultat buna cooperare între majoritatea aflată la guvernare și opoziție privind planul de acțiune în cadrul Comisiei parlamentare pentru integrarea europeană și în activitatea comună pentru obținerea consensului privind reformele necesare. Eforturile realizate, inclusiv cele legate de lansarea grupurilor de lucru privind reforma electorală, au fost în cele din urmă întrerupte. La 5 septembrie, opoziția și-a încetat boicotul și a reluat activitatea parlamentară.

În ansamblu, Albania a realizat progrese limitate în îndeplinirea **criteriilor politice** de aderare la UE. Reforme importante legate de aderarea la UE au fost frânate de impasul politic. Progresele în abordarea priorităților-cheie²⁰ și a celorlalte provocări identificate în aviz au fost inegale. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor de combatere a criminalității organizate, îmbunătățirea tratamentului deținuților și în ceea ce

²⁰

Prioritățile-cheie vizează următoarele domenii: funcționarea corespunzătoare a parlamentului; adoptarea de legi cu majoritate consolidată; proceduri de numire și numirile în instituțiile-cheie; reforma electorală; desfășurarea alegerilor; reforma administrației publice, statul de drept și reforma judiciară; combaterea corupției; combaterea criminalității organizate; rezolvarea problemelor legate de proprietate; consolidarea drepturilor omului și aplicarea politicilor de combatere a discriminării; ameliorarea tratamentului aplicat deținuților și aplicarea recomandărilor avocatului poporului. Pentru textul integral al priorităților-cheie, a se vedea COM (2010) 680.

privește drepturile copiilor. Cu toate acestea, s-au realizat doar progrese limitate în ceea ce privește activitatea parlamentului, alegerile, sistemul judiciar, politica de combatere a corupției, drepturile de proprietate și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunității rome. Albania va trebui să facă eforturi considerabile și susținute în toate domeniile identificate în avizul de anul trecut.

În ceea ce privește **democrația și statul de drept**, continuarea impasului politic, persistența conflictelor și accentuarea climatului de neîncredere între majoritate și opoziție au avut un impact negativ asupra agendei de reformă a Albaniei. Reforma în domeniile-cheie este încă în desfășurare și acte legislative importante sunt în curs de adoptare sau finalizare.

În ciuda anumitor îmbunătățiri ale normelor și practicilor parlamentare și a unei creșteri a capacităților administrative ale parlamentului, performanța *parlamentului* din perspectiva atribuțiilor sale legislative și de control, care constituie o prioritate-cheie în aviz, rămâne insuficientă. Impasul politic a afectat grav activitatea parlamentară, precum și necesitatea unui dialog politic constructiv și susținut. A împiedicat, de asemenea, obținerea unui consens care să permită punerea în aplicare a reformelor relevante în vederea integrării în UE. Boicotul parțial al opoziției a obstrucționat activitatea parlamentară, împiedicând inclusiv adoptarea legilor care necesitau o majoritate de trei cincimi. Încetarea boicotului opoziției și reluarea activității parlamentare la 5 septembrie constituie un pas înainte înspre normalizarea dialogului și a cooperării politice. Trebuie încurajat în parlament un mediu politic incluziv, care să contribuie la consensul între partide. Climatul de polarizare și de neîncredere între guvern și opoziție a afectat alegerile locale din 8 mai. Există domenii în care au fost respectate standardele internaționale în desfășurarea alegerilor, aspect care constituie o prioritate-cheie în aviz, dar există și domenii în care acest lucru nu s-a întâmplat. Reforma electorală, care este o prioritate-cheie în aviz, a bătut pasul pe loc. Parlamentul nu a organizat încă o procedură bine pusă la punct de audiere și de vot pentru numirile în cadrul Curții Constituționale și al Curții Supreme, una dintre prioritățile-cheie formulate în aviz.

Guvernul și Comisia parlamentară pentru integrare europeană au depus eforturi reale pentru a impulsiona și coordona reformele privind integrarea în UE, inclusiv pentru a dezvolta și desfășura consultări cu privire la un plan de acțiune care să răspundă recomandărilor formulate în avizul Comisiei, în special celor 12 priorități-cheie. Calitatea textelor legislative și a consultărilor cu părțile terțe trebuie îmbunătățite în mod semnificativ. Procesul de reformă în sensul descentralizării a fost afectată negativ de relația dificilă dintre autoritățile centrale și cele locale.

Nu au fost duse la bun sfârșit măsuri esențiale în ceea ce privește reforma *administrației publice*, care este o prioritate-cheie în aviz, și nici nu au fost aduse modificări legii privind funcția publică. În ciuda unor măsuri de reformă precum decizia Consiliului de Miniștri cu privire la structura și organizarea organismelor publice, adoptată în iunie 2011, nu au fost încă adoptate acte legislative esențiale, acest lucru depinzând de depășirea completă și durabilă a impasului politic și de întrunirea a trei cincimi din voturile exprimate în parlament. Punerea în aplicare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative existente rămâne precară. Departamentul pentru administrația publică (DOPA) nu are încă suficientă autoritate în contextul instituțional existent pentru a-și exercita pe deplin atribuțiile. Crearea unui corp al funcționarilor publici independent, recrutat pe bază de merit și profesionist, ferit de interferențele politice rămâne un deziderat. Nu a fost încă numit un avocat al poporului.

În ceea ce privește *sistemul judiciar*, s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește finalizarea reformei sistemului judiciar, care este o prioritate-cheie în aviz. Strategia de

reformă judiciară și planul său de acțiune au fost adoptate în iulie și formează un punct de plecare bun pentru eforturile de reformă. Punerea în aplicare a acestora va necesita alocarea unor resurse umane și financiare corespunzătoare, precum și o solidă cooperare interinstituțională. Acte legislative importante, pentru a căror adoptare este nevoie de întrunirea a trei cincimi din voturile exprimate în parlament, de exemplu legea privind instanțele administrative, sunt în curs de adoptare. Eficiența sistemului judiciar este subminată de procedurile judiciare îndelungate, crescând astfel numărul de cauze aflate pe rolul instanțelor. Creditele bugetare pentru sistemul judiciar rămân, în general, insuficiente. Rata aplicării deciziilor este încă modestă. Nu au fost luate niciun fel de măsuri concrete pentru a combate corupția în sistemul judiciar, inclusiv prin limitarea sau abandonarea imunității judecătorilor.

S-au realizat progrese limitate în domeniul politicii *de combatere a corupției*, care este o prioritate-cheie în aviz. Cadrul juridic și structurile interagenției au fost, în mare parte, instituite, însă punerea în aplicare a unor acțiuni specifice rămâne în general ineficace, iar rezultatele sunt insuficiente. Campaniile de sensibilizare a populației sunt doar într-o fază incipientă. Imunitatea de care beneficiază unii funcționari publici, lipsa unei abordări proactive și lipsa de resurse și echipamente continuă să ridice piedici serioase în calea desfășurării unor anchete eficace. Nu s-au obținut rezultate satisfăcătoare la nici un nivel în ceea ce privește anchetele, urmărirea penală și condamnările. Corupția predomină în continuare în multe domenii și rămâne o problemă deosebit de gravă.

Albania a continuat consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru ***drepturile omului și protecția minorităților***. S-au realizat progrese în anumite domenii prioritare cheie, cum ar fi consolidarea protecției drepturilor copiilor prin adoptarea unei legislații cuprinzătoare și prin îmbunătățirea condițiilor de detenție ale persoanelor din închisori, precum și prin lansarea unor alternative la detenție. Progresele în domeniul drepturilor omului au fost totuși inegale și au ieșit la suprafață noi surse de preocupare în anumite domenii, precum libertatea mediatică, unde independența editorială continuă să fie limitată de interesele politice și economice. Punerea eficace în aplicare și asigurarea respectării instrumentelor legislative și de politică din domeniul drepturilor omului și al protecției minorităților trebuie consolidate substanțial.

Drepturile de proprietate rămân un motiv serios de îngrijorare. S-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește adoptarea și punerea în aplicare a unei strategii coerente de reformă a proprietăților și a unui plan de acțiune în domeniu. Aceasta este o prioritate-cheie în aviz. Fragmentarea responsabilităților și lipsa coordonării între diferitele instituții implicate împiedică punerea în aplicare eficace a politicilor și creează nesiguranță juridică și un risc sistemic de corupție.

S-au înregistrat progrese parțiale în abordarea priorității-cheie conform căreia este necesară consolidarea protecției drepturilor omului, în special a drepturilor femeilor, copiilor și romilor, și punerea în aplicare eficace a politicilor de *combatere a discriminării*. Au existat unele evoluții în acest domeniu, printre care adoptarea noii Strategii naționale privind egalitatea de gen și combaterea violenței în familie și începerea punerii în aplicare a Legii privind protecția împotriva discriminării. Persistă unele deficiențe legislative importante, în special în ceea ce privește *persoanele cu handicap*, iar Albania trebuie să asigure punerea în aplicare coerentă a instrumentelor legislative și de politică existente. Trebuie asigurată o mai bună informare cu privire la legislația de combatere a discriminării și la mecanismele de depunere a plângerilor. Persistă îngrijorarea cu privire la actele continue de discriminare la adresa anumitor grupuri vulnerabile, cum ar fi persoanele lesbiene, homosexuale, bisexuale și

transgen și romii. Comunitatea *romă* continuă să fie marginalizată și să nu aibă acces la protecție și la servicii sociale.

S-au înregistrat unele progrese în direcția abordării priorității-cheie legate de îmbunătățirea tratamentului aplicat *deținuților* și punerea în aplicare a recomandărilor avocatului poporului în acest domeniu. S-au luat măsuri pentru a îmbunătăți condițiile de detenție și pentru a sistematiza procesul de urmărire a modului în care se dă curs recomandărilor avocatului poporului. Cu toate acestea, se semnalează în continuare cazuri de *rele tratamente*, în special în cursul arestării și în timpul reținerii în arestul poliției. Trebuie îmbunătățit în continuare tratamentul aplicat delincvenților cu afecțiuni psihice. Lipsa unei soluții adecvate permanente pentru plasarea persoanelor aflate în detenție care trebuie să urmeze un tratament obligatoriu constituie în continuare o sursă serioasă de îngrijorare.

În ceea ce privește ***chestiunile regionale și obligațiile internaționale***, Albania a continuat să contribuie la stabilitatea regională prin favorizarea unor relații pozitive cu țările vecine și cu partenerii regionali. Albania a instituit un regim de călătorii fără viză pentru toate țările din Balcanii de Vest și a continuat să participe activ la inițiativele de cooperare regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP), la Consiliul de Cooperare Regională (CCR) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA).

În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite ale Americii nu respectă pozițiile comune și principiile directoare ale UE. Albania trebuie să se alinieze la poziția UE.

Economia Albaniei și-a menținut stabilitatea macroeconomică și o creștere pozitivă în cursul și după criza globală. Cu toate acestea, impasul politic a limitat capacitatea guvernului de a pune în aplicare reformele structurale necesare. Economia a înregistrat o creștere de 3,8 % în 2010, datorită volumului exporturilor, în timp ce cererea internă a fost scăzută. Politica monetară a contribuit cu succes la menținerea inflației la un nivel stabil, având în vedere și creșterea prețurilor internaționale la produsele de bază. Deficiențele în ceea ce privește executarea contractelor și statul de drept, împreună cu o infrastructură slabă, capitalul uman insuficient și economia informală continuă să împiedice dezvoltarea economică.

În ceea ce privește ***criteriile economice***, Albania a realizat unele progrese pe calea instituirii unei economii de piață funcționale, prin reducerea deficitelor fiscale și externe și prin ancorarea previziunilor privind inflația, consolidând astfel stabilitatea macroeconomică. Albania ar trebui să poată face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii pe termen mediu, cu condiția să accelereze ritmul reformelor structurale, inclusiv prin consolidarea sistemului juridic și consolidarea capitalului fizic și uman.

În ciuda unui peisaj politic mai polarizat, a fost menținut un consens general cu privire la elementele esențiale ale unei economii de piață. Economia Albaniei a continuat să înregistreze creștere, chiar dacă într-un ritm mai lent și în ciuda condițiilor economice nefavorabile ale unor parteneri comerciali importanți. Politica monetară a rămas solidă, menținându-se stabilitatea prețurilor, iar inflația a rămas în intervalul-țintă. Deficitul de cont curent și dezechilibrul fiscal s-au redus în 2010. Implicarea statului în economie este scăzută, iar subvențiile rămân limitate. Sectorul bancar rămâne bine capitalizat și dispune de lichidități. S-au realizat unele progrese pentru a facilita intrarea pe piață. UE continuă să fie principalul partener comercial și de investiții al Albaniei.

Cu toate acestea, nu s-au găsit soluții pentru o reducere durabilă a datoriei publice, care este relativ ridicată. O reducere suplimentară a dezechilibrelor externe se poate dovedi problematică, în special în condițiile în care se menține tendința de scădere a fondurilor transferate de lucrătorii emigranți. Rezultatele pieței forței de muncă au fost mai slabe în 2010, în timp ce șomajul rămâne ridicat. Aplicarea procedurilor de insolvență este în continuare incompletă, iar precaritatea statului de drept împiedică executabilitatea contractelor și afectează negativ mediul de afaceri în general. Chestiunea drepturilor de proprietate nu a fost încă abordată. Nivelul ridicat de credite neperformante din sistemul bancar continuă să fie un motiv de îngrijorare. Investițiile în capital uman și în infrastructură sunt în continuare insuficiente. Sectorul informal rămâne o problemă gravă. Concentrarea producției din punctul de vedere al sectoarelor și al piețelor de export contribuie la vulnerabilitatea economiei la șocuri externe.

Albania a realizat unele progrese în îmbunătățirea **capacității sale de a-și asuma obligațiile asociate calității de stat membru**, în special în domeniul liberei circulații a mărfurilor, al politicii privind întreprinderile și industria, al justiției, libertății și securității, al relațiilor externe și al controlului financiar. Progresele au fost limitate în alte domenii, cum ar fi libera circulație a lucrătorilor, achizițiile publice, drepturile de proprietate intelectuală, societatea informațională și mass-media, precum și energia, mediul și transporturile aeriene. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi susținute pentru a consolida capacitatea administrativă în vederea punerii în aplicare și a asigurării respectării legislației. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura onorarea la timp a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de stabilizare și de asociere.

În domeniul *liberei circulații a mărfurilor*, s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește standardizarea. Trebuie instituită o structură adecvată de supraveghere a pieței. În domeniul *libertății de circulație a lucrătorilor*, s-au realizat progrese reduse, iar pregătirile se află într-un stadiu incipient. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *dreptului de stabilire și al liberei circulații a serviciilor*, în special în domeniul serviciilor poștale. S-au înregistrat unele progrese în *domeniul liberei circulații a capitalurilor* în ceea ce privește cadrul legislativ privind sistemele de plată și combaterea spălării banilor. Sunt necesare eforturi suplimentare în vederea punerii eficace în aplicare a strategiei naționale de combatere a spălării banilor și a criminalității financiare.

S-au realizat puține progrese în domeniul *achizițiilor publice*. Capacitatea instituțională rămâne slabă și lipsește o definire și o distribuție clară a competențelor în cadrul organismelor de achiziții publice. Pregătirile în acest domeniu au avansat într-un ritm moderat. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *dreptului societăților comerciale*. Cu toate acestea, capacitatea Consiliului național de contabilitate și independența operațională a Consiliului de supraveghere publică rămân inadecvate. S-au înregistrat progrese limitate în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*, iar pregătirile nu sunt foarte avansate. Aplicarea efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală și industrială rămâne precară. Albania nu a reușit să își îndeplinească la timp obligația asumată în ASA de a garanta un nivel de protecție similar cu cel din UE, inclusiv în ceea ce privește măsurile de aplicare. S-au înregistrat progrese moderate în domeniul *concurenței*, atât în domeniul antitrust, cât și în cel al ajutoarelor de stat. Cu toate acestea, autoritățile competente nu dispun de o capacitate administrativă corespunzătoare. Independența operațională a Comisiei privind ajutoarele de stat trebuie protejată. Pregătirile în acest domeniu își urmează cursul stabilit.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *serviciilor financiare*. Cadrul de reglementare în materie de gestionare a riscurilor și de adecvare a capitalului s-a îmbunătățit. Capacitatea de supraveghere în sectorul nonbancar rămâne deficitară.

S-au realizat progrese inegale în domeniul *societății informaționale și al mass-mediei*. Alinierea la acquis și liberalizarea pieței în domeniul comunicațiilor electronice au cunoscut îmbunătățiri. Cu toate acestea, legislația privind mass-media nu este încă aliniată la Directiva privind serviciile media audiovizuale, iar capacitatea autorității de reglementare a serviciilor de radioteleviziune rămâne insuficientă. Pregătirile în acest domeniu nu sunt foarte avansate.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*. S-au realizat progrese în crearea structurilor pentru punerea în aplicare a dezvoltării rurale. Cu toate acestea, capacitățile de a realiza analize, precum și de a concepe și pune în aplicare politici de dezvoltare rurală sunt în continuare precare. S-au înregistrat unele progrese, deși inegale, în domeniul *siguranței alimentelor și al politicii veterinare și fitosanitare*. Capacitatea operațională a Autorității naționale în domeniul alimentației a fost îmbunătățită în mod semnificativ și au existat evoluții pozitive și în ceea ce privește cadrul legislativ privind siguranța alimentară și aspectele veterinare. Capacitatea generală, cooperarea interservicii și definirea competențelor rămân limitate. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *pescuitului*, în special în ceea ce privește inspecțiile și controlul. Asigurarea respectării cadrului de reglementare este în continuare insuficientă din cauza lipsei de resurse financiare și fizice și a unei cooperări interinstituționale precare.

S-au înregistrat unele progrese, deși inegale, în ceea ce privește *politica în domeniul transporturilor*. Cu toate că alinierea a continuat în domeniul transportului rutier și al gestionării traficului aerian, siguranța aviației constituie în continuare un motiv de îngrijorare. Sectoarele transportului feroviar și maritim necesită eforturi suplimentare. S-au înregistrat progrese limitate în domeniul *energiei*. Securitatea aprovizionării s-a îmbunătățit ușor, însă reforma pieței în sectorul energiei electrice nu a fost încă realizată în mod eficient, iar asigurarea viabilității sale economice va necesita eforturi suplimentare. Capacitățile și independența instituțională a autorităților de reglementare din domeniul electricității, gazului și protecției împotriva radiațiilor trebuie consolidate. Pregătirile în acest domeniu avansează lent.

În ciuda unor progrese în alinierea legislației *fiscale* la acquis și a avansării pregătirilor, sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește capacitatea administrativă și tehnică, inclusiv în domeniul fraudei și evaziunii fiscale. Nu s-au înregistrat progrese în domeniul *politicii economice și monetare*. S-au realizat progrese în domeniul *statisticii*, în special cu privire la clasificări și la infrastructura statistică. Progresele au fost inegale în ceea ce privește statisticile sectoriale.

Progresele în domeniul *politicii sociale și al ocupării forței de muncă* au fost inegale. Cu toate că au existat unele evoluții pozitive în domeniul sănătății și al securității în muncă, al dialogului social și al protecției sociale, pe piața muncii nivelul activităților informale și nivelul inactivității este în continuare ridicat. În general, punerea în aplicare a politicilor rămâne și ea insuficientă, în special în ceea ce privește incluziunea socială. Pregătirile în acest domeniu nu sunt foarte avansate.

S-au înregistrat progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*, în special în ceea ce privește îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru întreprinderi și accesul la

finanțare pentru IMM-uri. Au fost create instituții care să sprijine inovarea și dezvoltarea tehnologică. Pregătirile în acest domeniu avansează.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *rețelelor transeuropene*. Finalizarea coridoarelor rutiere a avansat și a devenit operațională o nouă interconexiune de energie electrică.

S-au realizat progrese limitate în domeniul *politicii regionale și al coordonării fondurilor structurale*. Sunt necesare eforturi considerabile pentru a crea capacitatea instituțională și administrativă necesară și pentru a crea o rezervă de proiecte mature în domeniul dezvoltării regionale. Pregătirile în acest domeniu sunt încă într-un stadiu incipient.

În ceea ce privește *sistemul judiciar și drepturile fundamentale*, în ciuda unor eforturi de a elabora o legislație în conformitate cu standardele europene, există în continuare lacune importante. În plus, punerea în aplicare a instrumentelor legislative și de politică rămâne în general insuficientă și prezintă dificultăți importante. Alinierea Albaniei la standardele europene și la acquis-ul în domeniul judiciar și al drepturilor fundamentale se află într-un stadiu incipient.

Albania a înregistrat progrese în domeniul *justiției, libertății și securității*. În decembrie 2010 a intrat în vigoare regimul de călătorie fără viză către spațiul Schengen pentru cetățenii care dețin pașapoarte biometrice. S-au realizat progrese în combaterea criminalității organizate, în special printr-o bună cooperare internațională și prin punerea în aplicare a legii „antimafia”, inclusiv privind confiscarea bunurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Cu toate acestea, criminalitatea organizată rămâne o provocare. Trebuie continuate eforturile pentru punerea în aplicare eficace a cadrului legislativ și pentru consolidarea luptei împotriva criminalității organizate, care constituie o prioritate-cheie în avizul Comisiei. Pentru aceasta este nevoie să se obțină rezultate credibile în ceea ce privește anchetele proactive, urmărirea penală și, dacă este cazul, condamnările. Ar trebui încurajate în mod activ măsurile de îmbunătățire a cunoștințelor și a atribuțiilor anchetatorilor, precum și a cooperării între agențiile de aplicare a legii. Combaterea traficului de droguri, a spălării de bani, a traficului de persoane și protejarea victimelor trebuie intensificate și trebuie să capete un caracter sistematic, iar cadrul juridic pentru confiscarea bunurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni trebuie aplicat în mod sistematic.

Pot fi semnalate unele progrese în ceea ce privește capacitatea de a pune în aplicare acquis-ul în domeniul *științei și cercetării*. Capacitatea administrativă legată de participarea la cel de al 7-lea program-cadru de cercetare al UE s-a îmbunătățit, deși capacitatea națională de cercetare rămâne scăzută. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *educației și culturii*, în special în ceea ce privește formarea profesională și educațională.

S-au înregistrat în general puține progrese în ceea ce privește alinierea legislativă în domeniul *mediului*. În general, capacitatea de punere în aplicare și de asigurare a respectării legislației rămâne slabă. Consolidarea capacității administrative și a cooperării interinstituționale necesită eforturi suplimentare. În ceea ce privește *schimbările climatice*, Albania nu a realizat progrese, iar capacitățile instituționale rămân foarte slabe.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. S-au înregistrat de asemenea progrese în ceea ce privește reglementarea și aplicarea legislației în domeniul protecției consumatorilor. S-a înregistrat o îmbunătățire a cadrului legislativ în ansamblu. În ceea ce privește sănătatea publică, s-au făcut progrese în ceea ce privește legislația privind asigurarea de sănătate și s-au înregistrat evoluții pozitive în domeniul bolilor

transmisibile și al sănătății mintale. Cu toate acestea, persistă inegalități în ceea ce privește accesul la îngrijiri medicale primare.

În domeniul *uniunii vamale*, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește alinierea legislativă, iar pregătirile în acest domeniu avansează. Cu toate acestea, utilizarea prețurilor de referință pentru determinarea valorii în vamă rămâne ridicată în raport cu standardele UE și sunt necesare eforturi suplimentare pentru simplificarea procedurilor și facilitarea comerțului. Capacitatea de aplicare a legii și de administrare a resurselor umane rămâne deficitară.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *relațiilor externe*, în special în ceea ce privește politica comercială comună. Este necesar să se consolideze capacitatea instituțională și administrativă. S-au înregistrat progrese în domeniul *politicii externe, de securitate și apărare*. Albania s-a aliniat la majoritatea declarațiilor și pozițiilor comune ale UE și a continuat să participe la operațiunile PSAC.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește *controlul financiar*. S-a îmbunătățit cadrul legislativ primar pentru controlul financiar intern public și pentru controlul bugetar centralizat. Capacitatea administrativă în domeniul controlului intern trebuie consolidată. Pregătirile în domeniul protecției intereselor financiare ale UE sunt încă într-un stadiu incipient.

În domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*, au fost instituite principiile și instituțiile de bază pentru domeniile de politică aferente care afectează sistemul de resurse proprii. Nu a fost încă stabilit cadrul administrativ pentru aplicarea normelor privind resursele proprii.

Bosnia și Herțegovina

Bosnia și Herțegovina a realizat progrese limitate în abordarea **criteriilor politice**.

În domeniul *democrației și statului de drept*, la un an după alegerile generale organizate la 3 octombrie 2010, trebuie finalizat procesul de instalare în funcții a autorităților executive și legislative prin instituirea unui guvern statal. Din cauza acestei întârzieri prelungite, B și H nu au putut înregistra progrese în ceea ce privește reformele atât de necesare.

Lipsa unei proceduri credibile de armonizare a *Constituției* cu Convenția europeană a drepturilor omului continuă să fie o sursă serioasă de îngrijorare. Primul grup de lucru interinstituțional care a fost creat pentru a pune în aplicare decizia Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) în cauza Sejdić-Finci²¹ nu a reușit să ajungă la un acord. Instituirea unui nou grup de lucru, conform recomandării Consiliului de Miniștri, nu s-a concretizat încă.

Adunarea Națională RS a adoptat concluzii și o decizie privind organizarea unui referendum pe tema legitimității instituțiilor judiciare statale. În urma facilitării de către UE, RSNA a abrogat decizia privind referendumul și a modificat concluziile la 1 iunie. În cadrul stabilit al procesul de stabilizare și de asociere, Bosnia și Herțegovina și UE s-au angajat într-un dialog structurat privind justiția.

²¹ Cauza Sejdić-Finci/Bosnia și Herțegovina, decembrie 2009, privind discriminarea etnică pentru reprezentarea în instituțiile țării a cetățenilor care nu aparțin uneia dintre cele trei etnii constitutive.

Capacitatea administrativă a *parlamentului* s-a îmbunătățit, însă lipsa coordonării între parlamentul statal și parlamentele entităților și dezacordul politic între entități au continuat să afecteze activitatea Adunării Parlamentare. Funcționarea instituțiilor *guvernamentale*, la diferite niveluri, este afectată în continuare de un proces decizional fragmentat, necoordonat. Cei trei membri ai președinției au depus eforturi suplimentare pentru formularea și punerea în aplicare a unor politici comune, însă, în ceea ce privește coordonarea politicii externe, au persistat dezacorduri privind unele chestiuni. Trebuie stabilit un mecanism eficace de coordonare între stat și entități privind problemele europene, inclusiv privind programarea asistenței financiare în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA).

Au fost realizate progrese limitate în ceea ce privește *reforma administrației publice*. Continuă punerea în aplicare a strategiei de reformă a administrației publice. Cu toate acestea, coordonarea între diferitele administrații este în continuare insuficientă, iar procesul de reformă a administrației publice nu beneficiază de sprijinul politic necesar. Sunt în continuare necesare eforturi susținute pentru a preveni interferențele politice. Există un avocat al poporului la nivel statal, însă constrângerile financiare și legate de efectivele de personal reprezintă un obstacol pentru eficiența acestuia. Înființarea unui corp al funcționarilor publici profesionist, responsabil, transparent și eficient, recrutat pe bază de merit și de competențe constituie în continuare o chestiune care trebuie abordată.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat progrese limitate în ceea ce privește îmbunătățirea *sistemului judiciar*. A fost lansat un dialog structurat UE-Bosnia și Herțegovina privind justiția, menit să asigure un sistem judiciar independent, eficace, imparțial și responsabil. Trebuie accelerată punerea în aplicare a strategiei de reformă a sistemului judiciar și a strategiei privind crimele de război. S-au luat măsuri pentru reducerea numărului de cauze aflate pe rolul instanțelor, în special a cauzelor privind facturile pentru utilități, însă numărul total al cauzelor care nu au fost încă soluționate rămâne ridicat. Fragmentarea cadrului juridic în toate jurisdicțiile antrenează sarcini financiare și legislative importante pentru sistemul judiciar. Lipsa unei raționalizări a responsabilităților bugetare continuă să afecteze independența și eficacitatea sistemului judiciar. Atacurile politice frecvente la adresa sistemului judiciar și numărul de cauze aflate pe rolul instanțelor constituie în continuare motive grave de îngrijorare.

Bosnia și Herțegovina a realizat progrese foarte limitate în combaterea *corupției*, care reprezintă în continuare o problemă gravă și care este generalizată în multe domenii, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune anticorupție rămâne precară. Autoritatea de combatere a corupției nu este încă pe deplin operațională. Urmărirea judiciară a cazurilor de corupție este, în continuare, lentă și numai un număr restrâns de cazuri de corupție la nivel înalt au fost deferite justiției. Aplicarea insuficientă a legislației și problemele de coordonare între entități reprezintă, în continuare, motive de preocupare. Bosnia și Herțegovina are nevoie de angajamente politice mai ferme și de acțiuni ferme de combatere a corupției.

Respectarea *drepturilor omului și protecția minorităților* sunt, în general, asigurate. Bosnia și Herțegovina a ratificat principalele convenții internaționale privind drepturile omului, însă punerea lor în aplicare înregistrează întârzieri.

Drepturile civile și politice sunt, în general, respectate. S-au înregistrat puține progrese în vederea armonizării sancțiunilor penale la nivelul întregii țări. Legislația-cadru privind asistența judiciară gratuită, necesară pentru a asigura conformitatea cu CEDO, nu a fost încă adoptată. Trebuie asigurat *accesul la justiție* în procesele civile și penale. S-au înregistrat

unele îmbunătățiri în ceea ce privește condițiile de *detenție*, în special în centrele psihiatrice, dar supraaglomerarea și cazurile de *rele tratamente* aplicate deținuților rămân chestiuni care trebuie remediate.

Constituția statului și cea a entităților prevăd *libertatea de exprimare* și a mass-mediei, *libertatea de întrunire* și de asociere și *libertatea religioasă*. Cu toate acestea, este necesară o mai bună punere în aplicare a legislației existente. Activitățile de autoreglementare ale Consiliului presei trebuie îmbunătățite. Numărul reclamațiilor adresate de cetățeni Consiliului presei cu privire la încălcări ale Codului presei este în creștere. Capacitatea Consiliului presei de a aplica standarde profesionale este afectată de lipsa de resurse. Presiunea politică asupra mass-mediei a crescut, ca și discriminarea pe baza originii etnice. Au continuat, de asemenea, cazurile de intimidare la adresa jurnaliștilor. Punerea în aplicare a reformei în domeniul radiodifuziunii publice nu a fost încă realizată. Independența Agenția de reglementare în domeniul comunicațiilor a continuat să fie subminată și membrii Consiliului nu au fost încă numiți. Dezvoltarea societății civile necesită sprijin suplimentar și transparență în alocarea fondurilor.

Drepturile economice și sociale sunt garantate de cadrul juridic existent, însă punerea în aplicare a rămas deficitară din cauza fragmentării nivelurilor de competențe. O lege națională cuprinzătoare privind combaterea discriminării este în vigoare, dar domeniul său de aplicare rămâne limitat, iar punerea sa în aplicare este deficitară. *Trebuie asigurată o mai bună protecție a femeilor* împotriva tuturor formelor de violență *și o mai bună protecție socială a copiilor*. Din punctul de vedere al relațiilor interetnice, în ciuda instituirii unui organism de coordonare în cadrul Federației, numărul școlilor divizate („două școli sub același acoperiș”) și al școlilor monoetnice rămâne o cauză de îngrijorare. Sistemul de prestații sociale se bazează pe drepturi, nu pe necesități, ceea ce are un impact negativ asupra situației *grupurilor vulnerabile*, inclusiv a persoanelor cu handicap mental. Dialogul social și exercitarea drepturilor lucrătorilor au continuat să fie îngrădite de lipsa recunoașterii partenerilor sociali la nivel statal și de fragmentarea cadrului legislativ.

*Respectarea și protecția minorităților*²² și a *drepturilor culturale* sunt, în general, asigurate. S-au realizat progrese în punerea în aplicare a planurilor de acțiune privind romii referitoare la locuințe și la ocuparea forței de muncă. Trebuie intensificate eforturile pentru a asigura punerea eficace în aplicare a planurilor de acțiune privind sănătatea și educația și pentru a îmbunătăți resursele și a asigura viabilitatea planurilor de acțiune. Minoritatea *romă* continuă să se confrunte cu condiții de trai foarte dificile și să fie supusă unor tratamente discriminatorii. Lipsa înregistrării nașterilor și a accesului la asistența juridică gratuită pentru înscrierea în registrul stării civile reprezintă în continuare un obstacol în calea accesului acestora la drepturi economice și sociale de bază. Sunt necesare măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a Legii privind minoritățile naționale și pentru a garanta drepturile minorităților.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește *refugiații și persoanele strămutate în interiorul țării*. A fost adoptată strategia revizuită care sprijină procesul de returnare și asigură punerea în aplicare corespunzătoare a anexei 7 la Acordul de pace de la Dayton/Paris (APD). S-au luat măsuri pentru punerea în aplicare a strategiei, în special în ceea ce privește

²² Potrivit legii privind protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, în Bosnia și Herțegovina există 17 minorități naționale. Cele trei etnii constitutive – bosniaci, croați și sârbi – nu reprezintă minorități naționale.

finanțarea destinată grupurilor vulnerabile care locuiesc în centre colective. Cu toate acestea, procedurile de alocare a asistenței pentru returnare nu sunt încă pe deplin instituite. Lipsa unor oportunități de încadrare în muncă și a accesului la protecție socială continuă să afecteze viabilitatea returnării și a integrării locale.

În ceea ce privește **aspectele regionale și obligațiile internaționale**, a continuat punerea în aplicare a Acordului de pace de la Dayton/Paris, însă reprezentanții politici din Republica Srpska au contestat frecvent integritatea teritorială a țării. Cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie s-a menținut la un nivel satisfăcător.

Mandatul Reprezentatului Special al Uniunii Europene (RSUE) a fost transferat de la Oficiul Înaltului Reprezentant către un singur reprezentant al UE, acționând sub un dublu mandat, ca RSUE și ca șef al delegației UE.

A continuat cooperarea între instanțele și procurorii din Bosnia și Herțegovina, Croația și Serbia. Punerea în aplicare a acordurilor bilaterale privind recunoașterea reciprocă și executarea hotărârilor judecătorești în materie penală este în curs de desfășurare. Cu toate acestea, eforturile de urmărire în justiție a cazurilor de crimă de război au continuat să fie îngreunate de obstacole juridice în calea extrădării, conținute în Codul de procedură penală.

În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite nu respectă pozițiile comune și principiile directoare ale UE. Este necesar ca țara să se alinieze la poziția UE .

S-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește procesul *Declarației de la Sarajevo*. În urma reuniunilor din iunie și septembrie 2011, Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia s-au pus de acord asupra unui număr de chestiuni, inclusiv asupra textului unei declarații comune care urmează să fie semnată în cadrul unei conferințe ministeriale care va avea loc la Belgrad.

Bosnia și Herțegovina a continuat să participe activ la inițiativele de cooperare regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud - Est (SEECP), la Consiliul de Cooperare Regională (RCC) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA). Relațiile Bosniei și Herțegovina cu vecinii săi s-au dezvoltat în continuare. În septembrie, Bosnia și Herțegovina a adoptat o decizie pentru a recunoaște ștampilele vamale ale Kosovo. Cu toate acestea, unele chestiuni legate de frontierele cu țările învecinate rămân deschise.

Economia Bosniei și Herțegovina a prins o oarecare viteză în 2011, după o creștere modestă în 2010. Recuperarea este totuși încă modestă și în special determinată de cererea externă. Rata șomajului a rămas la un nivel foarte ridicat. Situația fiscală s-a relaxat într-o anumită măsură ca urmare a măsurilor de ajustare fiscală puse în aplicare în cadrul programului Fondului Monetar Internațional (FMI) și a veniturilor ridicate. Cu toate acestea, sustenabilitatea fiscală pe termen mediu a fost grav afectată de neadoptarea cadrului global privind politicile fiscale 2011-2013. Angajamentul de a întreprinde reforme structurale și de a însănătoși finanțele publice a rămas slab și inegal în întreaga țară, iar calitatea finanțelor publice a rămas scăzută.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Bosnia și Herțegovina a realizat puține progrese suplimentare către o economie de piață funcțională. Trebuie depuse importante eforturi suplimentare de reformă pentru a-i permite țării să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

Recuperarea este determinată în principal de cererea externă, dar cererea internă s-a redresat și ea, sprijinită de reluarea activităților de creditare. Producția industrială este în creștere. Activitățile comerciale au crescut semnificativ și nivelul de integrare comercială cu UE a rămas la un nivel ridicat. A fost menținută stabilitatea financiară și monetară. Regimul de consiliu monetar a continuat să beneficieze de un grad ridicat de credibilitate. Pot fi semnalate unele îmbunătățiri în mediul de afaceri, în special în privința înregistrării întreprinderilor și a simplificării procedurilor administrative în general.

Cu toate acestea, neadoptarea cadrului global privind politicile fiscale 2011-2013 a afectat serios sustenabilitatea și credibilitatea politicii fiscale în Bosnia și Herțegovina, autoritățile fiscale neputând ajunge la un acord privind politica fiscală generală. Impasul politic din țară a dus la adoptarea cu o întârziere importantă a bugetului național pentru 2011 și la amânarea discuțiilor suplimentare cu Fondul Monetar Internațional privind punerea în aplicare a Acordului stand-by. Calitatea finanțelor publice s-a menținut la un nivel scăzut, cu o pondere ridicată a cheltuielilor curente în PIB. Dezechilibrele externe, în special deficitul de cont curent, s-au accentuat, iar inflația a crescut. Mediul de afaceri a continuat să fie afectat de lipsa de eficiență administrativă și de deficiențele statului de drept. Planurile de privatizare, de restructurare a întreprinderilor de stat și de liberalizare a industriilor de rețea au stagnat. Capacitatea de producție și competitivitatea economiei au rămas modeste, întrucât nu s-au exploatat corespunzător sursele interne de creștere. Rigiditățile structurale, cum ar fi nivelurile ridicate ale contribuțiilor sociale, transferurile sociale direcționate necorespunzător și nivelul redus de mobilitate a lucrătorilor continuă să îngreuneze procesul de creare de locuri de muncă. Șomajul s-a menținut, în continuare, la un nivel foarte ridicat, iar sectorul informal rămâne o provocare importantă.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat progrese limitate în ceea ce privește alinierea legislației și a politicilor sale la **standardele europene**. S-au înregistrat unele progrese în domenii precum proprietatea intelectuală, ajutoarele de stat, cercetarea, cultura, transporturile și o serie de aspecte legate de justiție, libertate și securitate. Se menține necesitatea unor eforturi speciale în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor, a persoanelor și a serviciilor, vama și fiscalitatea, concurența, achizițiile publice, politica privind ocuparea forței de muncă și politica socială, educația, industria și IMM-urile, agricultura și pescuitul, siguranța alimentară, sectorul veterinar și fitosanitar, mediul și schimbările climatice, energia, societatea informațională și mass-media, precum și statistica.

În ansamblu, punerea în aplicare a Acordului interimar (AI) a fost inegală. Țara a încălcat AI ca urmare a nerespectării Convenției europene a drepturilor omului și a normelor privind ajutoarele de stat. Legislația națională în materie de ajutoare de stat, necesară pentru a asigura conformitatea cu Acordul de stabilizare și de asociere, a fost adoptată de Consiliul de Miniștri în august, urmând să fie adoptată de parlament. Legea națională privind recensământul, necesară pentru dezvoltarea economică și socială a țării, trebuie adoptată cu titlu de prioritate absolută.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat unele progrese în domenii legate de **piața internă**. În ceea ce privește *libera circulație a mărfurilor*, s-au realizat unele progrese în ceea ce privește supravegherea piețelor și protejarea consumatorilor. Sunt necesare în continuare eforturi substanțiale în vederea apropierii cadrului juridic de legislația UE, a îmbunătățirii capacității administrative și a realizării unui spațiu economic unic.

În domeniile *liberei circulații a persoanelor, serviciilor și dreptului de stabilire*, s-au realizat progrese limitate. Ambele entități au adoptat legislație de punere în aplicare privind serviciile

financiare și s-a îmbunătățit coordonarea procedurilor de supraveghere bancară. O simplificare suplimentară a procedurilor de înregistrare a întreprinderilor și alinierea cadrului legislativ privind serviciile poștale vor fi esențiale.

Nu s-au înregistrat progrese în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*. Este necesară o aliniere suplimentară cu *acquis-ul*, precum și o armonizare a legislației la nivel național. Se pot raporta progrese satisfăcătoare, dar inegale, în domeniul *vamal și fiscal*. Este în continuare esențial să se procedeze la o aliniere suplimentară a legislației și la o consolidare a capacităților în măsură să asigure punere în aplicare și respectarea eficace a drepturilor de proprietate intelectuală.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor de *concurență*. Nu s-au înregistrat progrese în domeniul *achizițiilor publice*, în special cu privire la alinierea completă a legislației în materie de achiziții publice. S-au înregistrat în continuare progrese în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*.

S-au înregistrat puține progrese în domeniul *politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă*, precum și în ceea ce privește politica în domeniul sănătății publice. Există documente de strategie națională sau acestea sunt în curs de elaborare, dar legislația și politicile rămân fragmentate. Există legi-cadru și strategii în domeniul *educației*, dar punerea în aplicare este în curs. S-au realizat unele progrese în domeniul *culturii*. S-au înregistrat în continuare progrese în domeniul *cercetării* și au început pregătirile pentru Uniunea inovării. S-au înregistrat noi progrese în negocierile de aderare la *Organizația Mondială a Comerțului*.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat progrese modeste în vederea îndeplinirii standardelor europene într-o serie de ***politici sectoriale***. În ceea ce privește *industria și întreprinderile mici și mijlocii* (IMM-uri), trebuie adoptată o strategie de dezvoltare incluzând elemente de politică industrială și trebuie pusă în aplicare strategia privind IMM-urile urmează să fie. S-au înregistrat unele progrese în domeniul siguranței alimentare, al politicii veterinare și fitosanitare și al pescuitului. Progresele în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale* au rămas limitate. O mai strânsă coordonare între stat și entități în procesul de aliniere la *acquis-ul* din aceste domenii rămâne esențială. Lipsa de progrese a avut un impact negativ asupra schimburilor comerciale cu produse agricole.

Pregătirile Bosniei și Herțegovinei în domeniul *mediului* au rămas într-un stadiu incipient. Este necesar să se instituie un cadru juridic armonizat pentru protecția mediului și o agenție națională de mediu. Capacitatea administrativă este slabă, iar comunicarea orizontală și verticală între diferitele autorități trebuie consolidată. În ceea ce privește *schimbările climatice*, sunt necesare eforturi suplimentare în vederea adoptării unei strategii naționale în privința schimbărilor climatice pentru alinierea la *acquis* și pentru sensibilizarea publicului în acest sens.

Bosnia și Herțegovina a făcut progrese în sectorul *transporturilor*. S-au înregistrat unele evoluții pozitive privind rețelele transeuropene de transport, precum transportul rutier și aerian, feroviar și pe căile navigabile interioare. Legea privind transportul mărfurilor periculoase nu a fost încă adoptată. Modernizarea infrastructurii de transport reprezintă în continuare o problemă care nu a fost soluționată. Preparativele în domeniul *energiei* nu sunt într-un stadiu foarte avansat. Ca parte la Tratatul de instituire a Comunității Energiei, Bosnia și Herțegovina trebuie să pună în aplicare legislația relevantă a UE în domeniul energiei. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește furnizarea de energie electrică în districtul Brčko și lansarea unei revizui cuprinzătoare a legislației în materie de energie electrică la toate

nivelurile de guvernare. Pentru a garanta securitatea aprovizionării cu energie electrică, trebuie să existe o societate națională de transport care să acopere tot teritoriul țării și trebuie adoptată o strategie globală în domeniul energiei.

Progresele în ceea ce privește *societatea informațională și mass-media* au fost limitate. Armonizarea cadrului juridic privind radiodifuziunea publică nu a fost încă finalizată. Persistența problemelor legate de independența autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor, presiunile politice și ritmul lent de punere în aplicare a reformei radiodifuziunii publice au continuat să reprezinte cauze serioase de îngrijorare.

Pot fi semnalate unele progrese în domeniul *controlului financiar*. Există unități centrale de armonizare la nivel statal și la nivelul entităților și a început să fie introdus auditul intern. Sistemele de gestiune și control financiar trebuie dezvoltate în continuare. Independența Oficiului național de audit a continuat să suscite îngrijorare. S-au realizat unele progrese în domeniul *statisticii* în ceea ce privește clasificările și registrele. Statisticile sectoriale, de exemplu conturile naționale sau statisticile întreprinderilor și statisticile în domeniul agriculturii trebuie îmbunătățite. Cooperarea între institutele de statistică la nivel statal și la nivel de entități și alte agenții relevante la nivel statal a continuat să fie insuficientă.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, s-au realizat unele progrese în diferite domenii. În domeniul politicii privind vizele, au continuat să fie urmărite obiectivele prioritare. Acordul de facilitare a eliberării vizelor, încheiat între UE și Bosnia și Herțegovina, precum și acordul privind readmisia au fost aplicate, în continuare, fără probleme. În decembrie 2010 a intrat în vigoare regimul de călătorie fără viză către spațiul Schengen pentru cetățenii din Bosnia și Herțegovina care dețin pașapoarte biometrice.

Pregătirile țării în domeniul *gestionării frontierelor, al azilului și migrației* au avansat. S-au înregistrat în continuare îmbunătățiri în ceea ce privește sistemul de azil și de protecție internațională, monitorizarea fluxurilor de migrație și cooperarea interagenției. Cu toate acestea, este necesară întărirea infrastructurii la unele puncte de trecere a frontierelor. S-au realizat puține progrese în domeniul combaterii *spălării banilor*. Punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune pentru prevenirea spălării banilor a rămas limitată. S-au înregistrat puține progrese în lupta *antidrog*. Absența unei urmăriri judiciare eficace reprezintă un obstacol în lupta împotriva traficului de droguri, care rămâne o problemă gravă.

Pregătirile Bosniei și Herțegovinei în domeniul *poliției* avansează. Fragmentarea forțelor polițienești din Bosnia și Herțegovina continuă să submineze eficiența, rezultatele, cooperarea și schimbul de informații. Combaterea *criminalității organizate* este în continuare insuficientă din cauza lipsei unei coordonări eficace între agențiile de aplicare a legii. Criminalitatea organizată rămâne un motiv serios de îngrijorare, care afectează statul de drept și mediul de afaceri. Eforturile de combatere a traficului de persoane trebuie intensificate și trebuie remediate deficiențele legate de identificarea victimelor traficului. Bosnia și Herțegovina a înregistrat unele progrese în combaterea terorismului. A fost reînstituit grupul operativ comun pentru combaterea terorismului. Cu toate acestea, punerea în aplicare a strategiei de prevenire și combatere a terorismului trebuie intensificată.

Pregătirile pentru *protecția datelor cu caracter personal* au continuat, dar sunt necesare eforturi suplimentare în materie de aplicare a legii pentru a asigura independența agenției de supraveghere. Un regim de protecție a datelor cu caracter personal care funcționează bine este crucial pentru ca Bosnia și Herțegovina să încheie acorduri cu Europol și Eurojust.

Kosovo

Situația politică din Kosovo a fost marcată de alegerile parlamentare și prezidențiale din perioada octombrie 2010 - aprilie 2011. Desfășurarea alegerilor generale a fost grevată de deficiențe grave și de dificultăți de ordin tehnic. S-a format un nou guvern de coaliție în februarie și a fost ales un nou președinte în luna aprilie.

Președintele și guvernul și-au demonstrat angajamentul față de agenda europeană. Coordonarea reformelor legate de aderarea la UE a fost consolidată. Alegerile au întârziat punerea în aplicare a multor reforme-cheie. În prezent, sunt necesare eforturi susținute pentru accelerarea ritmului reformelor și punerea în aplicare eficace a acestora. Administrația publică și sistemul judiciar sunt deficitare. Trebuie depuse eforturi suplimentare pentru combaterea criminalității organizate și a corupției, inclusiv în domeniul achizițiilor publice. Situația economică este, de asemenea, gravă și guvernul trebuie să ia măsuri urgente în vederea îmbunătățirii situației bugetare în strânsă coordonare cu Fondul Monetar Internațional. Dintr-o perspectivă mai optimistă, Kosovo a continuat să facă eforturi susținute pentru a produce rezultate în domeniile-cheie ale agendei sale europene, cum ar fi vizele și comerțul.

Pe baza rezoluției Adunării Generale a ONU adoptată la 9 septembrie 2010, care a fost prezentată în comun de Serbia și de cele 27 de state membre, a început, în luna martie, un proces de dialog între Belgrad și Pristina. În urma acestui dialog, care s-a desfășurat, în general, într-un spirit constructiv, până în luna septembrie au rezultat acorduri referitoare la: libera circulație a mărfurilor și a persoanelor, registrul de stare civilă și cadastrul. Acordurile încheiate până în prezent trebuie puse în aplicare cu bună credință. Trebuie obținute rezultate și mai bune în ceea ce privește aplicarea, cu prioritate, a principiilor unei cooperări regionale funcționale și integratoare și în ceea ce privește furnizarea unor soluții durabile la aspectele legate de acquis-ul UE în sectoare precum energia și telecomunicațiile.

În perioada care a făcut obiectul raportării, integrarea comunității sârbe de la sud de râul Ibër/Ibar s-a îmbunătățit. Sârbii au beneficiat de cadrul juridic care le proteja drepturile. Participarea acestora la alegerile generale a crescut și au participat, de asemenea, la recensământ. Personalul didactic din școlile sprijinite de Serbia a început să semneze contracte cu direcțiile municipale de învățământ din Kosovo.

În nordul Kosovo, structurile sprijinite de Serbia s-au menținut, iar integrarea nu a avansat. Municipalitățile sprijinite de Serbia s-au opus organizării recensământului în nord, iar prezența la vot a sârbilor din nordul Kosovo la alegerile generale a fost neglijabilă. Sârbii din nord au contestat, de asemenea, mandatul EULEX. Situația din nordul Kosovo și problema controlului frontierei au dus la manifestări violente, care s-au soldat cu răniți și un mort în iulie și septembrie. Situația a determinat și adoptarea mai frecventă a unei retorici incendiare de către conducerea Kosovo. Toate părțile implicate trebuie să contribuie la detensionarea situației din nordul Kosovo și să permită libera circulație a persoanelor și a mărfurilor, în beneficiul populației din regiune.

Autoritățile cooperează cu EULEX cu privire la investigarea acuzațiilor formulate în rezoluția adoptată de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei privind tratamentul inuman și traficul ilicit de organe umane în Kosovo. Autoritățile kosovare trebuie, de asemenea, să asigure cooperarea coerentă și eficace cu EULEX în toate domeniile care țin de mandatul său.

În ceea ce privește **democrația și statul de drept**, în special statul de drept continuă să fie o sursă serioasă de îngrijorare și are nevoie de o atenție urgentă din partea guvernului, a adunării parlamentare și a autorităților judiciare din Kosovo.

Cel de al patrulea mandat al *Adunării* a început la 21 februarie, în urma alegerilor generale. Au existat deficiențe grave în procesul electoral. Kosovo trebuie să ia măsuri urgente pentru a remedia aceste deficiențe prin simplificarea sistemului, respectarea standardelor internaționale, anchetarea și urmărirea în instanță a cazurilor de fraudă electorală. Adunarea a adoptat un buget și o serie de legi reformatoare cheie relevante pentru agenda europeană. Capacitatea adunării de a analiza proiectele de legislație și activitatea guvernului este în continuare slabă. Există temeri că regulamentul de procedură al adunării nu este respectat întotdeauna.

Un nou *guvern* de coaliție și-a început activitatea la 22 februarie. În martie, guvernul a adoptat un regulament de instituire și de consolidare a rolului direcțiilor de integrare europeană din cadrul ministerelor. Ministerul Integrării Europene și-a consolidat rolul de coordonator al agendei și al donatorilor europeni și a făcut presiuni pentru accelerarea reformelor. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a identifica obiective specifice și rezultate cuantificabile, care ar urma să ghideze guvernul mai bine în activitățile sale de reformă. Eforturile în vederea descentralizării au continuat. Guvernul trebuie să găsească soluții pentru viabilitatea pe termen lung a municipalităților cu majoritate sârbă nou-înființate. În același timp, structurile sprijinite de Serbia au continuat să funcționeze în cadrul Kosovo, împiedicând astfel punerea integrală în aplicare a descentralizării.

S-au realizat progrese limitate în ceea ce privește *reforma administrației publice*. Cadrul de reglementare a fost consolidat, însă trebuie în continuare finalizat. Strategia revizuită 2010-2013 privind administrația publică nu a fost încă pusă în aplicare. Reforma administrației publice rămâne o provocare majoră, iar administrația publică este foarte slabă. Oficiul avocatului poporului nu dispune de resurse, spații și sprijin politic corespunzător.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește *sistemul judiciar*, în special sub forma hotărârilor-cheie ale Curții Constituționale. Adunarea a adoptat legi importante, cum ar fi legile privind protecția martorilor, răspunderea penală a persoanelor juridice în cazul infracțiunilor penale și legea privind cooperarea juridică internațională. Procesul de reformă trebuie să continue. Punerea în aplicare a celor patru legilor reformatoare adoptate în perioada de raportare precedentă a continuat în mod satisfăcător. Divizia de cooperare juridică internațională din cadrul Ministerului de Justiție și-a sporit capacitatea și a gestionat într-un mod profesionist dosarele care i-au fost încredințate. Consiliul Judiciar al Kosovo a început să abordeze prioritățile-cheie. Au fost numiți toți cei nouă membri ai Consiliului procurorilor din Kosovo și Consiliul a început să funcționeze. Salariile judecătorilor și procurorilor au fost majorate. În același timp, sistemul judiciar din Kosovo rămâne deficitar. Există în continuare un număr important de cauze restante aflate pe rolul instanțelor. Există în continuare sesizări privind amenințări și acte de intimidare la adresa judecătorilor, iar interferența politică în activitatea judiciară continuă să suscite îngrijorare. Este necesară o abordare mai proactivă din partea procurorilor și a judecătorilor pentru a ancheta și a se pronunța în cazurile de criminalitate organizată și de corupție. De asemenea, există îngrijorări serioase referitoare la asigurarea transparenței în punerea în aplicare a legii privind grațierile.

Kosovo a înregistrat unele progrese în combaterea *corupției*, în special prin faptul că a început să ocupe de câteva dintre cazurile de corupție. Corupția este în continuare răspândită în multe domenii și continuă să constituie o sursă serioasă de îngrijorare, care afectează de asemenea

accesul cetățenilor la servicii. A fost consolidat grupul operativ de combatere a corupției. Cadrul legislativ pentru combaterea corupției a fost îmbunătățit prin adoptarea mai multor legi importante, chiar dacă acest cadru nu este încă finalizat și trebuie consolidat și mai mult. Legea privind finanțarea partidelor politice are deficiențe majore și monitorizarea punerii sale în aplicare trebuie, de asemenea, îmbunătățită. Încălcarile normelor în domeniul achizițiilor continuă să suscite îngrijorare în contextul corupției. Declarațiile de avere continuă să indice discrepanțe între bunurile declarate și veniturile reale.

Constituția Kosovo cuprinde dispoziții puternice pentru a garanta standardele internaționale ale *drepturilor omului și respectarea și protecția minorităților*. Diferitele instituții care se ocupă cu promovarea, aplicarea și monitorizarea drepturilor fundamentale nu își coordonează activitățile în mod adecvat. Organismele din ramura executivă a guvernului suferă de un deficit de capacitate și de o definiție inadecvată a responsabilităților și autorității lor, care se suprapun adesea cu alte organisme. Impactul politic și practic al acestora este limitat. Mai sunt multe de făcut pentru a aplica soluții juridice și administrative pentru cazurile de încălcare a drepturilor omului. Integrarea membrilor comunității sârbe s-a îmbunătățit, în special la sud de râul Ibër/Ibar. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a răspunde nevoilor sârbilor din Kosovo, în special în partea de nord.

S-au înregistrat progrese limitate în domeniul *drepturilor civile și politice*. Eforturile depuse de guvern trebuie să continue în ceea ce privește *prevenirea torturii și a reținerilor ilegale*. Sunt necesare eforturi suplimentare în vederea eliminării *impunității*. În unele *închisori* trebuie rezolvată problema lipsei de spațiu și a supraaglomerării. *Accesul la justiție* nu este pe deplin garantat, în special în nordul Mitrovicë/Mitrovica, unde tribunalul districtual funcționează cu capacități limitate în cadrul EULEX. Acest lucru subminează statul de drept în această parte a Kosovo.

În ceea ce privește *libertatea de exprimare*, pot fi semnalate progrese limitate. Transparența proprietății media este garantată de o lege, care este aplicată în mod adecvat. Jurnaliștii continuă să facă față presiunilor politice și amenințărilor. Independența și imparțialitatea societății publice de radiodifuziune (RTK) nu este garantată. *Libertatea de întrunire și de asociere* este, în mare parte, respectată. Dreptul de asociere este garantat prin adoptarea modificărilor la legea privind libertatea de asociere în ONG-uri. Mediul în care funcționează societatea civilă trebuie îmbunătățit în mod semnificativ. Guvernul trebuie să valorifice mai bine expertiza societății civile.

În domeniul libertății de *gândire, de conștiință și de religie*, poliția a continuat să gestioneze bine transferul de competențe în ceea ce privește custodia siturilor istorice și religioase, inclusiv a celor sârbe ortodoxe, de la KFOR. Kosovo a avansat cu activitățile de renovare a locașurilor sârbe de cult ortodox în cooperare cu participanții relevanți din partea Bisericii și a autorităților sârbe.

Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a garanta pe deplin *drepturile economice și sociale*. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește *drepturile femeilor*, în special prin creșterea reprezentării lor pe scena politică și prin îmbunătățirea cadrului legislativ pentru a garanta drepturile acestora. Instituțiile relevante trebuie consolidate, iar bugetul trebuie majorat pentru ca legislația să fie pusă în aplicare. Protecția *drepturilor copiilor* s-a îmbunătățit prin punerea în aplicare a codului privind justiția juvenilă. A fost înființat Consiliul pentru protecția copilului și justiția pentru copii. Protecția copiilor este în continuare precară, iar sărăcia în rândul copiilor este ridicată. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *grupurile vulnerabile din punct de vedere social și persoanele cu handicap*. A fost

publicat un raport privind punerea în aplicare a planului de acțiune pentru persoanele cu handicap. Punerea în aplicare a planului de acțiune și a legilor relevante în acest sector trebuie îmbunătățită, în special la nivel municipal, mai ales prin garantarea accesului la educație al copiilor cu handicap.

Guvernul a desfășurat campanii de sensibilizare cu privire la legislația de *combateră a discriminării*. Discriminarea suscită în continuare îngrijorare. În ceea ce privește *munca și drepturile sindicale*, pot fi raportate unele progrese. A fost adoptată legea muncii, precum și legea privind sindicatele și legea privind Consiliul economic și social. S-au înregistrat progrese inegale în domeniul *drepturilor de proprietate*. A fost îmbunătățit cadrul legislativ și a fost numit un coordonator al drepturilor de proprietate. Numărul importante de cauze restante pe rolul instanțelor în acest domeniu îi împiedică pe cetățeni să își valorifice drepturile de proprietate. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura respectarea legislației în vigoare.

Kosovo a realizat unele progrese în ceea ce privește *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale*. Nou-înființatele municipalități cu majoritate sârbă se confruntă cu provocări deosebite, cum ar fi gestionarea terenurilor. S-au realizat progrese limitate în privința *accesului la educație pentru comunitățile minoritare*. Comunitatea sârbă, atât de la nord, cât și de la sud de râul Ibër/Ibar, se bazează încă pe manualele și pe sistemul de învățământ furnizate de Serbia. Autoritățile din Kosovo trebuie să ofere o alternativă la acestea și să elaboreze o programă sârbă. Limba sârbă este predată ca a doua limbă oficială în școli doar în zonele cu populație predominant sârbă. S-au înregistrat progrese modeste în ceea ce privește *utilizarea limbilor*. Punerea în aplicare a cadrului juridic este inadecvată. Nu există servicii publice furnizate în mai multe limbi. Poziția *mass-mediei minorității sârbe* s-a îmbunătățit, în special prin lansarea „TV Mreža”.

În ceea ce privește relocarea familiile de *romi, ashkali și egipteni* din zonele contaminate cu plumb, tabăra Çesmin Lug/Çesmin Lug a fost închisă în octombrie 2010. Tabăra Osterode nu a fost închisă pentru nu i-a fost alocat un teren public alternativ în nordul Mitrovicë/Mitrovica. Guvernul a promovat înscrierea în registrele de stare civilă a membrilor acestor comunități, inclusiv prin organizarea de înregistrări gratuite. A fost publicat un raport privind punerea în aplicare a Strategiei de integrare a comunităților romă, ashkali și egipteană. În același timp, condițiile de viață ale acestor comunități și accesul lor la locuri de muncă, educație, asistență medicală și protecție socială constituie în continuare un motiv de îngrijorare.

Întoarcerea *refugiaților și a persoanelor strămutate în interiorul țării* rămâne o provocare pentru instituțiile din Kosovo. Bugetul public alocat în acest sens a fost redus cu 40 % și este foarte scăzut. Aspecte cum ar fi întârzierea procedurilor de restituire a proprietăților și lipsa de oportunități economice continuă să fie principalele obstacole în calea întoarcerilor voluntare și durabile. Multe persoane strămutate continuă să trăiască în condiții dificile. În ceea ce privește respectarea *drepturilor culturale*, pot fi raportate progrese limitate. Cooperarea între ministerele de resort și între nivelul central și cel municipal s-a îmbunătățit. Legislația privind protecția patrimoniului cultural și punerea în aplicare a legislației rămân slabe.

În ceea ce privește *obligațiile regionale și internaționale*, Kosovo și-a continuat cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie. EULEX a desfășurat o serie de operațiuni, inclusiv arestări și condamnări în cazurile de crimă de război, dintre care unele includ politicieni de rang înalt, inclusiv un fost ministru. Legea privind persoanele dispărute, adoptată în luna august, constituie o evoluție importantă. Legea garantează recunoașterea

dreptului familiilor de a fi informate, de a obține repararea prejudiciului suferit și prevede un statut juridic pentru persoanele dispărute. Guvernul trebuie să își intensifice eforturile legate de furnizarea de informații și resurse pentru a clarifica soarta persoanelor dispărute. Rezoluția din ianuarie a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei a formulat acuzații grave cu privire la conflictul din 1999. EULEX a instituit un grup operativ cu sediul la Bruxelles, cu un birou de legătură la Pristina, pentru a cerceta temeiul acestor acuzații. Autoritățile cooperează cu EULEX în cadrul acestei anchete.

Pentru prima dată din vara anului 2010, Kosovo a participat la reuniunea Consiliului de cooperare regională din Muntenegru din iunie. Kosovo a prezidat în mod satisfăcător reuniunile CEFTA din 2011. În cadrul dialogului Belgrad-Pristina, s-a ajuns la un acord privind ștampilele vamale. Trebuie să se obțină un acord și cu privire la o soluție durabilă pentru participarea Kosovo în cadrul forurilor regionale. Principiile unei cooperări regionale integratoare și funcționale trebuie să fie pe deplin aplicate de către toate părțile implicate.

Economia Kosovo a continuat să fie caracterizată de o creștere fragilă și de dezechilibre interne și externe semnificative, agravate de o poziție imprevizibilă privind politica fiscală. Inflația ridicată și disfuncționalitățile de pe piața muncii reprezintă provocări majore pentru coeziunea economică și socială. Adoptarea unei serii de măsuri ad-hoc și neasumarea de angajamente de către autorități au sabotat Acordul stand-by cu Fondul Monetar internațional (FMI). Noul acord cu FMI, care nu prevede plăți și este valabil până la sfârșitul anului 2011, reprezintă un test important pentru Kosovo pentru a reinfuza credibilitate în politica economică și fiscală. Gradul ridicat de nesiguranță a continuat să constituie un obstacol în calea dezvoltării sectorul privat. Întreprinderile se confruntă cu o administrare defectuoasă, cu lipsa unei aprovizionări fiabile cu energie electrică, cu competențele inadecvate ale lucrătorilor, cu o infrastructură precară și un stat de drept deficient.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Kosovo nu a realizat progrese în vederea creării unei economii de piață funcționale. Trebuie realizate reforme și investiții considerabile pentru ca această țară să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

Cadrul monetar a continuat să funcționeze relativ bine, dar este nevoie de îmbunătățiri, în special în ceea ce privește reglementarea și supravegherea sectorului financiar. Intermedierea financiară a continuat să se adâncească, iar sectorul bancar a rămas stabil și profitabil, în ciuda creșterii numărului creditelor neperformante. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește procesul de privatizare.

Funcționarea corespunzătoare a dozajului de politici macroeconomice a fost din ce în ce mai puternic amenințată de o politică fiscală imprevizibilă, de creșterea cheltuielilor publice nesustenabile și de numărul limitat de opțiuni financiare. Slaba guvernare și măsurile ad hoc au un impact negativ asupra sectorului privat și economia continuă să fie grevată de probleme structurale grave. Inflația a fost ridicată și volatilă. șomajul a rămas foarte ridicat și nu au fost create suficiente locuri de muncă pentru a reduce presiunile asupra pieței muncii și pentru a oferi oportunități de încadrare în muncă, în special pentru persoanele tinere, nou intrate pe piață. Dezechilibrele externe s-au menținut la rândul lor la cote ridicate, în special în ceea ce privește comerțul cu mărfuri, iar aflusul de investiții străine menite să favorizeze creșterea productivității au rămas limitate. Compania publică de electricitate a continuat să primească subvenții substanțiale de la bugetul de stat și împrumuturi pentru finanțarea programului său de investiții. Deficiențele statului de drept și provocările legate de drepturile de proprietate au continuat să aibă un impact negativ asupra mediului de afaceri. Sectorul informal rămâne o problemă importantă.

Campania electorală pentru alegerile generale anticipate, urmate de procesul de formare a unui nou guvern și de alegere a unui președinte, nu au lăsat decât o perioadă scurtă de timp Adunării și guvernului pentru a adopta legislație și politici conforme cu **standardele europene**. Progresele au fost inegale. Sistemul pentru circulația capitalurilor este destul de avansat. Kosovo a realizat progrese în domeniul azilului și migrației, în special cu privire la readmisie și la reintegrarea persoanelor repatriate.

S-au înregistrat unele progrese legislative legate de politica în domeniul concurenței, de sectorul energetic și de societatea informațională și mass-media. S-au observat unele progrese în următoarele domenii: fiscalitatea, drepturile de proprietate intelectuală, ocuparea forței de muncă, politicile sociale și sănătatea publică, controlul financiar, statistica, gestionarea frontierelor și combaterea traficului de persoane. Infrastructura de transport trebuie dezvoltată în continuare. S-au obținut rezultate limitate în ceea ce privește mediul, agricultura și siguranța alimentară, traficul de droguri, criminalitatea organizată și combaterea terorismului. S-au luat puține măsuri pentru alinierea legislației la acquis-ul privind libera circulație a persoanelor și a serviciilor, dreptul de stabilire, spălarea de bani și protecția datelor cu caracter personal.

În ceea ce privește **piața internă** a UE, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește legislația referitoare la libera circulație a mărfurilor. S-au constatat unele progrese în ceea ce privește *evaluarea conformității, acreditarea, metrologia și supravegherea pieței*. S-au realizat progrese limitate în ceea ce privește *standardizarea*. Nu s-au înregistrat progrese legislative în domeniul *protecției consumatorilor*. Aproximarea de acquis-ul comunitar în domeniul liberei circulații a mărfurilor este limitată. Sunt necesare o mai bună coordonare și o strategie pentru procesul de aliniere pentru întregul acquis în acest domeniu. Capacitatea administrativă, precum și măsurile necesare de punere în aplicare și de asigurare a respectării sunt necorespunzătoare. Alinierea la acquis-ul în domeniul *circulației persoanelor, a serviciilor și dreptului de stabilire*, precum și al *dreptului societăților comerciale* se află într-un stadiu incipient. Sistemul pentru *circulația capitalurilor* este foarte liberal și destul de avansat. Luarea unor măsuri de reformă suplimentare este de dorit pentru a se introduce cerințe privind riscurile prevăzute de Basel II și pentru a institui un cadru juridic pe deplin compatibil cu standardele UE.

Legislația *vamală* a Kosovo este, în general, conformă cu Codul vamal al UE. Trebuie continuate eforturile în vederea combaterii contrabandei și a contrafacerii. Consiliul independent de analiză trebuie să funcționeze mai eficient și să reducă numărul dosarelor nesoluționate. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *fiscal*, în cea mai mare parte referitoare la punerea în aplicare a reformelor menite să sprijine strategia de respectare a obligațiilor fiscale. Capacitatea administrativă de asigurare a plății impozitelor și de reducere a sectorului informal rămâne scăzută.

S-au înregistrat unele progrese legislative în ceea ce privește *politica în domeniul concurenței*, în special *politica antitrust*, dar și cea privind *ajutoarele de stat*, prin adoptarea unei legi privind ajutoarele de stat. Punerea în aplicare a politicii antitrust este în curs de îmbunătățire. Pot fi semnalate progrese în domeniul *achizițiilor publice*, prin adoptarea legii modificate privind achizițiile publice, care constituie un pas înainte în sensul alinierii la standardele UE. Trebuie finalizat cadrul juridic și trebuie îmbunătățită cooperarea între instituțiile competente.

S-au realizat unele progrese în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*, în special în ceea ce privește *drepturile de proprietate industrială*. Cadrul legislativ nu este încă finalizat și aplicarea normelor privind drepturile de proprietate intelectuală este insuficientă. Pot fi

raportate unele progrese privind alinierea legislativă la standardele UE *a politicilor de ocupare a forței de muncă, a politicilor sociale și în domeniul sănătății publice*. Punerea în aplicare a acestui cadru legislativ este crucială pentru acordarea de asistență persoanelor fără un loc de muncă și altor grupuri vulnerabile în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai ale acestora. Capacitatea administrativă în aceste domenii este în continuare limitată, în special la nivelul municipalităților. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește alinierea la standardele europene în domeniul *educației și cercetării*. Trebuie consolidată capacitatea la nivel central și municipal pentru a se asigura punerea în aplicare eficace a cadrului juridic și strategic. În domeniul cercetării și inovării, s-au realizat progrese limitate. Sunt necesare eforturi susținute pentru a crea capacitatea de cercetare și inovare necesară. Trebuie intensificată punerea în aplicare a cadrului legislativ, printre altele prin îmbunătățirea coordonării între nivelul central și cel local. Pentru a putea beneficia pe deplin de sprijinul donatorilor, trebuie alocate resurse umane adecvate pentru proiectele din domeniul educației și cercetării.

În ceea ce privește politicile sectoriale, trebuie adoptate planul de punere în aplicare pentru *IMM-uri* și strategiile industriale, trebuie alocat un buget adecvat și trebuie consolidate autoritățile competente. Coordonarea și cooperarea între părțile interesate rămâne o provocare. Kosovo a realizat progrese limitate în domeniul *agriculturii și siguranței alimentare*. Au fost depuse eforturi pentru dezvoltarea capacității administrative, în special în domeniul siguranței alimentare. În principal din cauza unor alocări bugetare insuficiente, s-au realizat progrese limitate în ceea ce privește consolidarea cadrului legislativ și administrativ în domeniul *mediului și schimbărilor climatice*.

Infrastructura de *transport* trebuie dezvoltată în continuare. Principalul proiect de infrastructură rutieră al Kosovo, construcția autostrăzii care leagă Kosovo de frontiera cu Albania, este în continuare un motiv de preocupare, având în vedere costurile disproporționat de mari și nivelul de investiții necesare pe termen lung. S-au realizat unele progrese în domeniul aviației.

În *sectorul energetic*, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește alinierea juridică și punerea în aplicare a Tratatului de instituire a Comunității Energiei. În vederea atragerii de investiții, sunt necesare eforturi constante pentru îmbunătățirea performanței serviciilor de facturare a energiei electrice și de încălzire a plăților aferente și pentru aplicarea unui tarif nesubvenționat, care să reflecte costurile reale. S-au înregistrat întârzieri în ceea ce privește lucrările la viitoarea centrală care va fi construită în Kosovo. Acest lucru a avut un impact negativ asupra calendarului pentru închiderea unei centrale extrem de poluante din Kosovo. Din cauza opiniilor divergente privind statutul său, Kosovo încă nu poate participa la mecanismele regionale de transport al energiei electrice. Acest lucru periclitează stabilitatea sistemului energetic al Kosovo și se traduce în pierderi din veniturile provenite din tranzit.

În domeniul *societății informaționale și al mass-media*, Kosovo a adoptat unele regulamente în domeniul telecomunicațiilor pentru a aplica standardele UE. Legi importante privind finanțarea durabilă a societății publice de radiodifuziune și privind Comisia independentă în domeniul mass-mediei au fost retrase de pe agenda Adunării întrucât nu îndeplineau standardele UE și nici nu protejau independența Comisiei și a societății publice de radiodifuziune. Aceste două probleme trebuie rezolvate în regim de urgență.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește *controlul financiar*. Practicile legate de controlul financiar intern din sectorul public rămân într-un stadiu incipient. Trebuie mărit gradul de sensibilizare a directorilor din organizațiile bugetare cu privire la relevanța gestiunii

și a controlului financiar. În domeniul *statisticii*, Kosovo a realizat unele progrese, în special prin efectuarea în mod satisfăcător a unui recensământ al populației și locuințelor.

Kosovo a realizat progrese inegale în domeniul **justiției, libertății și securității**. Ministerul Afacerilor Interne a luat măsuri de pregătire pentru eliberarea pașapoartelor biometrice în Kosovo. S-au realizat progrese satisfăcătoare prin adoptarea legislației corespunzătoare și îmbunătățirea fiabilității registrelor civile. Sunt în continuare necesare eforturi suplimentare pentru asigurarea securității documentelor.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește *gestionarea frontierelor*. A fost creat un grup operativ comun în cadrul căruia au fost reprezentate vămile și poliția pentru a lupta împotriva criminalității transfrontaliere. Agențiile au organizat patrulare comune de-a lungul frontierei și operațiuni comune la punctele de trecere a frontierei. S-au instituit patrulare de poliție comune și sincronizate cu parteneri din Albania și din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei. Poliția a preluat responsabilități suplimentare din partea KFOR pentru protecția frontierei verzi cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Muntenegru. Trebuie îmbunătățită calitatea și coerența controalelor la frontieră.

În domeniul *azilului*, s-au realizat progrese. Kosovo s-a confruntat cu o creștere a numărului solicitanților de azil. S-au luat o serie de decizii privind cererile de azil. Persistă deficiențe în cadrul procedurii de azil, în special legate de lipsa serviciilor de interpretare, stabilirea originii persoanelor și procedurile de atac. Kosovo a realizat progrese în domeniul *migrației*. A continuat să semneze noi acorduri de readmisie cu țările europene. Direcția pentru cetățenie, azil și migrație a continuat să se ocupe în mod eficient de cererile de readmisie din partea țărilor europene. Kosovo a obținut progrese notabile în ceea ce privește reintegrarea persoanelor repatriate, inclusiv la nivel municipal. Sunt necesare eforturi susținute pentru a asigura punerea în aplicare eficace.

Kosovo a realizat progrese limitate în combaterea *spălării de bani* și a criminalității economico-financiare. A început un transfer progresiv al responsabilităților de la centrul de informații financiare din cadrul EULEX către autoritățile kosovare. Capacitatea Kosovo de a ancheta și urmări în justiție infracțiunile economice rămâne limitată. Infracțiunile economico-financiare și spălarea de bani rămân surse serioase de îngrijorare.

Poliția a realizat mai multe confiscări și arestări pentru infracțiuni legate de narcotice, inclusiv pentru infracțiunea de trafic, însă cantitățile confiscate sunt în continuare limitate. Trebuie intensificate considerabil eforturile de combatere a *traficului de droguri* pentru a răspunde provocărilor importante cu care se confruntă Kosovo. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește *activitățile polițienești*. Poliția a preluat tot mai multe responsabilități de la KFOR. În prezent, poliția trebuie să răspundă provocărilor organizaționale și structurale și să-și îmbunătățească capacitatea de a combate tipuri complexe de criminalitate organizată.

S-au realizat progrese limitate în lupta împotriva *criminalității organizate*. S-au realizat o serie de percheziții, arestări, puneri sub acuzare și condamnări în cazurile de criminalitate organizată. Este necesară o abordare mai proactivă din partea agențiilor de aplicare a legii și a autorităților judiciare pentru a aborda acest fenomen. Trebuie întărită capacitatea umană și tehnică și trebuie îmbunătățită considerabil calitatea anchetelor. Capacitatea Kosovo de a combate criminalitatea organizată este încă într-un stadiu incipient. Sunt necesare eforturi serioase pentru a aborda această provocare. Kosovo a realizat unele progrese în ceea ce privește combaterea *traficului de persoane*. Numărul victimelor identificate a crescut ușor în cursul perioadei de raportare. Au fost adoptate strategia și planul de acțiune privind

combaterea traficului de persoane pentru 2011-2014. Eficiența Direcției pentru anchete în cazurile de trafic de persoane s-a îmbunătățit. În același timp, capacitatea procurorilor și a instanțelor kosovare de a ancheta, de a pune sub urmărire și de a da sentințe în cazurile de trafic este încă precară.

Kosovo a realizat progrese limitate în ceea ce privește *combaterea terorismului*. Capacitatea Kosovo de a aplica legislația și documentele de strategie relevante, cum ar fi legea privind prevenirea spălării de bani și finanțarea terorismului, strategia de combatere a terorismului etc., este în continuare precară. S-au înregistrat progrese modeste în ceea ce privește *protecția datelor cu caracter personal* și acest lucru este un motiv serios de îngrijorare.

Turcia

Turcia continuă să îndeplinească într-o măsură suficientă **criteriile politice**. Au avut loc alegeri parlamentare libere și corecte la data de 12 iunie 2011. Guvernul a lansat activitatea de punere în aplicare a pachetului de reforme constituționale pentru 2010. Climatul politic dominant este marcat de lipsa unui dialog și a unui spirit de compromis adecvat între partidele politice, iar relațiile între instituțiile-cheie sunt tensionate; această atmosferă a împiedicat continuarea procesului de reformă. Un nou proces de reformare a Constituției a început după alegeri. Sunt necesare eforturi suplimentare semnificative pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale în majoritatea domeniilor. Acest lucru se referă, în special, la libertatea de exprimare, unde numărul de acțiuni în justiție împotriva scriitorilor și a jurnaliștilor, precum și interdicțiile încă frecvente și disproporționate privind accesul la diferite site-uri internet ridică probleme serioase.

În ceea ce privește *democrația și statul de drept*, ancheta Ergenekon și anchetele privind diverse alte presupuse planuri de lovituri de stat oferă în continuare Turciei posibilitatea de a pune în lumină unele activități suspectate a aduce atingere democrației și, astfel, de a consolida încrederea în funcționarea adecvată a instituțiilor sale democratice și a statului de drept. Au existat, cu toate acestea, îngrijorări serioase cu privire la desfășurarea anchetelor, a procedurilor judiciare și la aplicarea procedurilor penale, care au pus în pericol dreptul la apărare și au afectat legitimitatea cauzelor.

În ceea ce privește *reforma administrației publice*, s-au realizat unele progrese în domeniul reformei legislative. Trebuie să se acorde atenție creării instituției avocatului poporului. Este necesar un sprijin politic mai mare pentru reforma administrației publice și pentru descentralizare.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în privința consolidării principiului *controlul civil asupra forțelor de securitate*. În special, controlul civil asupra cheltuielilor militare a fost consolidat. Deciziile Consiliului militar suprem au fost deschise controlului jurisdicțional civil. Încă sunt necesare reforme suplimentare pentru a consolida controlul civil pe piața internă a serviciilor de securitate, în special asupra jandarmeriei, și pentru a continua progresele în domeniul sistemului judiciar militar.

S-au realizat progrese în domeniul *judiciar*. Adoptarea legislației privind Consiliul Superior al Judecătorilor și Procurorilor și Curtea Constituțională oferă cadrul pentru consolidarea independenței și a imparțialității sistemului judiciar. Au fost adoptate, de asemenea, măsuri pentru a îmbunătăți eficiența sistemului judiciar și pentru a soluționa numărul crescând de cauze restante aflate pe rolul instanțelor. Trebuie luate în continuare măsuri suplimentare în toate domeniile, inclusiv cu privire la sistemul de justiție penală. Turcia are un număr foarte

mare de cauze penale grave care așteaptă să fie soluționate, iar un procent important din persoanele aflate în arest nu a primit o sentință definitivă. În plus, punerea în aplicare trebuie să fie monitorizată, întrucât măsurile luate până în prezent au divizat comunitatea juridică a țării și societatea civilă. Procedurile judiciare nu sunt suficient de transparente. Instanțele și procurorii nu informează părțile interesate sau publicul larg cu privire la aspectele de interes public. Strategia de reformă judiciară trebuie revizuită cu participarea tuturor părților interesate, a comunității juridice turce și a societății civile.

Punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune *pentru combaterea corupției* se află într-o fază inițială. Corupția rămâne generalizată în multe domenii. Lipsa de transparență în finanțarea partidelor politice și sfera de aplicare a imunităților rămân provocări majore. Este necesară intensificarea sprijinului politic pentru a consolida și a pune în aplicare cadrul legislativ privind combaterea corupției. În ceea ce privește ancheta privind asociația caritabilă Deniz Feneri referitoare la un caz de fraudă din Germania, au fost reținuți un fost președinte al Consiliului Suprem de radio și televiziune (RTUK) și patru cadre de conducere din rețeaua de televiziune Kanal 7. Turcia trebuie să obțină rezultate în ceea ce privește anchetele, punerile sub acuzare și condamnările în domeniul corupției.

În ceea ce privește *drepturile omului și protecția minorităților*, s-au înregistrat progrese limitate. Sunt necesare eforturi semnificative în majoritatea domeniilor, în special în cel al libertății de exprimare și al libertății religioase.

În ceea ce privește *respectarea legislației internaționale privind drepturile omului* s-au înregistrat unele progrese, în special prin ratificarea Protocolului opțional la Convenția ONU împotriva torturii (OPCAT). O serie de reforme ar fi trebuit întreprinse deja de mai mulți ani. Legislația privind instituțiile de apărare a drepturilor omului trebuie să fie aliniată pe deplin la principiile ONU.

A continuat tendința pozitivă înregistrată în ceea ce privește prevenirea *torturii și a relelor tratamente*, atât în ceea ce privește incidența, cât și gravitatea relelor tratamente aplicate de agenții de aplicare a legii. Acești agenți au făcut în continuare în mod disproporționat uz de forță, mai ales în afara centrelor oficiale de detenție. Au fost primite acuzații credibile de rele tratamente fizice, care priveau mai ales utilizarea excesivă a forței în cursul arestării. Nu s-au înregistrat progrese în soluționarea problemei *impunității*, nici în ceea ce privește tratarea cazurilor care implică suspiciunea de aplicare de rele tratamente care au fost trimise în instanță.

În ceea ce privește *închisorile*, creșterea populației carcerale duce la o supraaglomerare îngrijorătoare, care îngreunează tentativele de îmbunătățire a condițiilor de detenție. Ar fi trebuit revizuit radical sistemul de depunere a plângerilor în închisori. Se estimează că punerea în aplicare a OPCAT va contribui la soluționarea unora dintre aceste probleme. Serviciile medicale pentru deținuți, precum și condițiile de detenție a minorilor sunt chestiuni care necesită eforturi speciale.

Cu privire la *libertatea de exprimare*, a continuat o dezbatere deschisă pe subiecte considerate ca fiind sensibile, cum ar fi chestiunea kurzilor și a armenilor, drepturile minorităților și drepturile culturale și rolul armatei. Cu toate acestea, dreptul la libertatea de exprimare este subminat de numărul mare de acțiuni în instanță și de anchete împotriva jurnaliștilor, a scriitorilor, a cadrelor universitare și a apărătorilor drepturilor omului. Acest lucru conduce la autocenzură și, împreună cu presiuni necuvenite asupra mijloacelor de comunicare, reprezintă un motiv serios de îngrijorare. Legislația actuală nu garantează în mod suficient libertatea de

exprimare în conformitate cu CEDO și cu jurisprudența CEDO și permite interpretări restrictive de către magistrați. Interdicțiile frecvente aplicate cu privire la accesul la anumite site-uri reprezintă, de asemenea, o sursă serioasă de preocupare. În general, legislația și practica judiciară ale Turciei ridică obstacole în calea schimbului liber de informații și idei.

În ceea ce privește *libertatea de întrunire*, s-au înregistrat progrese pe teren: diferite demonstrații, inclusiv *Newroz* (Anul Nou kurd) și 1 mai, s-au desfășurat într-o atmosferă pașnică. Demonstrațiile din sud-estul țării și din alte provincii legate de problema kurdă, de drepturile studenților, de activitățile Consiliului Director din învățământul superior (YÖK) și de drepturile sindicale au fost marcate de utilizarea disproporționată a forței.

Legislația privind *libertatea de asociere* este conformă, în linii mari, cu standardele UE. Se practică în continuare controale excesive și o interpretare restrictivă a legii. Nu au existat evoluții în ceea ce privește modificarea dispozițiilor legale privind dizolvarea partidelor politice.

S-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește *libertatea de gândire, de conștiință și libertatea religioasă*. Libertatea de cult este, în general, respectată. Dialogul cu aleviții și cu comunitățile religioase nemusulmane a continuat. Persoanele care aparțin religiilor minoritare sunt în continuare ținta amenințărilor lansate de extremiști. Urmează să fie stabilit un cadru juridic în conformitate cu CEDO, care să permită tuturor comunităților religioase nemusulmane și aleviților să funcționeze fără restricții nejustificate.

Protejarea *drepturilor femeilor*, promovarea egalității de gen și combaterea violenței la adresa femeilor rămân provocări majore. A fost instituit, în mare parte, cadrul juridic în materie de garantare a drepturilor femeilor și a egalității de gen. Sunt necesare eforturi suplimentare considerabile pentru a transforma acest cadru juridic într-o realitate politică, socială și economică. Legislația trebuie pusă în aplicare în mod coerent în întreaga țară. Crimele de onoare, căsătoriile la vârste fragede și forțate și violența în familie la adresa femeilor rămân probleme grave. Sunt necesare o formare suplimentară și o sensibilizare a opiniei publice în ceea ce privește drepturile femeilor și egalitatea de gen, în special pentru poliție.

În ceea ce privește *drepturile copiilor*, nu a fost încă instituit un număr adecvat de instanțe pentru minori în conformitate cu legislația în vigoare. Fie nu se respectă perioada minimă de reținere a copiilor, fie aceștia sunt reținuți în condiții neadecvate. Trebuie consolidate eforturile, inclusiv cu privire la măsurile de prevenire și de reabilitare, în toate domeniile, cum ar fi educația, combaterea muncii copiilor, sănătatea, capacitatea administrativă și coordonarea.

Eforturile în direcția îmbunătățirii situației *persoanelor vulnerabile din punct de vedere social și/sau a persoanelor cu handicap* a continuat. Sunt necesare în continuare măsuri suplimentare în vederea creșterii participării acestor persoane la viața economică și socială.

Sunt necesare eforturi suplimentare în lupta împotriva *discriminării*. Lipsește o legislație cuprinzătoare în materie de combatere a discriminării.

Persistă numeroase provocări în domeniul *muncii și al drepturilor sindicale*. Cadrul juridic actual nu este conform cu standardele UE și cu convențiile OIM. Dezacordurile persistente între partenerii sociali și lipsa unei voințe politice adecvate au împiedicat realizarea de progrese în acest domeniu.

În ceea ce privește *drepturile de proprietate*, un nou act legislativ care modifică Legea din 2008 privind fundațiile facilitează restituirea bunurilor imobile comunităților religioase nemusulmane.

Abordarea de către Turcia a problemei *minorităților* rămâne restrictivă. Nu a fost încă asigurată respectarea deplină și protejarea limbii, a culturii și a drepturilor fundamentale ale minorităților, în conformitate cu standardele europene. Turcia trebuie să facă eforturi suplimentare pentru a stimula toleranța față de minorități și pentru a promova incluziunea socială a acestora. Nu a fost încă realizată o revizuire cuprinzătoare a legislației existente și nu au fost instituite mecanisme de protecție sau organisme specifice de combatere a rasismului, a xenofobiei, a antisemitismului și a intoleranței.

Turcia a realizat progrese în ceea ce privește *drepturile culturale*, în special în ceea ce privește utilizarea altor limbi decât turca pe toate posturile de radio și TV naționale, precum și utilizarea mai multor limbi de către municipalități. A fost autorizată deschiderea unui departament de limbă și literatură kurdă în cadrul Universității Muş Alparslan. Persistă restricții legate de utilizarea altor limbi decât limba turcă în viața politică, în contactele cu serviciile publice și în închisori. Cadrul juridic privind utilizarea altor limbi decât turca se pretează la interpretări restrictive, iar punerea în aplicare nu este consecventă pe tot teritoriul țării.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește *romii*, în special privind modificarea legislației discriminatorii. Nu există nicio politică cuprinzătoare care să abordeze situația romilor.

În ceea ce privește *estul și sud-estul* țării, deschiderea democratică din 2009 nu a avut nicio urmare. Detenția unor politicieni aleși și a unor apărători ai drepturilor omului a suscitat îngrijorare. Adevărul despre execuțiile extrajudiciare și actele de tortură semnalate în sud-estul țării în anii '80 și '90 urmează să fie stabilit cu respectarea garanțiilor procedurale. Minele antipersonal și sistemul de pază a satelor suscită în continuare îngrijorare.

Atacurile teroriste s-au intensificat. PKK se află pe lista organizațiilor teroriste întocmită de UE.

S-au acordat în continuare compensații *persoanelor strămutate în interiorul țării* (PSI). Eficacitatea globală a sistemului nu a fost încă evaluată. Nu a fost încă elaborată o strategie națională care să răspundă mai bine nevoilor persoanelor strămutate în interiorul țării. În pofida unor ameliorări, lipsa unui cadru juridic cuprinzător pentru refugiați și pentru solicitanții de azil reprezintă un obstacol în calea acordării unui tratament adecvat. Condițiile generale din centrele de detenție a străinilor trebuie îmbunătățite în continuare.

În ceea ce privește *aspectele regionale și obligațiile internaționale*, Turcia și-a reiterat sprijinul pentru negocierile dintre liderii celor două comunități cu bunele oficii ale Secretarului General al ONU, în vederea găsirii unei soluții globale la *problema Ciprului*. Cu toate acestea, în ciuda apelurilor repetate lansate de către Consiliu și Comisie, Turcia nu și-a îndeplinit încă obligația de punere în aplicare nediscriminatorie a Protocolului adițional la Acordul de asociere și nu a eliminat toate obstacolele în calea liberei circulații a mărfurilor, după cum s-a subliniat în Declarația Comunității Europene și a statelor sale membre din 21 septembrie 2005 și în concluziile Consiliului, inclusiv cele din decembrie 2006 și din decembrie 2010. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru.

În ceea ce privește *relațiile cu Grecia*, au continuat eforturile de îmbunătățire a relațiilor bilaterale. Au continuat discuțiile exploratorii bilaterale. Grecia a depus un număr important de plângeri oficiale cu privire la violarea continuă a spațiului său aerian și a apelor sale teritoriale de către Turcia, inclusiv privind zboruri deasupra insulelor grecești.

Turcia și-a intensificat considerabil contactele în *Balkanii de Vest*, exprimându-și angajamentul ferm pentru promovarea păcii și a stabilității în regiune.

Economia turcă se confruntă în prezent cu o redresare economică susținută. Finanțele publice se îmbunătățesc și crește încrederea în transformarea durabilă a perspectivelor economice ale țării și în stabilitate. Cu toate acestea, dezvoltarea rapidă a activității economice, impulsionată de cererea internă puternică, a condus la dezechilibre externe semnificative și în creștere, care periclitizează stabilitatea macroeconomică.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Turcia este o economie de piață funcțională. Ar trebui să poată face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să accelereze aplicarea programului său global de reformă structurală.

Economia s-a extins rapid în 2010 și în primul semestru al anului 2011. Împreună cu creșterea puternică a PIB, creșterea marcată a ratei de ocupare a forței de muncă a permis o scădere a ratei șomajului. Ca urmare a creșterii inițiale a veniturilor ciclice și a scăderii poverii dobânzilor, consolidarea finanțelor publice este în continuare pe drumul cel bun. Sectorul financiar a demonstrat o rezistență considerabilă datorită reformelor anterioare, iar sistemul juridic continuă să funcționeze relativ bine. În plus, noua lege privind monitorizarea ajutoarelor de stat și funcționarea autorității de reglementare poate spori transparența și poate conduce la o reducere a ajutoarelor de stat. Interacțiunea liberă a forțelor pieței a fost confirmată. Procesul de privatizare s-a accelerat. UE este în continuare cel mai important partener comercial și investitor al Turciei.

Cu toate acestea, deficitul comercial și de cont curent sunt în creștere, iar dezechilibrele externe sunt în prezent semnificative. Politica monetară a avut un succes moderat în reducerea creșterii creditelor, care, alături de prețurile ridicate la produsele de bază, continuă să contribuie la creșterea deficitului de cont curent al Turciei. Sunt în curs de elaborare măsuri de sprijinire mai puternică din partea fiscală, precum și unele măsuri microprudențiale mai specifice și bine orientate, inclusiv de către organismul de reglementare a activității bancare, în vederea asigurării unei amortizări a declinului economic și a atenuării presiunii asupra politicii monetare. Competitivitatea prețurilor și a costurilor la export s-a deteriorat ușor. Inflația a început să crească, în mare parte din cauza presiunilor legate de inputurile energetice și alimentare, a activității economice înfloritoare și a escaladării prețurilor administrative. Este așteptată o punere în aplicare mai fermă a reformelor structurale. Măsurile de sporire a transparenței fiscale și de ancorare mai solidă a politicii fiscale, care ar putea ajuta Turcia să redobândească credibilitate pe piețe, au fost însă modeste. . Ieșirea de pe piață rămâne dificilă și procedurile de faliment sunt destul de complicate.

Turcia și-a îmbunătățit în continuare **capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**. S-au înregistrat progrese în majoritatea domeniilor. Alinierea este avansată în anumite domenii, cum ar fi libera circulație a mărfurilor, politica antitrust și ajutoarele de stat, energia, politica economică și monetară, politica privind întreprinderile și industria, protecția consumatorilor, statistica, rețelele transeuropene, precum și știința și cercetarea. Este necesară continuarea eforturilor în vederea alinierii în domenii precum mediul, achizițiile publice, libertatea de a presta servicii, politica socială, ocuparea forței de muncă și fiscalitatea. Aplicarea trebuie consolidată în domenii precum drepturile de proprietate intelectuală și

spălarea de bani. În privința uniunii vamale și a relațiilor externe, trebuie finalizată alinierea, în special în domenii cum ar fi sistemul generalizat de preferințe. Rămân nesoluționate o serie de diferende comerciale de durată. Este esențial ca Turcia să își respecte pe deplin angajamentele în cadrul uniunii vamale. Este crucial ca Turcia să își îmbunătățească, în majoritatea domeniilor, capacitatea administrativă de aplicare a acquis-ului.

În ceea ce privește *libera circulație a mărfurilor*, alinierea legislativă este avansată, însă s-au realizat progrese limitate în perioada de raportare. Barierele tehnice în calea comerțului continuă să împiedice libera circulație a mărfurilor, încălcându-se astfel obligațiile asumate de Turcia în cadrul uniunii vamale. Progrese extrem de modeste pot fi raportate în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor*, unde pregătirile în vederea aplicării acquis-ului rămân într-o fază incipientă. Alinierea în domeniul *dreptului de stabilire și al libertății de a presta servicii* rămâne, de asemenea, într-un stadiu incipient. Nu s-au înregistrat progrese în domeniul dreptului de stabilire, al libertății de a presta servicii transfrontaliere și servicii poștale și al recunoașterii reciproce a calificărilor profesionale. În ceea ce privește *libera circulație a capitalurilor*, Turcia a realizat unele progrese, în special în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile. Nu s-au realizat progrese în liberalizarea treptată a achizițiilor de bunuri imobile de către străini, unde persistă diferite obstacole. Se aplică în continuare restricții cu privire la circulația capitalurilor într-o serie de sectoare, inclusiv în ceea ce privește investițiile directe făcute de UE. Cadrul juridic de combatere a finanțării terorismului este în continuare incomplet, iar grupul operativ de acțiune financiară a inclus Turcia pe lista neagră din cauza deficiențelor sale strategice în acest domeniu.

Pot fi semnalate progrese limitate în domeniul *achizițiilor publice*. Cadrul instituțional există, însă capacitatea administrativă necesită îmbunătățiri. Proiectul de strategie de aliniere cu un plan de acțiune cu termene precise este finalizat, dar nu a fost încă adoptat. Turcia încă menține derogări care intră în contradicție cu acquis-ul. Este necesar să se continue alinierea legislației sale, în special privind utilitățile, concesiunile și parteneriatele public-privat. În ceea ce privește *dreptul societăților comerciale*, se pot observa progrese semnificative în urma adoptării noului cod comercial al Turciei, care se așteaptă să promoveze deschiderea, transparența și conformitatea cu standardele internaționale de contabilitate și audit. Cadrul juridic și instituțional pentru audit nu este încă în vigoare și nici nu este necesară consolidarea capacității instanțelor comerciale. Alinierea *legislației privind drepturile de proprietate intelectuală* este destul de avansată, însă aplicarea acesteia este în continuare deficitară. Recentul grup de lucru DPI lansat în cadrul Comisiei abordează un element-cheie în cadrul negocierilor de aderare. Sunt în curs de adoptare unele proiecte de legi actualizate de reglementare a drepturilor de proprietate intelectuală și industrială, inclusiv a sancțiunilor penale de descurajare. Este esențială coordonarea și cooperarea între diferitele părți interesate și organisme publice în materie de DPI, precum și organizarea unor campanii generale de sensibilizare cu privire la riscurile asociate încălcării DPI.

În ceea ce privește *politica în domeniul concurenței*, gradul de aliniere a Turciei în domeniul politicii antitrust și al controlului concentrărilor economice este mare. Autoritatea în domeniul concurenței aplică normele antitrust în mod eficace, beneficiind de un nivel satisfăcător de independență. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul ajutoarelor de stat. În special, a fost instituită Autoritatea de monitorizare a ajutoarelor de stat. Cu toate acestea, un număr important de scheme de ajutor de stat trebuie aliniate la normele uniunii vamale.

S-au înregistrat în continuare progrese în domeniul *serviciilor financiare*; în special, organismul de reglementare bancară a luat măsuri pentru a consolida stabilitatea financiară. Cu toate acestea, alinierea generală la acquis, în special în sectorul asigurărilor, nu este încă

finalizată. În ceea ce privește *societatea informațională și mass-media*, pot fi menționate unele progrese în domeniul comunicațiilor electronice și, de asemenea, progrese semnificative în ceea ce privește politica în domeniul audiovizualului.

Pot fi semnalate unele progrese în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*. S-au realizat progresele semnificative în ceea ce privește aplicarea programului Instrumentului de asistență de preaderare pentru dezvoltarea rurală (IPARD), ceea ce a dus la decizia Comisiei de a încredința gestionarea fondurilor UE. Se înregistrează progrese și în ceea ce privește pregătirile pentru a doua etapă a programului IPARD. Politica de sprijinire a agriculturii diferă substanțial de PAC și nu există încă nicio strategie care să asigure alinierea sa. O altă deficiență majoră este legată de faptul că nu au fost eliminate în întregime barierele în calea importurilor de carne de vită. În ceea ce privește *siguranța alimentelor, politica veterinară și fitosanitară*, s-au realizat progrese în sensul transpunerii și al punerii în aplicare a acquis-ului. Restructurarea Ministerului Agriculturii și Afacerilor Rurale constituie un pas înainte în sensul consolidării sistemului oficial de control. Sistemul general de control nu este încă pe deplin conform cu acquis-ul UE. Sunt necesare eforturi considerabile în domeniul sănătății animalelor și în ceea ce privește asigurarea conformității unităților agroalimentare cu cerințele UE în materie de igienă și structură. În sectorul *pescuitului*, pot fi semnalate unele progrese în ansamblu. În special, s-au realizat unele progrese în ceea ce privește crearea structurilor administrative și gestionarea resurselor și a flotei. Se așteaptă ca Turcia să continue să realizeze progresele suplimentare și în alte domenii, cum ar fi inspecțiile și controalele.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește alinierea în sectorul *transporturilor*, exceptând sectorul feroviar. Alinierea în sectorul transportului maritim și terestru rămâne la un nivel avansat, iar alinierea în sectorul transportului aerian avansează într-un ritm mai lent. Lipsa de comunicare între centrele de control al traficului aerian din Turcia și din Republica Cipru continuă să compromită grav siguranța traficului aerian. În sectorul maritim, se așteaptă ca sistemul de audit voluntar al statelor membre ale OMI să înregistreze rezultate pozitive în vederea aderării la convențiile internaționale. Capacitatea de punere în aplicare este limitată, în special în cazul mărfurilor periculoase în cadrul transportului terestru și maritim.

În sectorul *energetic*, progresele au fost inegale. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește piața internă a energiei electrice și energiile regenerabile. Este deosebit de necesar să se ia măsuri în vederea asigurării celor mai înalte standarde posibile pentru securitatea și siguranța nucleară, garanții și neproliferare. Evoluțiile legate de securitatea aprovizionării, sectorul gazelor și eficiența energetică necesită, de asemenea, eforturi suplimentare.

În ceea ce privește *fiscalitatea*, s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește alinierea legislativă, în special în sensul eliminării unor practici discriminatorii în domeniul taxării tutunului. Creșterea accizelor la băuturile spirtoase contravine planului de acțiune convenit cu Comisia pe această temă. Eliminarea practicilor discriminatorii de impozitare este un element-cheie pentru realizarea de noi progrese la acest capitol. Nu se pot semnală progrese în ceea ce privește impozitarea directă.

Turcia a realizat unele progrese în ceea ce privește *politica economică și monetară*. Banca Centrală a adoptat un nou pachet de politici pentru a asigura stabilitatea financiară, reducând ratele de referință și ridicând nivelul cerințelor privind constituirea rezervelor minime obligatorii pentru sectorul bancar. Alinierea Turciei la acquis-ul din domeniul politicii economice și monetare este incompletă, în special în ceea ce privește independența deplină a

băncii centrale și interzicerea accesului privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare. Nivelul global de pregătire este avansat.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *statisticii*, unde nivelul general de aliniere la acquis este ridicat. Sunt necesare progrese suplimentare, în special în ceea ce privește conturile naționale și statisticile agricole.

Turcia a înregistrat progrese limitate în domeniul *politicii sociale și al ocupării forței de muncă*. Capacitatea administrativă a înregistrat anumite îmbunătățiri. Amendamentele constituționale legate de drepturile sindicale nu au condus la modificări suplimentare ale legislației ce urmărește acordarea de drepturi sindicale depline, în conformitate cu standardele UE și convențiile OIM. Reducerea la scară largă a muncii nedeclarate și creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor sunt în continuare surse de îngrijorare. Domeniul de aplicare a dreptului muncii rămâne limitat. Trebuie intensificată aplicarea legislației în materie de sănătate și securitate în muncă. Riscul de sărăcie rămâne foarte ridicat, în special pentru populația rurală și pentru copii. Nu a fost încă adoptată o legislație care să instituie un organism de promovare a egalității.

Turcia a realizat progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*, unde Turcia menține un nivel suficient de aliniere la acquis. Progresele se referă la adoptarea unei strategii industriale și a unui plan de acțiune aferent pentru perioada 2011-2014, o mai mare disponibilitate a instrumentelor politicii privind întreprinderile și industria, adoptarea unor strategii sectoriale și alinierea cu privire la combaterea întârzierii efectuării plăților în cazul tranzacțiilor comerciale.

Turcia a realizat progrese în domeniul *rețelelor transeuropene*, în special în domeniul rețelelor transeuropene de transport. Sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește existența unor date de transport fiabile. Pot fi semnalate, de asemenea, unele progrese în domeniul rețelelor energetice transeuropene.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale*. Există întârzieri în instituirea organismelor care să preia responsabilitățile de gestiune și control financiar al fondurilor de preaderare în acest domeniu de politică. Deși cadrul instituțional pentru executarea fondurilor de preaderare a fost finalizat, iar capacitatea administrativă s-a îmbunătățit, această capacitate trebuie consolidată în continuare și trebuie să existe o mai bună coordonare între toate instituțiile relevante, în vederea accelerării punerii în aplicare.

În ansamblu, s-au realizat progrese în domeniul *judiciar*.

În ceea ce privește *combaterea corupției*, s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune pentru combaterea corupției. Lipsa de transparență în finanțarea partidelor politice și domeniul de aplicare a imunităților se numără în continuare printre deficiențele majore. Turcia trebuie să obțină rezultate în ceea ce privește anchetele, punerile sub acuzare și condamnările.

Progresele realizate în domeniul *justiției, libertății și securității* a fost inegale. Adoptarea legii privind străinii și protecția internațională rămâne o prioritate pentru asigurarea unui temei juridic solid pentru o gestionare eficientă a sistemului de azil și migrație, precum și pentru asigurarea de măsuri de protecție în ceea ce privește drepturile migranților și ale refugiaților. Pot fi semnalate doar progrese limitate în domeniul cooperării judiciare în materie penală și

civilă. S-au înregistrat unele progrese în domeniul drogurilor și al criminalității organizate. Pot fi semnalate progrese limitate în materie de cooperare polițienească și de combatere a terorismului. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește politica în domeniul vizelor și cooperarea vamală. Pot fi semnalate progrese foarte limitate în domeniul gestionării frontierelor, unde problemele principale sunt adoptarea unei legi privind crearea unei noi agenții pentru securitatea frontierelor și cooperarea interagenții. Turcia este în continuare o importantă țară de tranzit și de destinație pentru migrații ilegali. Sunt necesare eforturi pentru a preveni migrația ilegală și pentru a asigura readmisia migranților ilegali.

Turcia este bine pregătită pentru aderare în domeniul *științei și cercetării*. S-au realizat progrese în ceea ce privește integrarea în spațiul european de cercetare și pregătirile pentru Uniunea inovării. În general, rata de participare și de succes a Turciei la cel de Al șaptelea program-cadru al UE este în creștere, dar sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îndeplini cerința privind excelența și participarea competitivă la programele de cercetare ale UE.

În domeniul *educației și culturii* s-au înregistrat progrese, în special în domeniul *educației și formării*. Interesul în ceea ce privește programele comunitare este în continuă creștere. S-au înregistrat unele progrese în domeniul culturii, dar nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea legislativă.

În domeniul *mediului*, Turcia a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, în timp ce nu se pot consemna decât progrese limitate în ceea ce privește legislația orizontală, calitatea aerului și controlul și gestionarea riscurilor asociate poluării industriale. Turcia a realizat progrese foarte limitate în ceea ce privește calitatea apei, substanțele chimice și capacitatea administrativă. Nu se pot semnală progrese în ceea ce privește protejarea naturii. În domeniul *schimbărilor climatice*, Turcia a realizat progrese limitate în ceea ce privește sensibilizarea cu privire la cerințele UE privind clima, dar nu a fost încă stabilită o politică mai robustă și mai ambițioasă în domeniul politicii climatice, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Este necesar să se consolideze capacitatea administrativă.

Pot fi semnalate unele progrese în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. În domeniul protecției consumatorilor, mai trebuie adoptată legislația-cadru revizuită privind protecția consumatorilor și siguranța generală a produselor. Îmbunătățirea activităților de supraveghere a pieței necesită alocarea unor resurse financiare și umane suplimentare, iar cooperarea cu ONG-urile pentru protecția consumatorilor trebuie întărită. În domeniul sănătății publice, Turcia nu a finalizat încă procesul de aliniere legislativă și nici nu și-a consolidat capacitatea administrativă pentru a ameliora aplicarea legislației în vederea îmbunătățirii stării de sănătate și siguranță a populației.

Turcia a atins un nivel ridicat de aliniere în domeniul legislației *vamale* datorită uniunii vamale cu UE. Statutul magazinelor scutite de taxe vamale create la punctele de intrare și cerințele pentru importatorii de produse aflate în liberă circulație în UE de a prezenta informații de origine în orice format înainte de vămuire nu sunt conforme cu uniunea vamală. Legislația privind zonele libere, supravegherea și contingentele tarifare nu a fost încă aliniată. Îmbunătățirea controalelor bazate pe riscuri și simplificarea procedurilor ar facilita comerțul legal prin reducerea numărului de controale fizice. Nu există încă o aplicare eficientă a drepturilor de proprietate intelectuală de către vămi și nu au fost luate încă măsuri de soluționare a problemei mărfurilor contrafăcute.

Turcia a atins un nivel ridicat de aliniere în domeniul *relațiilor externe* datorită uniunii vamale. Unele discrepanțe persistă încă, în domenii cum ar fi sistemul generalizat de preferințe în ceea ce privește acoperirea sa geografică.

Alinierea Turciei la *politica externă și de securitate comună* a UE a continuat; în general, alinierea Turciei la declarațiile PESC a scăzut în timpul perioadei de raportare și Turcia nu s-a aliniat la măsurile restrictive aplicate de UE cu privire la Iran, Libia sau Siria. Turcia a urmărit dialogul și consultarea cu UE privind diferite chestiuni de politică externă și a depus eforturi în vederea normalizării relațiilor cu țările vecine, cum ar fi Irakul, inclusiv cu guvernul regional kurd. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește normalizarea relațiilor cu Armenia. Relațiile cu Israelul s-au deteriorat și mai mult în urma incidentului din 2010 în care a fost implicată flotila din Gaza. După publicarea raportului independent al ONU, relațiile Turciei cu Israelul s-au deteriorat și Turcia a suspendat acordurile militare cu Israelul.

Turcia continuă să contribuie la PSAC și încearcă să se implice mai mult în activitățile PSAC. Trebuie soluționată problema cooperării UE-NATO, care ar implica toate statele membre ale UE în afara cadrului acordurilor „Berlin plus”. Turcia nu s-a aliniat la poziția UE privind participarea la Aranjamentul de la Wassenaar.

Pot fi semnalate unele progrese în domeniul *controlului financiar*, care se află deja la un nivel destul de avansat de aliniere. Legislația de punere în aplicare a legii privind gestiunea și controlul finanțelor publice este pe deplin în vigoare. Documentul strategic privind controlul financiar public intern și planul de acțiune trebuie revizuite. Adoptarea legii privind Curtea de Conturi a Turciei a fost un pas important înainte în sensul alinierii suplimentare a auditului extern la standardele internaționale relevante. Structura de cooperare antifraudă din Turcia trebuie să continue să își consolideze funcția de coordonare, independența operațională și rețeaua operațională.

Pot fi semnalate progrese limitate în domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*. Pregătirile administrative pentru înființarea sistemului de resurse proprii sunt într-un stadiu foarte incipient.

Islanda

Islanda continuă să îndeplinească **criteriile politice**. Islanda este o democrație funcțională, cu instituții solide și cu tradiții de democrație reprezentativă adânc înrădăcinate. Sistemul judiciar al țării continuă să se afle la un standard înalt și Islanda veghează la consolidarea continuă a nivelului deja ridicat de protecție a drepturilor fundamentale.

Unitatea guvernului de coaliție a fost pusă la încercare de mai multe ori, dar a rămas stabilă. Contextul intern se caracterizează prin puncte de vedere divergente între forțele politice și populație cu privire la perspectiva aderării la UE. Au început activități de comunicare pentru promovarea unei dezbateri informate privind procesul de aderare a Islandei.

Atât guvernul, cât și parlamentul au continuat să funcționeze în bune condiții. În aprilie 2011 a fost înființat un consiliu constituțional în vederea revizuirii Constituției, menit să propună schimbări constituționale. A fost elaborată, de asemenea, legislație în vederea consolidării eficienței parlamentului și a administrației publice.

Pot fi semnalate progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare suplimentară a recomandărilor formulate de Comitetul special de anchetă privind consecințele politice și

administrative ale crizei financiare. În conformitate cu aceste recomandări, a fost convocată în martie 2011 Curtea de punere sub acuzare pentru a se pronunța asupra unei acțiuni introduse împotriva fostului prim-ministru. Acesta a fost pus sub acuzație pentru neglijență gravă în serviciu în mai 2011. În paralel, Biroul Procurorului Special a continuat să funcționeze eficient. Acesta a anchetat numeroase cazuri de presupusă activitate frauduloasă în sectorul bancar, în urma cărora au fost arestate mai multe persoane.

Pot fi semnalate progrese în ceea ce privește consolidarea în continuare a eficienței sistemului judiciar și a cadrului anticorupție. Un număr de/O serie de judecători au fost numiți în conformitate cu normele din legea modificată privind sistemul judiciar, iar Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției a fost ratificată în februarie 2011. În ceea ce privește conflictele de interese, Islanda a început să elaboreze coduri specializate de conduită pentru miniștri și pentru anumite categorii de salariați.

Islanda a continuat să protejeze drepturile fundamentale, inclusiv drepturile economice și sociale. Mai trebuie ratificată Convenția-cadru a Consiliului Europei privind protecția minorităților naționale.

Economia Islandei înregistrează o redresare lentă după criza financiară și după recesiunea profundă și îndelungată care i-a urmat, dar perspectivele de creștere economică rămân la un nivel scăzut în condițiile în care gospodăriile și întreprinderile continuă să sufere din cauza unui nivel ridicat de îndatorare. Politicile economice au continuat să fie orientate spre stabilizare, fiind ferm ancorate de finalizarea cu succes a unui program al FMI. Creșterea recentă a inflației a determinat banca centrală să majoreze ratele dobânzii, în timp ce politica fiscală a fost oarecum mai relaxată. Aplicarea unei ajustări fiscale determinate de cheltuieli în vederea reducerii datoriei publice la niveluri sustenabile rămâne o provocare. Rata șomajului este ridicată, în special în rândul tinerilor și al persoanelor aflate în șomaj de lungă durată. În ciuda progreselor înregistrate în restructurarea sectorului bancar, economia este în continuare afectată de disfuncționalitățile din sectorul financiar, iar eliminarea controalelor de capital reprezintă o provocare cheie.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Islanda poate fi considerată o economie de piață funcțională. Cu toate acestea, problemele cu care se confruntă sectorul financiar și restricțiile impuse circulației capitalurilor constituie încă o piedică în calea alocării eficiente a resurselor. Pe termen mediu, Islanda ar trebui să poată face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să continue să rezolve problemele structurale cu care se confruntă în prezent prin politici macroeconomice și reforme structurale corespunzătoare.

Combinăția de politici cu un accent puternic pe stabilizarea ratei de schimb și pe consolidarea fiscală a contribuit la reinstaurarea unui grad mai mare de stabilitate macroeconomică. Ca răspuns la excedentele comerciale și la aprecierea cursului de schimb, banca centrală a continuat să reducă rata de referință în a doua jumătate a anului 2010, însă a optat pentru o înăsprire ușoară a politicii monetare începând din august 2011 ca reacție la slăbirea monedei și la creșterea importantă a inflației anuale. Au continuat eforturile de consolidare a veniturilor publice și de aplicare a reducerilor de cheltuieli. Având în vedere nivelul ridicat al datoriei publice, au fost luate măsuri pentru a reduce riscurile de refinanțare și pentru a consolida finanțele publice locale. Rezervele valutare au continuat să crească, iar situația datoriei externe se prefigurează mai controlabilă, conform estimărilor recente ale băncii centrale. Au fost adoptate noi măsuri pentru a accelera restructurarea datoriei sectorului privat. A fost adoptată o strategie revizuită pentru liberalizarea contului de capital, iar punerea sa în aplicare constituie în continuare o provocare. Piața muncii a rămas flexibilă, iar ratele de

participare relativ ridicate. Islanda dispune de infrastructuri de bază de bună calitate, de numeroase resurse naturale și, în general, de o populație cu un nivel de educație ridicat.

Cu toate acestea, riscurile macrofinanciare rămân ridicate. Cererea internă a crescut, însă redresarea se bazează în mare parte pe măsuri temporare care au sprijinit consumul privat. Persistă riscuri și incertitudine cu privire la viitoarele surse de creștere și la durabilitatea acestora. Sectorul financiar este în continuare afectat de calitatea slabă a activelor, iar intermedierea financiară eficientă este în continuare îngreunată de procesul incomplet de restructurare a datoriei sectorului privat. Datoria publică a crescut la peste 90 % din PIB. Strategia de consolidare fiscală a fost relativ relaxată, iar finanțele publice se confruntă în continuare cu dificultatea aplicării unor reduceri drastice ale cheltuielilor pentru a spori sustenabilitatea pe termen lung. Se profilează riscuri fiscale ca urmare a pasivelor contingente considerabile și a chestiunii „Icesave”, rămasă nerezolvată. Piața muncii continuă să fie grav afectată de o profundă recesiune post-criză, cu o rată a șomajului aflată la cote istorice, în special în rândul tinerilor, și cu un procent important de șomeri pe termen lung. Creșterea, investițiile și dezvoltarea sunt frânate de deficiențele existente în mediul de afaceri, ca de exemplu barierele importante la intrarea pe piață în anumite sectoare. Structura industrială a rămas puțin diversificată.

În conformitate cu metodologia primului raport privind progresele înregistrate, capacitatea Islandei de a-și **asuma obligațiile asociate calității de stat membru** au continuat să fie evaluate în lumina participării sale la Spațiul Economic European (SEE) și ținând seama de derogările acordate în conformitate cu SEE, precum și cu legislația UE care nu intră în domeniul de aplicare a Acordului privind SEE. Nivelul general de pregătire în vederea alinierii la acquis-ul UE rămâne bun, în special datorită participării Islandei la Spațiul Economic European.

Problema Icesave rămâne nerezolvată. În ciuda eforturilor de negociere, noul proiect de lege privind termenii și condițiile pentru rambursarea împrumutului către Regatul Unit și Țările de Jos a fost respins în cadrul unui referendum organizat în aprilie 2011. Guvernul a confirmat faptul că rezultatele referendumului nu vor afecta efectuarea plăților către Regatul Unit și Țările de Jos, care este prevăzută să înceapă la sfârșitul anului 2011. În mai 2011, guvernul a trimis un răspuns la scrisoarea de punere în întârziere din mai 2010 a Autorității AELS de Supraveghere (ESA). ESA a hotărât în luna iunie 2011 să treacă la a doua etapă a procedurii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, și anume emiterea avizului motivat. Acest aviz reia în totalitate constatările din scrisoarea de punere în întârziere anterioară, și anume că Islanda a încălcat prevederile Directivei privind sistemele de garantare a depozitelor. Comisia Europeană este de acord cu analiza juridică a ESA. Guvernul islandez a transmis un răspuns la avizul motivat al Autorității AELS de Supraveghere la sfârșitul lunii septembrie. Autoritatea examinează în prezent în detaliu răspunsul primit înainte să se hotărască asupra pașilor următori. În această etapă, problema Icesave rămâne nerezolvată.

Au continuat preparativele pentru asumarea obligațiilor asociate calității de stat membru, deși într-un ritm relativ lent, în domenii parțial acoperite de SEE, precum și la capitolele care nu fac obiectul SEE. Islanda continuă să fie, în mare parte, aliniată la acquis și aplică o parte importantă a acquis-ului în domeniile care fac obiectul SEE, de exemplu libera circulație a mărfurilor, libera circulație a lucrătorilor, dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor, libera circulație a capitalurilor, achizițiile publice, dreptul societăților comerciale, legislația privind drepturile de proprietate intelectuală, concurența, serviciile financiare și societatea informațională și mass-media.

Raportul privind progresele confirmă faptul că în următoarele domenii este posibil să apară dificultăți în cadrul procesului de aderare: serviciile financiare, agricultura și dezvoltarea rurală, mediul, pescuitul, libera circulație a capitalurilor, precum și în domeniul siguranței alimentelor, al politicii veterinare și fitosanitare, al fiscalității și vamilor.

Din punctul de vedere al capacității administrative, trebuie să se acorde atenție asigurării disponibilității și menținerii disponibilității resurselor financiare și umane pentru pregătirile necesare asociate procesului de aderare la UE.

Islanda continuă să fie într-o proporție foarte mare în conformitate cu acquis-ul privind *libera circulație a mărfurilor*. Cu toate acestea, nu pot fi semnalate noi evoluții legislative în Islanda în ceea ce privește măsurile orizontale și legislația privind produsele conform „vechii abordări”. Transpunerea nu a fost încă finalizată într-o serie de domenii în care UE a adoptat acquis-ul nou.

Islanda menține un nivel ridicat de aliniere la acquis în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor*.

Legislația privind *dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii* este în continuare conformă, în linii mari, cu excepția directivei privind serviciile poștale. Transpunerea directivei privind serviciile a fost notificată în iulie 2011.

Islanda aplică, în mare parte, acquis-ul în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*, cu câteva excepții. Cu toate acestea, ca urmare a crizei financiare, Islanda continuă să aplice controale privind capitalul care vor trebui eliminate în momentul aderării la UE. .

În domeniul *achizițiilor publice*, Islanda este în continuare aliniată, în linii mari, la acquis. Nu s-a realizat încă alinierea în ceea ce privește măsurile corective și achizițiile în domeniul apărării.

Islanda a atins deja un nivel ridicat de aliniere și aplică o parte substanțială din acquis-ul în domeniul *dreptului societăților comerciale*. Cu toate acestea, mai trebuie asigurată alinierea deplină la standardele contabile și la normele internaționale de audit.

Islanda menține un nivel ridicat de aliniere la acquis-ul în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală* și deține capacitatea administrativă necesară pentru a-l pune în aplicare. Este necesar să se aplice o politică cuprinzătoare de asigurare a respectării legislației.

Islanda menține un nivel ridicat de aliniere în domeniul *politicii concurenței*. Monitorizarea măsurilor de ajutor de stat, adoptată ca răspuns la criza financiară, continuă în mod satisfăcător.

Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a pune în aplicare acquis-ul în domeniul *serviciilor financiare* și, în special, pentru a se asigura aplicarea sa efectivă și supravegherea adecvată a sectorului. Problema Icesave rămâne nerezolvată.

Persistă anumite lacune în ceea ce privește transpunerea în domeniul *societății informaționale și al mass-mediei*.

Politica Islandei în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale* nu este, în general, în conformitate cu acquis-ul, și trebuie instituit cadrul administrativ adecvat de punere în aplicare.

Părți din cadrul legislativ și administrativ al Islandei nu sunt conforme cu *acquis-ul* privind *siguranța alimentelor, politica veterinară și fitosanitară*. Este necesară o atenție deosebită în vederea recuperării decalajelor rămase față de legislația UE privind animalele vii, produsele de protecție a plantelor și alimentele noi.

În domeniul *pescuitului*, Islanda nu a început să se alinieze la *acquis-ul* comunitar sau să instituie mecanismele necesare pentru punerea în aplicare și monitorizarea măsurilor de sprijin ale UE. Restricțiile existente privind investițiile străine în sectorul pescuitului, care rămân în vigoare, nu sunt conforme cu *acquis-ul*.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *transporturilor*, în special în ceea ce privește transportul rutier și maritim. Cu toate acestea, rămân mai multe domenii în care Islanda are nevoie să transpună legislația UE relevantă.

Legislația în domeniul *energiei* continuă să fie, în mare măsură, conformă, cu excepția rezervelor de petrol, a independenței autorității de reglementare și a eficienței energetice.

Legislația fiscală a Islandei rămâne parțial aliniată la *acquis*. Trebuie definită o strategie pentru asigurarea interconectivității și interoperabilității IT cu sistemele IT ale UE din domeniul fiscalității.

În ceea ce privește *uniunea economică și monetară*, alinierea la *acquis-ul* din domeniul politicii monetare rămâne incomplet și este necesar ca structurile administrative relevante să fie și mai mult consolidate.

Disponibilitatea unor *statistici* conforme cu metodologia UE, în special în ceea ce privește întreprinderile, piața muncii și agricultura, trebuie îmbunătățită în continuare.

Islanda continuă să aplice și să pună în aplicare o parte semnificativă din *acquis-ul* privind *politica socială și ocuparea forței de muncă*. Nu a fost încă elaborată o strategie globală în domeniul ocupării forței de muncă.

Stadiul de pregătire a Islandei în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria* rămâne la un nivel ridicat. Accesul la finanțarea IMM-urilor este încă afectat de criza financiară.

Islanda menține un nivel satisfăcător de aliniere la standardele UE privind *rețelele transeuropene*.

În ceea ce privește *politica regională și coordonarea instrumentelor structurale*, Islanda trebuie să identifice instituțiile responsabile de punerea în aplicare a politicii de coeziune.

Pregătirile în domeniul *justiției și drepturilor fundamentale* continuă să fie pe calea cea bună. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea independenței sistemului judiciar și a cadrului politicii anticorupție. Este necesară monitorizarea în continuare a punerii în aplicare a acestor măsuri. Legislația privind drepturile cetățenilor și protecția datelor nu este încă conformă cu *acquis-ul*.

Islanda continuă să aplice Acordul Schengen și este bine aliniată la *acquis-ul* în domeniul *justiției, libertății și securității*. Sunt necesare în continuare eforturi suplimentare pentru ratificarea și punerea în aplicare a instrumentelor internaționale.

Islanda continuă să fie într-un stadiu avansat de dezvoltare în ceea ce privește pregătirea pentru aderarea la UE și integrarea în *spațiul european de cercetare*.

Islanda își menține nivelul deja ridicat de aliniere în domeniul *educației și culturii*.

S-au înregistrat unele progrese în consolidarea cadrului legislativ și administrativ privind *mediul și schimbările climatice*. Nu a fost încă asigurată conformitatea deplină cu acquis-ul privind protecția naturii și calitatea apei. Islanda trebuie să se alinieze progresiv la pozițiile adoptate de UE în cadrul forurilor internaționale în materie de mediu și să ratifice acordurile multilaterale restante.

Islanda menține un nivel satisfăcător de aliniere cu acquis-ul privind *sănătatea și protecția consumatorilor*. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare în domeniul protecției consumatorilor.

Legislația vamală continuă să fie, în general, conformă cu acquis-ul. Sunt necesare eforturi considerabile pentru a remedia discrepanțele din legislație, în special în domeniul normelor vamale, al procedurilor cu impact economic, al scutirii de taxe și al aspectelor legate de securitate. Trebuie lansate pregătirile pentru punerea în aplicare eficace a acquis-ului la data aderării, în special în ceea ce privește dezvoltarea interconectivității cu sistemele informatice ale UE în domeniul vamal.

S-au realizat progrese suplimentare în domeniul *relațiilor externe*, în special în domeniul cooperării pentru dezvoltare și al ajutorului umanitar. Islanda trebuie să devină membru al Procesului Kimberly.

Islanda menține un nivel ridicat de aliniere în domeniul *politicii externe, de securitate și de apărare*. Accentul pus de Islanda pe politica referitoare la regiunea arctică subliniază angajamentul său de a juca un rol activ în organizațiile regionale din Europa de Nord.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește elaborarea de legislație privind *controlul financiar*. Sunt necesare eforturi suplimentare în vederea pregătirii unui document strategic privind controlul financiar intern public și în vederea asigurării separării între auditul intern și cel extern. Trebuie intensificate în continuare pregătirile în vederea protejării intereselor financiare ale UE.

În ceea ce privește *dispozițiile financiare și bugetare*, Islanda a atins un nivel satisfăcător de aliniere în domeniile de politică care corespund și afectează acest capitol. Islanda a continuat să identifice alinierea cerută la acquis. Sunt necesare preparative administrative și stabilirea conceptelor pentru crearea sistemului de resurse proprii. Nu a fost încă instituită în mod formal o structură de coordonare.